

A MAGYAR KEGYESTANÍTÓREND
BUDAPESTI GIMNÁZIUMÁNAK
ÉRTESITŐJE

AZ 1927—28. ISKOLAI ÉVRŐL

KÖZZÉTETTE :

KISPARTI JÁNOS DR.

IGAZGATÓ

BUDAPEST, 1928.

KIADTA AZ ISKOLA IGAZGATÓSÁGA

Budapest, IV. Piarista-u. 5. — Tel.: Aut. 871—01.

A MAGYAR KEGYESTANÍTÓREND
BUDAPESTI GIMNÁZIUMÁNAK
ÉRTESITŐJE

AZ 1927—28. ISKOLAI ÉVRŐL

KÖZZÉTETTE :

KISPARTI JÁNOS DR.

IGAZGATÓ

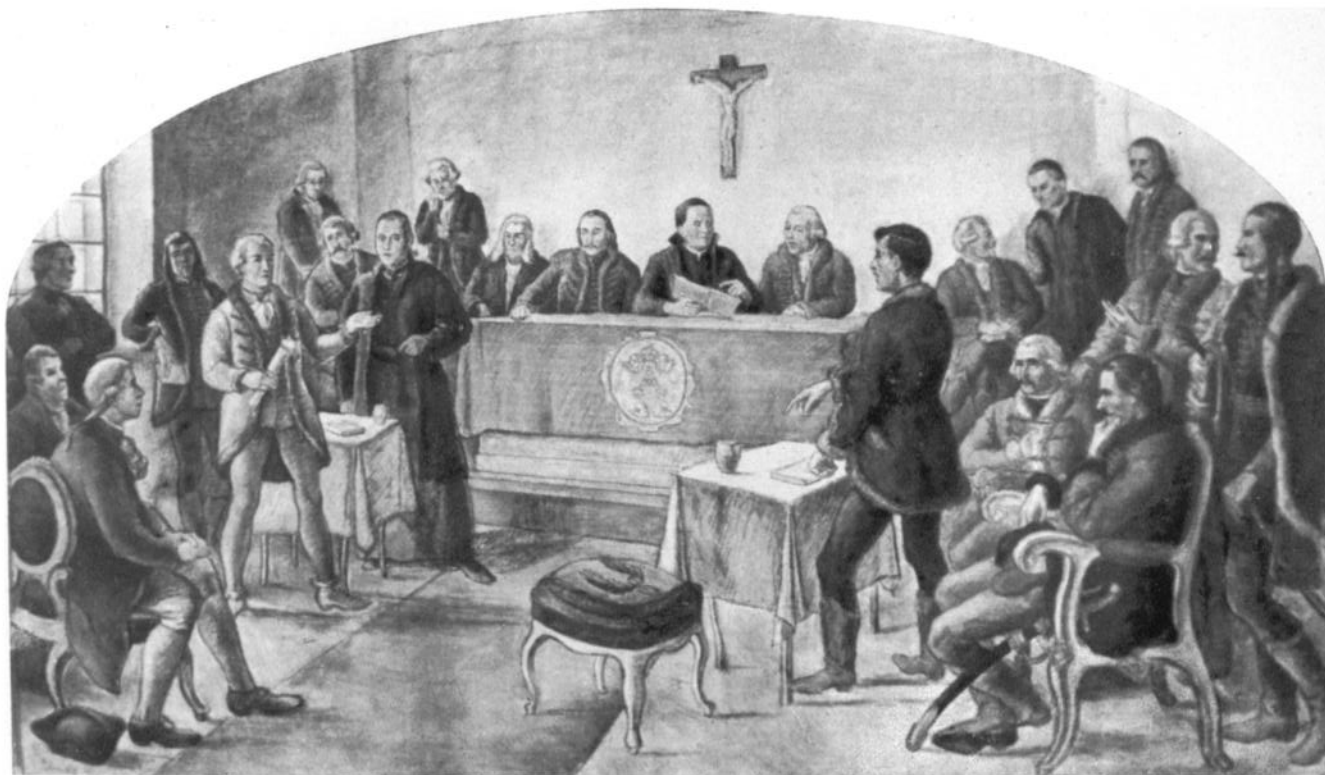

BUDAPEST, 1928.

KIADTA AZ ISKOLA IGAZGATÓSÁGA

Budapest, IV. Piarista-u. 5. — Tel.: Aut. 871—01.

STEPHANEUM NYOMDA ÉS KÖNYVKIADÓ R. T.
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. — Nyomdaigazgató: Kohl Ferenc.

Festette Pándy Lajos festőművész.

FILOZÓFIAI DÍSZVIZSGA A XVIII. SZ. VÉGÉN A BUDAPESTI PIARISTA GIMNÁZIUMBAN.

CALASANZI SZENT JÓZSEF.

A tiszteletére rendezett háromnapos ájtatosságon elmondott beszédek.

I. Calasanzi, az ifjúság mintaképe.

«Magasztaljuk a dicső férfiakat, mert sok dicső tettet vitt véghez az Úr nagyváltával kezdettől fogva általuk. Magasztaljuk a dicső férfiakat, akik okossággal ékesek, . . . akik az okosság erejével szentséges szavakat mondtak a népnek.» (Eccclus 44, I—5.) E dicső férfiak közé tartozik rendünk alapítója, Calasanzi Szent József, akinek 3 napon akarjuk emlékezetét ülni, amit nem egy ország miniszteri rendelete ír elő, hanem az sürgeti, akinek minden ország miniszterei szolgálattal tartoznak, az Úr Isten.

Magasztalásának nyomait meg is találom mindenütt, amerre járt és ahová életének emlékei fűződnek. A petraltai templom főoltára fölött ez a nagybetűs írás: *HIC JOSEPH NATUS: HIC, UBI CUNA FUIT, ARA, MANET* azt jelenti, hogy a kegyelet oltárral tartotta illőnek megjelölni a helyet, ahol bölcsője ringott. Ugyanott a gimnázium előtt pedig egy hatalmas szobor áll, amelyet a mostani anyakirályné a legutolsó spanyol háború után megmaradt ágyúk egy részéből öntetett s ajánlott a nagy szerzetalapítónak. A Szent Péter-templomban pedig, ott, ahol az Egyház legnagyobb szentjei és rendalapítói tiszteltetnek, 1753 óta a legnagyobbak közt van a Szentatya, Szent Péter confessiója mellett, ahova haldokolva egyik társát azért küldötte el, hogy Szent Péter székéhez való törhetetlen ragaszkodásának kifejezésére az oszlopot csókolja meg.

Ennek a nagyembernek a világegyházban megült ünnepén, augusztus 27-én ti nem vagytok jelen és veletek együtt minden piarista iskola növendékei elesnek attól, hogy rajta nevelő és tanítvány együtt járuljon hódolatra a szent alapító elé. Azért engedélyezte az Egyház november 27-ére a Patrocinium ünnepét, amelyet a szent alapító életének bővebb megismerése céljából mi 3 napi ájtatossággal, triduummal vezetünk be s a benne nyerhető kegyelmek biztosítására szentgyónással és szentáldozással kapcsolunk össze.

Ma nem a nagy pedagógust ismeritek meg. Nem is az Egyház nagy szentjét látjátok magatok előtt. Az 1556—1648. évekkel keretelt 92 életévnek nagyjából a korotokkal, ha nem is egészen a ti iskoláttal határolt szakát akarom bemutatni s a sanctorum exempla magis admiranda, quam imitanda elv szemmeltartásával arra teremlem figyelmeteket, ami a mostani zaklatott korban is megvalósítható, sőt megvalósítandó. Vagyis bővebben nem szólok én arról, hogy az Istennek kora gyermekségétől kezdve kiválasztott szolgálja leridai tartózkodásától, 1571-től kezdve, amikor még csak 15 éves volt, nap-

jában csak egyszer evett s akkor is gyakran csak kenyér és víz volt a tápláléka, s Complutumban éjjel sokszor megostoroztatta magát. Nem mondom el bővebben, hogy a rövid éjjeli pihenőben fejét asztalára hajtva inkább csak szendergett, mint aludt, sőt sokszor a puszta földön pihent meg. Teste szőrिंग és cilicium közt talált a gonosz ellen védelmet, mint ahogy ellenségeivel szemben a rózsaszál is tövisek közt van biztonságban. S még ezek elhallgatásával is annyi benne az érték, hogy nem kevésbé princeps juventutis ma, mint volt a maga idejében. Mi által?

Egész életének kezdettől fogva egy cél felé való irányítása, az Isten szolgálatára való teljes önátadása és a tevékeny szeretet által. Alig volt valaki, aki életét legzsengőbb szakától kezdve jobban Istennek tudta volna szentelni. Már mint kisgyermeket áthatotta az Isten nagyságának gondolata s ezzel együtt a tevékeny szeretet. Hogy a szobájában elkészített kis oltáron miséket mondott, hogy az egybegyűjtött gyermekekkel szentolvasót imádkozott, vagy nekik a szószékről a kátét magyarázta, az nála már nem gyermekes szórakozás, hanem az Isten ügyéért való buzgóság volt, ami élete végéig gyarapodott.

Eleget hallott azonban az Istennel szemben álló másik nagy hatalomról, a gonosz lélekről is. S ha gyermekies volt annak elgondolásában, mert testtel képzelte és úgy gondolta, hogy csúnya formában jár körül, de annál férfiasabban gondolta, hogy vele szemben az Isten ügyét elszántan védeni kell. Mint 5 éves gyermek, késsel a kezében, a kastély összes termeit feljárta, az ördögöt hangos szóval kutatta, megjelenésre szólígtatta. Mivel meg nem jelent, gyávának mondotta. S harcias elődeinek a vérért érezvén ereiben, tört vett elő és kint azzal hajszolta. A kisgyermekek körülvették, tervét megtudakolták és vezérük lett. A falun kívül hegynek fel, völgynek le, egyik földről a másikra sietve keresték a démont, hogy elpusztítsák. Végre néhányan egy fán látni vélik; majd minden gyermek erősíti, hogy az ágak közt rejtőzik. Akkor törtét egy fiúnak adva, hogy tartsa, amíg közelébe jut, a fára kapaszkodik, s ügyesen feljutva, felkéri a tört, hogy végezzen vele. A gonoszlélek azonban sokkal bosszúállóbb, hogysen megtorlás nélkül hagyna egy támadást, ha mindjárt kisgyermektől származik s főként ha az olyan nagy ellenségnek van kiszemelve. Amint a kis Calasanzi egy gyenge szélső ágra utána ugrik, az ág eltörik, a kis ellenség leesik s a démon természetesen eltűnik. Azt gondolta, hogy elpusztul az a gyermek, azonban megmenekedett és amit ez a történetke jelképez, tényleg a gonosz ellen küzdők vezére lett. Intézményesen indított küzdelmet az ellen, aki azóta ezer formában is állandóan körüljár, keresvén, akit elnyeljen a kicsinyek közül, engedtlenséggel, csúnya beszéddel, mohósággal, az imák elhanyagolásával, lustasággal. Mert neki elég, ha akármilyen kis korban, akármilyen kicsiny bűnnel megvetheti a lábát a lélekben, hogy azután az illetőt nagyobb bűnökre vezethesse.

A gimnáziumot az *estadillai* nemesi iskolában tanulta. Ebből az időből nem sokat tudunk életmódjáról, de a legfontosabb adatok rendelkezésre állanak. Tudjuk, hogy társai nagyon becsülték, tanárai nagyon szerették, mert kötelességeit mintaszerűen teljesítette és 14 éves korában ezt az iskolát elvégezve, egyforma ügyességgel irt latinul és spanyolul. Tudjuk azt, hogy

társai a nagyrebecsülés hangján nevezték parvus sanctus néven. Hány kegyelmet kért ő már akkor Istentől társai számára! Hogy elnémult előtte minden nyegleség! Példájával és kedves egyénisége révén megkedvelt korrekt szigorú felfogása hány fiúban tartotta ébren a tisztaság vágyát és törekvését! Gondolhatjátok, hogy ez értékeesebb adat róla, mintha apróra tudnók minden osztálybeli bizonyítványát.

Leridában úgy helyezkedett el, hogy a nemes-, a tanuló- és főként a keresztény ifjú kötelességei csorbát ne szenvedjenek. Ez a főként nem annyit akar jelenteni, hogy a tanulás háttérbe került, csak az érő ifjú gondolkodásában az *Initium sapientiae* timor Domini örök igazság gyakorlatát mutatja. Igenis tanult, sőt nagyon is rajta volt, hogy az akkori demokratikusabb diákéletben, amidőn a tanulók önmagukat kormányozták, visszafelé ne menjen. Minden nemzetnek volt u. i. az iskolákban egy-egy princepse, aki a többieket példájával lelkesítette. Társai bizalmából ő is princeps lett. S mivel ő könnyebben tanult, más munkákat is bőven vállalt. Otthon és az iskolában tanított, utána betegeket látogatott s a legsúlyosabb betegnek a legnehezebb szolgálatot teljesítette, mert tudta, hogy a betegek helyzetének javítását nem a közigazgatástól, hanem az ügynek lelkes felkarolásától lehet várni. Húszéves korában a hallgatóság lelkes tapsai közt szép vizsgával doktori fokot nyert.

Utána *Valenciába*, a Szentgrál városba került, amely azonban a nagy városok szépségével és kényelmével a puha emberek és gyöngé erkölcsök városa is volt. Itt a gonosz lélek jó alkalmat talált arra, hogy a lelki élete ellen intézzon támadást, akinek 5 éves korában testi életét nem tudta tönkretenni. A győzelem feltételei adva voltak. A 20. év számára is a szenvedélyek ideje volt. Deli termete és tejarca, rajta az ártatlanság vonásai, szemében a nemes lélek tükrözése, szőke haja és tapasztalatlansága miatt a veszedelem még nagyobbá vált. Világos volt, hogy a *novum ecclesiae subsidium*-nak vége van és egy nagyrahitott élet pusztul el, ha a küzdelemben elesik. Környezetében pedig ott volt a rokon nő, aki szívességekre kérte és így megisméltódott a bibliai jelenet, természetesen a józsefi szóval: Hogy tehetném én ezt a rosszat?! S az esetre örök fátyolt borítva elhagyta, a szép várost, a rokonságot s ment az Isten által eléje kitűzött cél felé.

Alkala de Henares, akkori nevén *Complutum* városába költözött át, ahol teológiát tanult, mikor hivatását még egy súlyos támadás érte. Meghalt Péter bátyja s mivel gyermektelen lévén, a család főnmaradása nem volt biztosítva s a régi családok épen úgy félték a család kihalásától, mint ma: édesatyja öt katonai pályára akarta kényszeríteni. Közben édesanyja, mert nem bírta az előbbi nagy csapást, meghalt. Őt azonban a kétszeres csapás le nem verte, hanem törhetetlen lélekkel Isten felé irányította lépteit. Szíve vágyát a nagy megpróbáltatásban is úgy tudta követni, hogy édesatyját sem szomorította meg. Egy súlyos betegségében esdi ki tőle, hogy pap lehessen. S zavartalanul tovább tanul. Bár 25 éves korában az egész vidéken Doctor Calasanzius néven ismerik, sikereibe bele nem bódul. Bár minden pálya nyitva van előtte, ő kész oda menni, ahova Isten hívó szava inti. Így lesz pap és utána szerzetes. És ifjúkorában szerzett lelki kincsével nemesak abban örök példa,

hogy miképen kell az ifjúság éveit felhasználni, hanem annyi idő óta áldásosan működő szerzetet alapít.

Aki valaha Rómába kerül, el ne mulassza megtekinteni a nagy szentnek a piarista Szent Pantaleon-templomban pihenő csontjait. A kegyelet előttük állandóan 12 lámpát égét. Mindegyik mellett ott van az írás, amely az égés célját jelzi: *ARDEO PRO PROVINCIA LIGURIAE, ETRURIAE, POLONIAE, HUNGARIAE* stb. Mivel a 12 lámpa a piarista rendtartományok tiszteletét fejezi ki, olajukról minden provincia maga gondoskodik. A tisztelet kifejezése mellett a lámpák egyúttal szimbólum is. Derengő fényük csak gyenge jelképe távol az országokban égő sokkal több lámpának, amelyeknek fénye a szent szellemi örököseire bízott ifjak hite, reménye, hazaszeretete, lelküknek tiszta gondolatvilága, tiszta szemük nyílt tekintete. Erről a fényről is minden rendtartomány maga gondoskodik, egyenlő buzgósággal, de nem egészen tőle függő eredménnyel. Tanítványai u. i. annyiféle családból kerülnek ki, annyiféle hajlandósággal és adottsággal állanak a piarista nevelés hatása alatt, annyiféle városban őrlődnek a világ és Isten országának kettős malma között, hogy a nevelés eredményét a mécsesbe öntött olaj magától nem teszi. Az illetők elszánt öntevékenysége és az Isten országáért való küzdelme is szükséges hozzá. Ha tehát olyan korban tudjátok magatokat, amelynek irama, szétszórtsága, zaklatott volta az elmélyedő munkát nehezé teszi, gondolatok Calasanzius példájára, aki szintén nem volt megkímélve ilyen nehézségektől és úrrá tudott lenni rajtuk. Ha nagy városban élve az élet szennyos hulláma elhat hozzátok, tegyetek úgy, mint Calasanzi tett Estadillában, akin a szennyos hullám megtört és nem közvetítette társai felé. Ha Valenciában gondolhatjátok magatokat, s rossz emberek felfogása húz maga után benneteket, legyetek Calasanziusok, aki Valenciában a Szentgrál városát ismerte fel, nem pedig a ledérséget s a legnagyobb kísértés legyőzésével diadalmasan járta tovább Istennek útjait.

A 13 jelenlegi rendtartomány közül csak 12 éget a szent előtt lámpát. A 13. lámpája és *ARDEO PRO PROVINCIA ROMANIAE* felírása még hiányzik. A tőlünk elszakított és most Romániához kapcsolt Erdély 3 rendháza (Nagykároly, Máramarossziget, Kolozsvár) velünk együtt hódol a Szentatyának. Hogy ez a jelkép utat tud-e törni magának a valóságban, az sok feltétel között nem utolsó helyen függ a ti viselkedésetektől és fejlődésetektől: tudtok-e a piarista nevelésből annyi erőt szívni, amennyi a jövő nagy kérdéseinek megoldásához a jövőndő munkásaiban szükséges lesz.

II. Calasanzi, a szent.

A tegnap elhangzott szentbeszéd elibétek vetítette a gyermek és ifjú Calasanzi napsugaras alakját, megelevenítette előttetek jámborságból, kötelességtudásból és emberszeretésből szőtt finom egyéniségét. Hallottátok, hogy a kis szent, a princeps iuventutis már pusztá megjelenésével tiszteletre költötte kortársait s egy kibontakozóban levő nagystílusú szentélet ösztönszerű megsejtésével töltötte el a lelkeket. Aki csak érintkezésbe jutott vele, azon nyomban megérezte, hogy a Gondviselés kiválasztott eszközével áll szemben,

kire még nagy hivatás vár. Hallottátok azt is, mily nehéz harcot kellett harcolnia jövőjéért, mennyi ellenkezést kellett leküzdenie, míg a papi hivatás boldog révébe jutott s az ifjúság szent komolysága után megkezdte a férfikor küzdelmes és veritékes munkáját.

És most nekem erről a küzdelmes férfikorról kellene képet nyujtanom. A gyermek és ifjú Calasanzi után a férfi és a szent Calasanzi tiszteletreméltó alakját kellene lelki szemeitek elé varázsolnom. De érzem, hogy ez a feladat sokszorosan felülmúlja erőimet. Hiszen egy-egy szent élete olyan gazdag tanulságokban, hogy szinte lehetetlenség egy szempont alá csoportosítani őket. A szentek élete megannyi gazdag illusztráció gyűjtemény, melyben a keresztény erkölctan és aszkétika minden parányi tétele életeleven és cselekvésre készítő példákban bontakozik elénk; virágos kert, melyben szebbnél-szebb virágok nyitják kelyhökét és árasztják felénk illatukat. Mit kezdjünk mi ezzel a szín- és illatárral, melyiket ragadjuk ki a sok közül? Calasanzi esetében meg épen kétszeresen nehéz a helyzet. Mert Calasanzi szokatlanul hosszú időt, 92 esztendőt töltött az Úr szolgálatában s e hosszú idő minden percét annyira át- meg áthatotta az Istenszeretés és emberszolgálat nagy tetteivel, mint kevés más szent. Mit ragadjunk ki az erények e bódítóan gazdag anthológiájából? Minő szempontból méltassuk szent alapítónkat? A korszaknyitó nagy embert tekintsük-e benne, aki új színekkel gazdagította korának történetét és új fegyverekkel sietett a reformáció nehéz harcát vívó Egyház segítségére? Avagy inkább a béketűrés csodáját, a keresztény Jóbot ünnepeljük benne, kinek szívében a legnehezebb megpróbáltatások közepett sem kelt csüggedés vagy neheztelés? Vagy talán a keresztény aktivitás mintaképét csodáltassuk benne, aki annyit tudott végezni, mintha az ő napja nem is 24, hanem 48 órából állott volna? De talán mégis legtöbbit mond számunkra, ha a két főparancsolat, az Istenszeretés és az emberszolgálat látószögéből tekintünk végig éltén. Mert Calasanzi hosszúra nyúlt életének főjellegzetességét első sorban mégis hitének páratlan mélysége és rendíthetlensége s irgalmas felebaráti szeretetének csodálatos átfogó ereje adta meg.

Szent alapítónk élete — bizvást mondhatjuk — nem áll egyébből, mint az istendicsőítés végehosszát nem érő himnuszából. Azt a gyöngéd és bizalmas odatapadást a jóságos mennyei Atyához, mely gyermekkorában oly kiváló mértékben jellemezte, sikerült átmentenie férfikorába és megőriznie életfogytáig. És ez nemcsak azt jelenti, hogy hitében egy pillanatra sem fogyatkozott meg, hanem azt is, hogy minden gondolatát, minden érzését és minden tettét Isten felé tudta irányozni. Reggel Isten nevével ajkán ébredt s este az ő nevével aludt el. Napjának túlnyomó részét az Úr dicsőítésének szentelte. Különösen Rómába költözése óta fokozta művészetté idejének ilyen irányú kihasználását. Korán, szinte éjjélkor kelt és szokásos imádságainak elvégzése után neki vágott a sötét és rosszul kövezett utcáknak és sorra látogatta az örökváros hét főtemplomát. Azután nagy áhítattal elvégezte szentmiséjét, utána hosszú és bensőséges hálaadást végzett és még rendszerint elzarándokolt Szent Péter apostol sírjához, hogy ott felvilágosításért, később pedig állhatatosságért könyörögjön. Délután újabb ájtatossági gyakorlatok következtek,

nevezetesen az Oltáriszentség imádása és a szentírás olvasása, este pedig imádság és elmélkedés, mely mélyen belenyúlt az éjszakába.

És ez így ment évről-évre, évtizedről-évtizedre. Programja az idők múlásával nem hogy szűkebbre szorult volna, ellenkezőleg folyvást bővült. Mert magánajátosságainak gazdag szövedékébe később beleillesztette tanítványainak és rendjének bő és változatos imaéletét is. Sőt ezzel sem érte be. Mélységes szociális érzésének megfelelően időnként a kor szükségletének megfelelő új ájtatossági gyakorlatokat szőtt bele napi rendjébe. Így följegyezve találjuk róla, hogy tanítványaival minden reggel és délben külön imádkozott az ellenreformáció súlyos harcát vívó és a harmincéves háború borzalmai alatt vergődő Egyház diadaláért és az eretnekek megtéréséért.

Isten után különösen nagy áhítattal és gyermeki ragaszkodással viseltetett Calasanzi a boldogságos Szűz iránt. Értelmének első felvillanásától kezdve szerető édesanyjának tekintette őt és tiszteletére kora gyermekségétől késő aggkoráig mindennap elmondotta officiumát és a szent olvasót; ünnepeinek megülésére mindig különös gonddal, kemény böjttel és önsanyargatással készült. Ha valahol Máriaképet látott, megállott előtte és oly tisztelettel és bensőséges áhítattal pihentette rajta tekintetét, mintha sohasem szándékoznék onnét elmozdulni. Mint rendalapító is a boldogságos Szűz különös oltalma alá helyezte rendjét s nevét nemcsak a maga nevébe (Josephus a Matre Dei), hanem a rend nevébe és címerébe is belevette. Tanítványai előtt gyakran ismételte: «Fiacskáim, aki Máriát igazán szereti, annak majdnem lehetetlen elkárhoznia». És buzdította őket, hogy esténként lefekvés előtt térdeljenek le, keresztalakban kulcsolják össze kezöket és a boldogságos Szűz tiszteletére mondjanak el őt Üdvözlégy Máriát.

A tökéletes Istenszeretés mellett az irgalmas felebaráti szeretet a másik aranyfonál, mely át-meg átszövi szent alapítónk életét s a megkapó epizódok és hősi tettek végehosszát nem érő sorát himezi beléje. Ha valakiről, róla csakugyan elmondhatjuk, hogy hősi fokban gyakorolta az emberszeretet törvényét. Csak akkor érezte magát boldognak, ha másnak örömet szerezhetett vagy bármi tekintetben szolgálatjára lehetett. E téren munkabírása és leleményessége egyformán kimeríthetetlen volt. Nem volt az az alacsony szolgálat vagy nagy erőfeszítést kívánó munka, melyet embertársai kedvéért készörömet magára ne vállalt volna. Mint fiatal pap a lelkek üdvösségéért égő buzgalmában gyalog és lóháton feljárta a Pyreneusok aljának apró falvait, fáradhatatlanul oktatta, tanította lakóikat, szavával és példájával irtotta köztük a bűnt, és plántálta az erényeket. És amerre megfordult, áldott lába nyomán megújult a föld színe: a bűnök fertőjében vergődő lelkek észrevétlenül az istenfélelem és jámborság porhanyó talajává alakultak át.

Ugyanez az égő buzgalom irányozta a szent lépteit az örökvárosban is. Imádságos gyakorlatait mindjárt megérkezése után összekötötte a kórházak betegeinek és a börtönök szerencsétlen lakóinak látogatásával, vizsgáztatásával és ápolásával. Később belépett a szent apostolokról nevezett társaságba, mely főleg a titkolt nyomor felkutatásával és a szemérmes szegények istápolásával foglalkozott. Még kiterjedtebb munkakört vállalt magára a keresztény tanítás társaságának tagságával. Innét kezdve fáradhatatlanul róttá az utcá-

kat és tereket, nyájas szóval magához édesgette az ott ödöngő gyermekeket, kézműveseket, napszámosokat és koldúsokat s lelkes és tüzes előadásokban eléjük tárta a keresztény hit szépségeit s az erkölcsös élet fonságát. Szavai ellenállhatatlan erővel ragadták magokkal a lelkeket, mert átizzította őket a meggyőződés ereje és a használni akarás sodró hatalma.

Ehhez a rendes, mindennapos munkakörhöz időnként még rendkívüli alkalmak is járultak, melyek még szélesebbre tágitották az időkihasználás nagy művészenek amúgy is áttekinthetetlenül gazdag programját. Ilyen alkalom volt pl. az 1596 nyarán kitört pestisszerű járvány, mely különösen az alsóbb néposztályokból tömérdek áldozatot követelt. Calasanzi szent hevületében egészen a betegeknek szentelte magát. Éjt- napot eggyé téve járta a kórházakat és az elhagyatott, szegényes viskókat. Ha már nem volt egészséges ember, aki ajtót nyitott volna neki, az ablakon keresztül hatolt be s a legnagyobb szeretettel karolta föl a magokkal tehetetlen betegeket. Maga süttött-főzött nekik, ápolta, tisztogatta őket ; ha állapotuk súlyosabbra fordult, ellátta őket a haldoklók szentségeivel, vigasztaló, bátorító szavaival megkönnyebbítette kimúlásukat, gondoskodott tisztességes eltemetésükről s végül nevüket beleszötte imádságos megemlékezésébe.

Ilyen rendkívüli alkalom volt továbbá a Tiberis 1598. dec. 24-iki rettenetes áradása, mely ismét csak az alsóbb néposztályokat sújtotta legérzékenyebben. Calasanzius itt is hősnak mutatta magát. Hatalmas termete, herkulési ereje és rettenhetetlen bátorsága különben is kiválóan alkalmassá tette őt az életmentő szerepre. Kicsiny bárkájával mindenütt ott volt, ahol fuldoklókat kellett kimenteni, háztetőkre szorultakat biztos helyre vinni vagy hullákat kihalászni és elszállítani. Az 1625. évi jubileum alkalmával viszont azzal kötelezte le a zarándokok ezreit, hogy elhalmozta őket az irgalmasság testi és lelki cselekedeteivel : gondoskodott számukra szállásról, kiszolgáltatta őket az étkezésnél, oktatta és gyóntatta őket.

Ime, így oromlik föl előttünk Calasanzi Szent József imponáló alakja, mint az Istenszeretés és emberszolgálat köbe, márványba kívánczó modellje. Hosszú életének minden mozzanata a két főparancsolatot érzékíti meg. Tettei, mint valami ősi templomi dallam mindegyre visszatérő motívumai, szüntelenül ezt sugározzák bele a világba. Ezzel lett ő a keresztény férfijellem mintaképévé, akit követni dicsőség és egyben kötelesség. Különösen kötelessége ez a kegyesiskolák ifjúságának, melynek nem lehet más életcélja, mint a calasanzusi program.: ad maius pietatis incrementum valóraváltása. Mert a Calasanzi által sürgetett pietásnak a lényege éppen a calasanziusi életnek veleje : Isten és embertársaink iránti kötelességeinknek lélekkel, odaadással, hősieis önfeláldozással való teljesítése.

III. Calasanzi, a nevelő.

A szentek, nagy tudósok, művészek a Mindenható meg nem szünt teremtő működésének csodált remekei. Olyanképen foghatjuk fel őket, mint az emberi ihletes teremtő munka alkotásait : a művészetek klasszikus termékeit. A történelem minden korszakában megtalálja bennök az ember azt, ami újszerű minden régisége ellenére, aminek értékét és értelmét időközön

felülinek gondolja, s ami az egyéni lélek számára mintegy villanásszerűen revelálja nagy gondolatok, hatalmas érzések, sziklaszilárd akarások lehetőségeit. Az emberi művelődés oszlopai ezek a nagy férfiak, akik a kultúra millió és millió ember munkájával emelt épületét tartják fenn. Nagyságuk alázatra kényszerít, a rájuk való emlékezés ráeszméltet magasabbrendűségünkre és ha meg akarjuk mondani, hogy mit jelentenek nekünk, ajkunk «Te Deum»-os imádságra nyílik az isteni jóság és bölcsesség előtt, amely őket e világnak adta.

Ilyen «Te Deum»-os hangulatú a mi ájtatosságunk, mellyel szent alapítónk pártfogásának ünnepére készülünk. Nem külső fény, pompa, koszorúk, díszfelvonulások ünnepe ez, hanem az imádságos lelkeké. A világosságot kereső gyermeklelkeké, akik az ifjú Calasanzi példájából megismerhetik az utat, mely a világ világosságához vezet; a tépelődő, töprengő lelkeké, akik a hivatását kereső imádkozó Calasanzitól megtanulhatják, hogy minden kétségük eloszlatását az isteni kegyelemtől és fáradságos, fürkésző munkájuktól várhatják; az Isten országán itt a földön törhetetlen akarattal munkálkodó lelkeké, akik lelkükben szentséggel és igazsággal, szívükben ember szeretettel eltelve teszik azt, ami Isten előtt kedves, embertársainknak pedig javára válik. Jót tesznek feltűnés nélkül, erényük a tanútlan erény.

Amit eddig szent alapítónkról hallottatok, abban benne van az ember tökéletessége, a szent fönsége. Most befejezésül olyan jelentőségére irányítom figyelmeteket, amely emberi mérték szerint ítélve is az emberiség legkiválóbbjai közé helyezi Calasanzi Szent Józsefet.

A Piarista Diák Kis Kalauzában azt olvastátok, az iskolában tanultátok és hallottátok, hogy Calasanzi Szent József a nevelésnek, tanításnak apostola. Festmények, így a mi oltárképünk is, úgy ábrázolják őt, hogy kis gyermekekkel beszélget; a festményeken könyvet, földgömböt s egyéb tanítási eszközöket is lehet rendesen látni. A kis gyermekek szeretettel figyelnek rá, áhitattal hallgatják. Csillogó szemük, a szent átszellemült arca mutatják, hogy amit ezek a festmények ábrázolnak, az nem egyszerű iskolai jelenet, nemcsak arról van szó, ami a könyvben van, amit a tanítási eszközökkel lehet megértetni, hanem többről. A jóságos tanító nemcsak ismeretekre akarja kis tanítványait megtanítani, hanem őket magukat, a lelküket, a szívüket akarja megismerni, széppé, nemessé tenni. Ő is egész lélekkel, nagy szívének egész melegével van közöttük, akiké a mennyeknek országa s mikor túláradó szeretettel tekint körül rajtuk, úgy érzi, hogy a kis csapat egy része annak a nagy seregnek, amely ragyogó örömmel, kitörő boldogsággal éneklő az Úr Isten trónusa körül a szeretet himnuszát. Ezek a festmények némiképp meg tudják velünk éreztetni, hogy milyen nevelő-tanító volt Calasanzi az életében; tanítása, példája mit jelent az emberi művelődés történetében.

Tudjátok, hogy Calasanzi Szent József sokat imádkozott, kitartóan kérte az Isten kegyelmét, hogy megtudja, mi is a Gondviselés célja vele, milyen feladatot szánt neki itt a földön. Mikor a megvilágosító kegyelem rávezette arra, hogy feladata a gyermekek oktatása, az elhagyottak, árvák gondozása, akkor lelkének minden képességével rajta volt, hogy ennek a fel-

adatnak a lehető legjobban feleljen meg. Nem kényszerűségről vállalta ezt a feladatot, nem hatóságok rendeletéből, felsőbbbségek parancsára, nem érdekből, hanem örömmel, szent lelkesedéssel végezte a fáradságos munkát, mert Isten akarta, tehát ő is akarta. Már kisgyermek korában meg volt a választása az Isten országa és e világ között, abban érezte jól magát, ami az Istené; minden gondolata, minden szava, minden cselekedete Istenre irányult, benne élt, benne ismerte fel e világ minden igazságát, jóságát, szépségét, az ő törvényét érezte egész lényében s egész lényével szolgálta is azt. Ez a szolgálat a gyermekek nevelése, tanítása volt. Ezért mondjuk, hogy Calasanzi a *hivatás-szerű nevelés apostola*. Hivatása volt erre a feladatra. A legfőbb hatalom, az Úr Isten hívta meg rá s ő egész lelkével, minden képességével felelt meg ennek a hivatásnak.

Az ókorban voltak lángelméjű elmélkedők, mint Platon, Aristoteles, gyakorlati érzékű közéleti férfiak, írók, mint Cicero, akik tetszetős elméleteket, szellemes olvasmányokat írtak és hagytak hátra a nevelésről, ugyanakkor a nevelést magát rabszolgákra, sokszor olyan rabszolgákra bízta, akik egyéb munkára már nem voltak alkalmasak; többé-kevésbé képzett férfiak iskolákat nyitottak, hogy némi ismeretekkel lássák el az épen hozzájuk kerülő gyermekeket. Az ókor e téren is megelégedett azzal, amit művészetében és irodalmában valósított meg legnagyobb fokban: a tetszetős külsővel. A nevelés terén is a kereszténység teremtett új világot. Krisztus Urunk nem írt tetszetős elméleteket, hanem körüljárt s isteni bölcsességével belelátott hallgatói lelkébe és tanította őket az örök igazságra; Egyháza az emberek tekintetét önmagukba, befelé irányította s feladatának tartja, hogy a belső embert formálja ki, hogy az embernevelést belülről, a lélekből kezdje és irányítsa. Ezt a munkát végzi a tanító Egyház híveivel kezdettől fogva, de egyúttal példát adott kezdettől fogva arra is, hogy az intézményszerű nevelés, az iskolai módszeres nevelésnek is ez lehet az útja. Ezt a munkát nem irányíthatja, legalább is elsősorban nem irányíthatja az elmélet, ide lélek kell, folyton lobogó pünkösdi lélek, melynél más lelkek is tüzet fognak. Ez a lobogó lélek a hivatásos lélek, ezt a hivatásos lelket vitte be ez intézményes iskolai nevelésbe Calasanzi. 40 éves elmúlt, amikor kétséget kizáróan világos lett előtte nevelői, oktatói hivatása s attól kezdve félszázadon át munkában és imádságában ennek a hivatásnak élt. Kis tanítványait kimondhatatlan szeretettel fogadta az iskolában, gondozta, tanította, jóra szoktatta őket; elkísérte útjukban, ha betegek voltak, meglátogatta, éjjelenként tollakat hegyezett nekik, feladatokat készített s elbeszélhetetlen leleményességgel vezetgette őket az Isten útjain. Késő öregségében, mikor már nem foglalkozhatott velük rendszeresen, akkor is ellátogatott kis barátaihoz, kérdezgette és megáldotta őket. Ez a szent buzgóság, ez az éjjel-nappal nem szünetelő gondoskodás, egész lényének a feláldozása az Isten rendelte nagy feladatnak, ez volt az ő hivatás-szeretete, nevelői hivatása.

Amikor Calasanzi Szent József megnyitotta Rómában a kegyes iskolát, voltak az örök városban, mint ahogy másfelé is voltak iskolák, amelyekben tanítómesterek tanítottak: tanították azokat a gyermekeket, akiknek szülei meg tudták fizetni a tanítás kezdetén kikötött díjat. A szegény gyermekekről

senki sem gondoskodott, ezek az utca porában nőttek fel : fiatal szívükben korán felütötte fejét a gyom ; az egyes társadalmi közösségek vezetői látták, hogy ez mekkora veszedelmet jelent az egész közösségre ; olykor rendszabályokat is hoztak a viszonyok megváltoztatására, de nem volt, aki azokat megvalósítsa ; minden maradt a régiben. A művelődés forrásaihoz csak a gazdagok, a kiváltságos emberek gyermekei juthattak.

Az Egyházban kezdettől fogva elevenen megvolt a gondolat s kezdeményezések is tétettek arra, hogy a szegény nép elhanyagolt gyermekeit neveljék, gondozzák, de a gondolat megvalósítására nem volt megfelelő szervezet. A XVII. században az Egyház és a világi társadalom már sürgetőnek érezte a kérdést. A megvalósítás Calasanzira várt. Ő volt az első, aki az *ingyenes népoktatást megvalósította*. A XVIII. században voltak pedagógiai elmélkedők, akik élénk szociális érzékkel adták magukat a népoktatásra, nevelésre. Kísérleteik figyelemreméltók, lelkesedésük azonban hamarosan ellobbant, s gondolataikat, törekvésük emlékét szürke elméleteik őrzik. Ezekkel szemben Calasanzi ezt a nagy szociális gondolatot, az ingyenes népnevelést és oktatást nem elgondolta, nem emberi tekintetek vezették rá, hanem lelkéből lelkedzett, életét adta rá s ez a példa, amerre csak eljutott a híre, már korábban jobban hatott, későbbi korokban termékenyebbnek, ösztönzőbbnek bizonyult az elmélkedők elméleteinél. De eredményesebbnek és hasznosabbnak is. Calasanzi idejében és a közvetlenül rákövetkező időkben éltek azok az angol, francia, német gondolkodók és emberbarátok, akik az ész szavára hallgatva keresték az utat a nagy néptömegekhez ; ismeretekkel akarták ellátni, az eszüket akarták művelni, hogy jókká is legyenek. Calasanzit isteni hivatás, a szíve vezette a szegény nép gyermekeihez, nemcsak tanította őket, hanem a szívükhöz szólt, jóra való hajlamaikat erősítette. Jellemüket formálta, miközben világosságot gyujtott lelkükben. A felvilágosítók munkája nyomában előbb-utóbb forradalmak keletkeztek, tömegszervedések szabadultak fel, Calasanzi tudománya az Istentől volt s hozzá vezette azokat, akiket nevelt, tanított. Arra törekedett, hogy jókká, istenfélökké, nemeslelkűekké tegye, akiket tanított. Nevelt, azért tudott eredményesen tanítani ; népoktatása népnevelés volt s ezzel példájául szolgál minden időkre azoknak a törekvéseknek, amelyek a népkultúra mélyítésére, fejlesztésére irányulnak.

Korában és későbbi idők távlatából is tekintve, Calasanzi pedagógiai munkásságában maradandó értéket jelent, hogy nevelői, tanítói tevékenységébe belevitte az Istenben hívő, belőle élő ember józan realizmusát. A gondolkodás hosszú étellel áldotta meg szent atyánkat, gyermekkorától tapasztalta, ismerte az emberi sorsok vak esélyeit, a társadalmak életének változandóságát, benne élt a szomorú élet forгатagában. Ennek a hosszú életnek megélt élményei fogékonytá tették aziránt, hogy akiket nevelt, oktatott, fölvértette erre az életre. Ezért elsősorban nevelt, akaratot nevelt, jellemet formált. Istentélelemre nevelt, hogy edzze tanítványai akaratát a rossz ellen, istenszeretetre nevelt, hogy szárnyakat adjon a léleknek, hogy tudjon fel-felemelkedni, emberszeretetre nevelt, hogy belenevelje tanítványaiba a jóra való készséget. Vallásossága nem kontemplatív volt ; amikor vallásosságra nevelt, aktivitásra, tevékenységre nevelt. A vallásosságnak eleven feszítő erejét akarta bele-

nevelni tanítványaiba. Nem szerette az élet képletes elgondolását, nem iskolai színpadon akarta jelképezni az erény diadalát, a rossz bukását, hanem vallásosságból táplálkozó, Istenre irányuló akaratot nevelt tanítványaiban. De tanított is ilyen értelemben. Nagyon kevés volt az, amit Calasanzi idejében az iskolákban, az alsó és középső fokon is tanultak. Egy-két imádság, latinul írás-olvasás, latin auctorok nagyobbára nyelvi ismertetése. Calasanzi rendszeres kezdeményezése, hogy az ő iskoláiban az étellel összefüggő, reális ismeretekre, főképen a számtanra különös gondot fordítottak. S mert az oktatás csak mintegy eszköze volt a nevelésnek s az egész munkát a végső célnak, az Isten-szolgálatnak a gondolata hatotta át, a tanítás módjának, s a tanítás anyagának kifejlesztésében, gyakorlatában és írásaiban lehetővé tette egy bizonyos nemes liberalizmus érvényesülését. Ezért tudtak a piaristák mindazokban az országokban, amelyekben meghonosodtak, Calasanzi szellemében a nemzeti nevelés és oktatásügy érdemes munkásaivá válni.

Calasanzi szent József mindezeket az értékeket szívének, eszének nagy kincseit egész életével mint nevelő, oktató egy félszázadon át végzett munkájával revelálta. Hogy ezeket halála után is eleven, ható tényezőkké tegye egyesek és nemzetek életében, intézményt létesített, megalapította a kegyes-tanítórendet, amelynek feladata, hogy az Egyház nagy szervezetében a nevelés-oktatás útján valósítsa meg Isten gondolatait. Ez az intézmény folytatja és végzi a jámborság, az Isten- és emberszeretet nagyobbítására azt a hivatásos nevelői munkát, amelyet ő végzett s amint már a szent életében is nemcsak az elhagyott szegény gyermekeket nevelt és nemcsak az elemi ismeretekre oktató, úgy folytatja a rend a szegényeket gyámolító, de mindazokat oktató és nevelő munkáját, akiket a Gondviselés iskoláiba vezérel.

Kevés az, amiben Calasanzi rendszeresen írásba foglalta az iskolára, az iskolai munkára vonatkozó felfogását; a pedagógiai elmélkedők történetében ezért keveset tudnak róla; az írásnál sokkal becsesebb örökséget hagyott rendjére: egyéniségét, melyet az isteni kegyelem segítségével, egy hosszú élet küzdelmes, keserves munkájával alakított; ennek a szó emberi értelmében is nagy, szent egyéniségnek inspirációit hagyta ránk s ezek az inspirációk élnek, hatnak rendjének tagjaiban, iskoláiban, azért van különös jellegük, különös arcuk ez iskoláknak. Egy nagy valóság, egy szent ember gondviselészerű életének parancsoló ténye van előttünk, mely megtanít a legmagasabb célra tekinteni, az ég felé nézni és ugyanakkor a földön is biztosan járni.

És Ti az Ő iskolájának vagytok a tanítványai; úgy legyetek, hogy ha megdicsőült alakja kilépne az oltárkép kereteiből és beszédbe elegyedne veletek s a szemetekbe nézne, látná meg benne azt a boldogságot, azt a mennyországot, ahova elvezette az ő kis angyalkáit. Boruljatok le ez előtt az oltár előtt és adjatok hálát a Mindenhatónak, hogy adott nekünk egy szent Calasanzit és kérjétek az ő közbenjárását, hogy lehettek olyan erős akaratú, jellemes fiúk, amilyenek ő szeretne látni benneteket.

Dr. CSERNOCII JÁNOS.

«Emlékezzetek meg pásztoraitokról, akik nektek az Isten igéjét hirdették, kiknek látván életük végét, kövessetek hitüket.» (Zsid. 13, 7.) Az Irás e szavait követve áldozunk elhunyt Csernoch János emlékének, akiben a mult nyáron történt halálakor egy egész ország siratta el legfőbb pásztorát, s akiről a kegyeletes megemlékezés a mi iskolánknak külön kötelessége. Hiszen atyai jóságát annyiszor tapasztalhattuk, midőn bennünket ismételten meglátogatott, midőn a bérálás szentségét több ízben személyesen kiszolgáltatta ifjúságunknak s midőn kápolnánkban közvetlenül hirdette az Isten igéjét. Sőt «defunctus adhuc loquitur». Halóporában is van mondani valója. Emlékebe hagyja az egyszerű szakolcai házban kezdődő és a bíborban végződő, eseményekben változatos életnek igen fontos tanuságait.

«Tribus funestis lustris mira rexit gregem prudentia ingentique labore» — mondja az esztergomi bazilika kriptájában lévő sírján a felirat. Három siralmas lusztrumban csodás bölcseséggel és óriási munkával kormányozta nyáját. Igen, a boldogult hercegprímás legfőbb erényei közé tartozott először a meg nem alkuvó kötelességteljesítés. Az iskolai munkáját pontosan végző gimnazistából lett a példás szorgalommal dolgozó egyetemi hallgató, majd a jó káplán és aulista, végül a bíboros-hercegprímás, akinek élete a legnagyobb méltóságban is szakadatlan munka volt. Pihenni nem tudó elméje folyton tervezgetett. A legfontosabb országos ügyektől a jelentéktelen házi eseményekig mindent figyelemmel kísért, sőt mindenhez volt mondani valója. Semmiféle feladattól sem riadt vissza vasszervezete, amelynek ellenállóképességét egészen a legutóbbi időkg szigorú életmódjával és házitornával fokozta, s a sok szellemi munkának a szervezetre való káros hatását ellensúlyozta.

Mint főpásztornak és főként mint prímásnak másik

nagy jelessége a rendkívüli éleslátás, az eszesség és bámulatos tájékozottság, amellyel a legkuszáltabb ügyeket is azonnal szálaire tudta bontani és finom taktikai érzékével a legbonyolultabb helyzetben is meglátta az utat, amelyen haladni kell. Ennek a gyakorlati bölcseségnek tudható be, hogy a király és a miniszterelnökök minden fontosabb államügyben meghallgatták tanácsát.

Azonban összes kiválóságai sem menthették meg a nagyok életet oly sokszor nyomon kísérő tragédiától. Hosszú életét és 27 éves főpapságát látszólagos eredménytelenséggel kellett befejeznie. Megérte az ország szétdaraboltatását, egyházmegyéjének 400 plébániája cseh megszállás alá került. Ekkor az előbbieknél sokkal fontosabb erényre, a szinte szenthez illő nagy egykedvűségre, a Gondviselés kifürkészhetetlen végzéseibe való belenyugváásra volt szükség. Szíve mélyén ő érezte legjobban, hogy milyen szemenszedett rágalom a nemzetiségek elnyomása és ezen alapon milyen égbekiáltó igazságtalanság a történeti Magyarország megcsonkítása ott, ahol az egyszerű tót gyermekből az ország legelső papja és az első közjogi méltóság birtokosa lehetett, azért dolgozott is ellene. S azonkívül azt is tudta, hogy a magyar primás nemcsak a régi dicsőségre visszamutató méltóság viselője, hanem a nemzeti remények élesztgetője és a jobb jövő munkása. Azért nemcsak Rómában iparkodott minden tényező előtt panaszt emelni Trianon ellen, hanem súlyosan megviselt egészségi állapota dacára 1926-ban elment Amerikába, hogy az Egyháznak a chicagói eucharisztikus kongresszuson résztvevő legfőbb képviselői előtt emeljen panaszt, másrészt az ott lévő magyarokban az idetartozás érzését ébren tartsa.

Ennek egyelőre semmi eredménye sincs, de azért főpásztori működését csak látszólagosan mondhatjuk eredménytelennek. Az eszményekért folytatott küzdelem gyümölcsei ugyanis, főként nagy erőszak ellenében, nem érnek egyszerre. De a mi törhetetlen reményünk legnagyobb biztosítéka annak, hogy a régi nemzeti egység visszaállítása érdekében kifejtett munkája szükséges tényező volt a végeredmény biztosítására. Mi tovább küzdünk itt a földön. Ő pedig a győzedelmes Egyház boldogságából tekint ránk és jár közbe érettünk igaz ügyünk diadalra juttatásában.

Mikor 1927. dec. 1-én eljutott hozzánk a vatikáni tudósítás, hogy Őszentsége a római San Anselmo bencés kolostor egyszerű szerzetését, Padre Giustinianót nevezte ki Magyarország bíboros hercegprímásává, sokan nem tudták, hogy a pápai kegy tulajdonképpen kit emelt fel az egyszerű életkörülmények közül minden átmenet nélkül a legmagasabb méltóságba. Hiszen a kinevezett hercegprímás élete mindössze néhány adatból állott és közülük a legtöbb idegen földre utal. Középiskolái elvégzésével mindjárt Rómába került s az ott töltött 4 év után 1908. júl. 14-én Pannonhalmán pappá szentelték. Rendtársai már akkor meglátták benne a gyakorlati élet emberét, de e kiválóság kibontakozására és felismerésére az egyházjog új kodifikálásának nagy munkája adott alkalmat. Mikor a munkával megbízott bíborosok maguknak segítséget kerestek, a bizottság elnöke, Gasparri bíboros, mások ajánlatára a fiatal magyar bencést kérte maga mellé. S mivel ő csakhamar pápai államtitkár lett, a kodifikálás nagy munkájában az ő jobbkeze, Padre Giustiniano lett a legfőbb tényező. Neki kellett az egész világról összeszedett rengeteg joganyagot áttanulmányozni, a különvéleményeket mérlegelni, a végleges szövegezést elvégezni és a bíborosi kollégium, majd a pápa elé terjeszteni. E két évtizedre terjedő munka tette őt annyira kedveltté az államtitkár előtt és hívta fel rá annyira a pápa figyelmét, hogy a primási szék betöltésének nehéz kérdésében Rómában kezdettől fogva sem gondoltak másra.

A Szentatya elhatározása az egész országban nagy örömet váltott ki. Midőn a római ünnepek lezajlása után, amelyek alatt őt a pápa mindjárt bíborossá kreálta és püspökké szentelte és minden hatalommal felruházta, a 150 tagú zarándoklat őt január 19-én hazakisérte, valósággal diadalmenetben vonult székhelyére.

Az egész ország örömmel vette tudomásul, hogy az új primás vér a mi vérünkéből, amit uralkodása elején választott *Justitia pax* jelszava mutat. Az első szó, amelyben az országnak bemutatkozik, azt mondja, hogy mint magyar ember a szülői sírjától és a családi háztól és szülőföldjéről kiűzött primás épen úgy érzi a mostani helyzet nyomasztó voltát és igazságtalanságát, mint a többi százezer magyar, akiket Trianon átka sújt. A primás e két szavában a magyar haza minden igaz fiának mély bánata és jövődő pro-

grammja talál kifejezést. Azt mondja, hogy amilyen kívánatos és nagy áldás a haza megcsonkítóitól annyit emlegetett béke, létérdekünk épen olyan szükségesnek diktálja annak feltételét, az igazságot. Nélküle hiába szavalnak nekünk megnyugvásról, szociális fejlődésről, civilizációról, világbékeről. Jelmondata pedig *Non recuso laborem, vállalom a munkát!* Benne a nemzet jövőjéért aggódó magyar beszél s a munka apostola mondja el, hogy mit tart szükségesnek a csonka haza életretámasztása érdekében. Ő ma is úgy él, mint Rómában, amidőn mint az új törvénykönyv bizottságának első munkása naponként 16 órát dolgozott és mint követségi tanácsos, meg a rend római ügyvivője és több más rendnek megbízottja és minden földrészben annyi püspöknek és magánosok ügyesbajos dolgainak intézője, ugyancsak el volt látva teendőkkal. Reggel 6 órától már munkában van és munkában tölti az egész napot. Így arra is jut ideje, hogy korunk nagy kérdésében, a szociális kérdés megoldásában is megtegye a magáét, nem elméleteket gondol ki, vagy ismertet, hanem az örök igazságból tanult leleményességgel arra törekszik, hogy a társadalmi élet ellentétei megszűnjenek és nehézségei elviselhetővé legyenek. «Több primást ismertem már, mondta egy beteg kanonok, de még ilyen főpásztorom nem volt! Kérem, ezen a széken egy óráig ült és úgy beszélgetett velem, mintha a testvérem volna! Isten áldja meg minden lépését!» S ha a nem elhagyott kanonoknak ezt jelenti látogatása, ugyan mennyi jót tesz minden ténykedésével az egyszerű nép között!? Mikor Esztergom szegényei látják, hogy a primás közéjük megy, egyedül sétál, gyalog megy a városházára, iskolába, megkeresi a szegényeket és betegeket hajlékaikban, az utcán szóba áll a szegény emberekkel és elbeszélget gyermekeikkel, úgy érzik, hogy evangélium szállt az ősi város falai közé. Szóbaáll az ágrólszakadt ruhába öltözött kislánnyal. Kézen fogja és bevezeti az üzletbe és tetőtől-talpig felöltözteti szép új ruhába. S mikor megtudja, hogy édesatyját elbocsátották a bányából, utána jár a dolognak és a család ismét visszakapja kenyérkeresőjét. Egy napon sétára indult egyik rendtársával. Séta után ez hazamegy, ő pedig gyalogosan nekivág a legelhagyottabb utcának és a szegény betegeket sorra látogatja. Mire késő este hazajutott, az udvar aggódva leste jöttét. Bíboros reverendája a lucskos úttól sáros lett, de lelke kimondhatatlan örömmel volt telve azért, hogy jót tehetett az elhagyottakkal. Így váltja valóra Rómában a tituláris templom átvételekor mondott ígérését, hogy a hazáját komoly munkával szolgáló magyarok szolgája akar lenni. Homlokán az isteni tekintély kenetével, ajakán az evangélium szavával, szívében a hamisítatlan emberszeretet hajtőerejével, előmunkása a szebb magyar jövődjéért folyó titáni munkának.

BONTÓ JÓZSEF.

Szinte nehezünkre esik elhinni, hogy az iskola folyosóin nem látjuk többé feltűnni mosolygó arcát és nem halljuk többé kedvesen zsörtölődő hangját, amint feddő szóval az ajkán, de a szeretet meleg simogatásával szemében egy-egy kis lurkót leckéztet. Nehezünkre esik elhinni, hogy Bontó József, tanárkarunknak 13 éven át munkás tagja s több esztendőn át szeretett szeniora végleg kiválik iskolánk kötelékéből. Nehezünkre esik, mert az évek múlásában annyira megszoktuk és annyira iskolánk legbensőbb lényegéhez tartozónak ismertük föl csendes és mégis mélyen szántó munkáját, hogy most nélküle hiányosnak érezzük a magunkét. Úgy érezzük, hogy távozásával iskolánk benső élete szegényesebb és szürkébb lett egy jellemző árnyalattal, mi magunk pedig elestünk egy Istenadta nevelői egyéniség példájának cselekvésre és követésre készítő ihletétől.

Mert Bontó József igazán hivatásos nevelő volt. Azoknak a boldog pedagógusoknak sorába tartozott, kiknek egész lénye és működése állandó tiltakozás a római közmondás: *Quem dii odere, paedagogum fecere* álgazsága ellen. Ő ellenkezőleg áldotta sorsát, hogy tanár lehetett és sohasem kívánt több lenni egyszerű tanárnál. Sohasem akart, s mikor alkalma lett volna rá, nem tudott elszakadni az iskolától és a tanítástól. Mint annyi másban, ebben is hű követője volt Calasanzí Szent Józsefnek, kit szintén egész életére elválaszthatatlanul az iskolához kötött a szíve.

De más tekintetben is szent alapítónk szíve szerinti pedagógus volt Bontó József. Miként az, ő is egész szívét-lelkét belevitte a tanításba és szüntelenül azon fáradt, hogy az értelem kiművelésével és fölgazdagításával párhuzamosan a szívet is jobbá és nemesebbé formálja. Róla igazán elmondhatjuk, hogy ő nemcsak tanított, hanem nevelt is. Az oktató, ha kellett, a feddő szó sohasem halt el ajkán s gazdag élettapasztalata bölcs tanácsokba tördelve áradt át szívéből tanítványainak fogékony lelkébe.

Az életre nevelés szempontjának elötrébe tolásából önként következett Bontó József pedagógiájának második jellemző vonása: a gyakorlatiasság. Az anyag kiszemelésében és előadásában inkább a lényegre, mint a finom árnyalatokra helyezte a súlyt. Azt akarta, hogy minden óra anyaga a következő óra anyagának legyen alapja s a sok óra anyaga együttesen szolid és minden irányban eligazító általános műveltséget adjon. Nem támasztott lehetetlen követeléseket, de amit lényegbevágónak érzett, azt iparkodott minél mélyebben belegyökereztetni tanítványainak tudatába. A tanulást tőle telhetőleg igyekezett megkönnyíteni. Egyik legfőbb ambíciója volt, hogy az

elvonrt nyelvtani szabályokat minél életteljesebbekké, szemléletesebbekké és könnyebben emlékezetbe véshetőkké tudja tenni. E tekintetben szinte hihetetlen leleményességet fejtett ki s alig mult el esztendő a nélkül, hogy valami újabb ügyes fogással meg ne kísértette volna az itt-ott mutatkozó nehézségek kiküszöbölését.

Ezzel szorosán összefüggött pedagógiájának harmadik és talán legjellemzőbb vonása: mélységes emberszeretete. Bontó József diákfogalmak szerint nem tartozott a szigorú tanárok közé. De nem abban az értelemben nem, mintha követeléseit leszállította volna, hanem abban az értelemben, hogy a számonkérésnél és a jegyadásnál esze mellett mindig szóhoz juttatta szívét is. Nem szigorú bírása, hanem szerető atyja igyekezett lenni diákjainak. Adott esetekben ő volt a legékeőbb szavú védőügyvéd. Minél elhagyatottabb és gyámoltalanabb volt pártfogoltja, annál nagyobb hévvel szállott síkra érdekeiért. Mert ő ebben a tekintetben is Calasanzi Szent József hű fia, pater pauperum akart lenni.

Bontó József nyugalomba vonulásával tehát súlyos veszteség éri intézetünket, tanárkarunkat és az oktatásügyet. De a veszteség érzését csökkenti az a tudat, hogy szeretett társunk lélekbén ezután is közösségben marad velünk s érdeklődéssel kíséri munkánkat. Őszinte szívből kívánjuk neki, hogy becsületes munkájának nyugalrát minél tovább és minél zavartalanabb békében élvezze.

BESZÉD AZ ABITURIENSEKHEZ.

Az évzáró ünnepélyen a Piarista Diákszövetség nevében elmondotta: *Verebélly Tibor dr.*
egyetemi tanár.

Amikor 36 év előtt az én osztályom mögött záródtak be az iskola kapui, felejthetetlenül kedves emlékű tanárunk, Pintér Kálmán, «Gondolatok az iskola-év végén» című utolsó dolgozatban kért tőlünk vallomást érzéseinkről. Amikor néhány hét előtt az a megtisztelő feladat hárult reám, hogy a Piarista Diákszövetség nevében Titeket, kedves fiaim, az év végén üdvözöljelek s búcsúztassalak, eszembe jutott ez a régi dolgozat s elővettem, hogy akkori gondolataimon keresztül beleéljem magamat a Ti világotokba, abban a reményben, hogy így jobban megtalálom az utat a szívetekhez is. Talán jobban megérzitek az öreg diák szózatát, ha a fiatal diák hangján szól Hozzátok, ha az ő szavaihoz fűzi mondanivalóját.

Ebben a régi, porlepte írásomban, mint fiatal diák, két hasonlatba szedtem gondolataimat.

Az életet úgy láttam, mint végtelen láncot, melynek egymásba fűződő szemei egy-egy cél történetének felelnek meg. Az emberi létet, úgy véltem akkor, szakokra osztja célok kitűzése, az élet minden egyes szakaszát kitölti célok elérése, célok kivívása. A helyes életfelfogást abban kerestem, ha kiki az élet minden percében a közelebbi vagy távolabbi jövőben rögzített, valamely célra irányítja tekintetét, ha ennek szolgálatába állítja minden tehetségét, ha annak kivívására szenteli minden akaraterejét. Úgy képzeltem, hogy célkitűzés nélkül olyan az emberi élet, mint a kormányvesztett hajó, melyet tehetetlenül, kénye szerint dobál a sors vihara. Ma, mint öreg diák, a célkitűzés jelentőségét még magasabbra értékelem. Meggyőződésem, hogy a Teremtő, amikor a világegyetem örök forgását megindította, amikor, mint Madách írja, a világ nemtőit útjukra bocsátotta, a körforgás törvényének csak az okiságot állította be, a cél kitűzését és ismeretét pedig magának tartotta fenn. Azóta és ezért a lét titkaiból az emberi ész számára is csak az okokat fedheti fel a tudás, a mindenség jövőjét, a lét célját csak a Teremtőbe vetett bizalom és megnyugvás sejtetheti velünk. Itt a földön azonban az egyéni, családi és nemzeti jövő céljainak megszabása az emberi tudás, érzés és akarat beállítása a szűkre szabott keretekben, ha csak az örökkévalóság egy-egy percére is, jövő célok szolgálatába, isteni szikra, melyet az emberi képességek legmagasabbikának kell elismernünk, s melyet a Teremtő, mint Madách mondja, vigaszul, biztatásul adott nekünk. Ezzel a képességgel élni, földi létünket ennek szellemében kihasználni, emberi mivoltunk legszebb bizonyítéka, legigazibb megnyilatkozása.

Második hasonlatomban az iskolai élet végén, nyolc esztendő végcéljánál megérkezett fiatal diákban vándort láttam, akit küzdelmes, nehéz hegyi útja hozott fel vágyai csúcsára. Annak, aki előtt az iskola magas, szűkre szabott falai zárták el eddig a szabad kilátást, akit az iskola fegyelme szorított meg eddig szabad mozgásában, szinte egyszerre feltárul az egész világ minden szépségével, örömeivel, minden küzdelmével, bajával s mindenek fölött végtelenbe vesző távlataival. Helyesen, úgy gondoltam, az fogja fel az élet értelmét, az szerzi meg az élet nagy vizsgáztatójától a maturus jelzöt, aki útjának tanulságait megszívlevél, a jövő lehetőségeit megfontolva, újabb cél kitűzéséhez lát.

Az öreg diák ebben is magasabb természeti törvények megnyilatkozását ismerte meg. Az élet tudományos búvárlata kimutatta, hogy az élő lények léte minden megnyilatkozásában bizonyos periodicitást mutat, amely az élet fel- és lefelé vezető lejtőjén egyaránt hullámvonalban rajzolja ki pályánkat. A hullámmozgás pedig az erőmegnyilvánulás legáltalánosabb törvénye. Hullámok hozzák el hozzánk a végtelenből csillagvilágok fényét, üzenetét, távoli földrészek megmozdulásának moráját, éltető napsugarak hevét, hullámrezgésekkel jut el minden üzenet idegszálaink mentén lelki központunkba. A nagy mindenség egy-egy kis hullámrezgése az egyéni lét, amelytől oly sok szépet, mindent remél az emberiség. Hullámrezgés: emelkedés és süllyedés, fejlődés és elmerülés, vonzás és taszítás minden létezőnek örök törvénye, amely a jelenben fogja össze és determinálja a multat és jövőt.

Létetek egyik hullámhegyére emelt ma Titeket a sors, ahonnét még egyszer végigtekintethetek a multat és élesen szemügyre vehetitek a jövő célt, amely felé élteteket irányítani kívánjátok, mielőtt újra meginduló munka gondja borul a mult és jövő távlata fölé. Egyéni multatokat én nem ismerem, annak pillanatnyi reflexeit lelketekben nem mérlegethetem; de fogadjátok el az öreg diáktól azokat a tanulságokat, melyeket valamennyieteknek le kell vonni a multból, ha azt jövőtökre gyümölcsözővé akarjátok tenni. Egyéni céljaitokat meg nem szabhatom, de engedjétek meg az öreg diáknak, hogy lelketekre kössön egy célt, melyet tudatotokban elhomályosulni egy pillanatra se engedjétek.

Maradjatok hüek Istenhez! Ne higgyetek a modernizmus csábító szavának, mely tetszetős elméletek csillogásával a nihilizmust hirdeti. Legyetek meggyőződve, hogy az igazi tudomány soha semmi kérdésben nem kerülhet szembe vallásokkal, mert problémáik az igazság kutatásában nem azonosak. A philosophia és metaphysika világnézete pedig, ha lényegüket s nem fogalmi vázukat tekintjük, ugyanahhoz az Egyhez jutnak el, csak az út más, melyben haladnak. De vezessen hajlamotok bármelyik útra, tartsátok meg, hogy a legnagyobb bünt embertársaival szemben az követi el, ki vallási meggyőződésükben meri megzavarni. Ott, ahol a nagy világégés lángjaiban a vallás pillérei is elhamvadtak, rommá lett mindaz, amit kultúrának nevez a történelem.

Szeressétek a hazát! Ne higgyetek a humanizmus szírén hangjának, amely az általános emberi fogalmával akarja lerombolni a népek közt meredező határokat. Az egyén mindenkor őseinek és környezetének függvénye

marad ; testi és lelki hagyományok hajtó ereje egyesül a föld, víz és levegő energiájával, hogy odakössön bennünket a röghöz, hol születünk. A természet évmillió munkáját dőre elméletekkel megtagadni, hatalmi szóval semmivé tenni, hiú vállalkozás. Internacionalizmus erős, öntudatos nemzetek közt is lehetséges s nem szükségképeni feltétele a faji, nemzeti jellegükből kivetkötetett emberi tömegek teremtése.

Tiszteljétek a törvényeket s ne adjatok hitelt tévtanoknak, melyek bombával, golyóval, méreggel hirdetik az egyéni akarat mindenkifölött való érvényesülési jogát. A törvényekben, legyenek azok állami, társadalmi vagy erkölcsiek, ne a hatalom pillanatszülte szeszélyeit, ne az erősebb ököljogának megnyilvánulását lássátok, hanem az emberi tapasztalat évezredes kikristályosodását az együttélés szabályozására. Az emberi haladásnak előfeltétele a társas közület munkamegosztása, amely az egyéntől önmegtagadást, beilleszkedést követel a köz nevében. Önmaga boldogulása ellen vét az, aki szentesített törvények felborításával önző vágyainak enged szabad folyást.

Ragaszkodjatok szüleitekhez s a családi fészekhez, amelyből majdan kirepültök. A keresztény kultúra és civilizáció sarkköve a családi érzés : a szülő, ki gyermekei számára dolgozik, nélkülöz és gyűjt, a gyermek, aki szülei örömére küzd, iparkodik és gyarapít. Szülői szeretet és gyermeki hála az emberi érzések két legnemesbike, mert legönzetlenebbike. Legyen számotokra a szülői ház az élet minden viszonyai közt az örömmegosztásnak, a vigaszkeresésnek és az erőmerítésnek olyan forrása, mely soha ki nem apad. Legyen a gyermeki szeretet és bizalom szíveteknek az az érzése, melyet nem téphet ki az életnek semmi vihara.

Őrizzétek hálával tanítómestereiteknek emlékét és minden oktató szavát. A deklinációk és konjugációk gyötrelmei, az évszámok végteleneknek tűnő sorai, a logaritmusok és képletek tarka tömegei hovatovább el fognak bennetek halványulni az élet küzdelmei között. De ha ez utóbbiakon keresztül segít majd Titeket a törhetetlen kötelességtudás, a tisztult erkölcsi felfogás, a tántoríthatatlan becsületérzés, tekintsetek fel hálával arra a rendre, amelynek minden egyes tagja ennek a nemes világfelfogásnak tiszteletreméltó katonája.

Őrizzétek meg egymás iránt azt a barátságot, melyet nyolc esztendő közös munkája ébresztett fel több-kevesebb melegséggel szívetekben. Érzések fellobbantása a fiatalságnak, érzések megőrzése a férfikor privilégiuma. Az a barátság, mely közös milieuben, közös célok szolgálatában fogant meg, ha ápoljátok, végigkísér az élet szerzehűző küzdelmein ; az a baráti lánc, melyet fogékony, ifjú lelketek önzetlenül kovácsolt, megrozsdásodhatik, de el nem szakad soha. Az utolsó évtized keserű tapasztalatait mutattak rá a törvényre, hogy nemzetek és egyének küzdelmében egyaránt elbukik az, ki a harcban egyedül áll. A világpolitikában épúgy, mint a társadalomban, baráti szövetségek keresése és fűzése a felelet erre a megismerésre. Éreztétek, hogy akkor, amikor szűkebb baráti körötökben fogtok egymással időnként kezét, megszorítja jobbotokat ugyanazzal a melegséggel mindazok keze, akiket fiatalkori emlékek és férfi meggondolások tömörítenek ma a Piarista Diák-szövetség láncába.

Ápoljátok magatokban szakadatlanul az igazi férfierényeket. Hiú külső csillogás, szószátyár pökhendiség, sunyi kétszínűség hozhat pillanatnyi sikert, de tartós eredményt csak belső, alapos mélység, öntudatos bátorság, komoly megbízhatóság, nyílt őszinteség biztosíthat egyének, népek, nemzetek életében egyaránt. Ennek a mi földre tiport szegény nemzetünknek pedig ilyen férfiakra van szüksége, ha élni akar.

Igy és csakis így lehettek harcosai annak a közös szent célnak, melyet egyéni céljaitokon túl kívánok lelketekre kötni, hogy soha ki ne essék tudatotokból, hogy soha se hiányozzék álmaibotokból. Nekünk vissza kell szereznünk hazánknak ősök véréből áztatott régi határait ; ha adódik politikával, ha lehet, békés kultúrunkkal, ha kell fegyverrel kezünkben, de mindenáron. Erre pedig csak istenfélő, hazaszerető, összetartó, férfias nemzedék lesz képes, amilyenek nevelt ez az iskola.

Kísérje a magyarok Istenének áldása ezt a munkátokat !

CSERKÉSZEINK A NEMZETKÖZI TENGERI-CSERKÉSZ ÖSSZEJÖVETELÉN DÁNIÁBAN.

A piarista pedagógiát kezdet óta gyakorlati érzék, a kor követelményeivel számoló rugékonyság, nevelés és tanítás viszonyának kiegyensúlyozottsága jellemzi. Calasanzius elemi iskolával kezd, de a viszonyok változásával áttér a gimnáziumra is; az istenfélelemre nevel, de siet az oktatásba illeszteni a matematikát és a reális ismereteket; tizezer szerzetes se volna sok neki, de mert minden nemes eszmét szolgálni akar, akad piaristája, akit éjjelnappal a nagy Galilei támogatására rendel. A magyar piaristák hívek maradtak hozzá. A modernebb filozófia legelőször a piarista iskolákban jut szóhoz, a hazai történelem tanításával, a tudományoknak magyar nyelven való megszólaltatásával messze megelőzték a többi hazai iskolát. A piarista hagyományokból következik tehát, hogy mikor a zseniális Baden Powell cserkészmozgalma hódítani kezd világszerte, a piarista iskola illeszti legelőször nevelési tényezői közé. A rend vezetőségének kezdeményezni-hagyásával Sik Sándor 1912 végén, alig négy esztendővel az első angol csapat után megalapítja az első magyar iskolai cserkészcsapatot. Iskolánk cserkészcsapata, a 2. sz. B. K. G. (Budapesti Kegyesrendi Gimnázium), az alakulás óta a magyar cserkészlet minden nagy próbálkozásából kivette részét, elhatározóan befolyt annak fejlődésébe, Sik Sándorral az élén, 13 tisztje dolgozott a Nemzeti Nagytábor vezetőségében és így nem volt véletlen, hogy 1927 nyarán, mint a Magyar Cserkészszövetség reprezentatív csapata indult ki Dániába, nemzetközi tengericserkész összejövetelre.

Mit kerestek a tengernélküli magyarok a tengerek fiainak összejövetelén? Mi volt ott Dániában? Elsősorban rengeteg látni- és tanulnivaló. Július 27-én indultunk, augusztus 19-én már itthon voltunk, közben résztvettünk egy sok számból álló világverseny izgalmaiban, mégis azt kell mondanunk, hogy nincs tér a látott és tanult dolgok részletes leírására. A fő szenzáció kétségkívül a tenger volt. A közel ötszáz fotografiáról meg lehet állapítani, mi érdekelte a fiúkat elsősorban. A fényképek háromnegyed részben a tengert, csatahajókat, vitorlásokat, szóval a vízzel kapcsolatos dolgokat ábrázolják. A hatalmas tengeri sirályok etetése a hajóról, a vonatokat magába fogadó tengeri komp, az épen a kopenhágai kikötőben tartózkodó amerikai és holland csatahajó óriások, a tiszteletükre díszlővéseket adó dán haditengerészet. A nyílt tengeren előttünk fel-lebukó s később személyesen is össze-visszajárt tengeralattjárók, a különböző tengerészeti múzeumok, melyekben a vikinghajón kezdve a legmodernebb dreadnoughtok modelljeit is láthattuk. De nem

mosódtak el emlékezetünkben a szép Helsingör nevezetességei sem : Hamlet dán királyi gyönyörű szobra és állítólagos sírja, az Ofélia-forrás, Kronborg történelmi nevezetességű vára, az egykori dán és svéd csaták színhelye. Állandó emlékezetünkben van a nagyszerű svédországi kirándulás. Az egész nemzetközi társaság 30—40 embert magába fogadó kis vitorlásokon ! A véletlenül Helsingborgban időző magyar zenészcsoport, a svéd trónörökös előtt való megjelenés. Kepler mesterének, Tycho Brachenak, a híres csillagásznak szigete. Több, mint egy hetet töltöttünk a «kereskedők kikötőjében», Kopenhágában (Köbenhavn, Kaufmannhafen). Megnéztük Marmor- és Frauenkirche-jét, a Glyphothek világhírű szobrait, a Thorwaldsen-múzeum csodálatos egyiptomi, görög és római gyűjteményeit ; a dán Nemzeti Múzeumot, Hilleröt és Frederiksborg múzeumait. Megmutogatták a dánok — mindenütt szakavatott vezetőkkel — nagy gyáraikat. Jártunk a hatalmas dokkok, hajógyarak gőzkalapácsainak fűlsiketítő zúgásában, elmagyarázták és megmutatták a Szabadkikötő hatalmas raktárait, megcsodáltatták a kétfelé felnyíló és oldalt elforgatható hídjaikat.

Hazafelérjövét már csak két napot tölthettünk Berlinben. Potsdam, a Sans Souci ; a világhírű «Zoo» Középeurópa legnagyobb aquáriumával, egy Rundfahrt az autóbuszon és különböző múzeumok (jellemző, hogy a fiúk legnagyobb része a tengerészetre volt kíváncsi), Berlin forgalmának a tanulmányozása a Wertheimer-áruházban volt a programmunk, a gyönyörű Collegium Hungaricum a szállásunk. A szász Svájcban átutazva egy nap Drezdában : a Zwinger, a Grünes Gewölbe, egy negyed óra Rafael Madonna Sixtinája előtt — s ezzel elmondtuk idegenben járásunk állomásait és a látottak címeit.

De nemzetközi vízicserkész-összejöveteletről, sőt versenyekről beszéltünk. A dán vízicserkészeti tizenöt éves jubileuma alkalmával a versenyekkel egybekötött második nemzetközi tengeri-cserkész összejövetelet ezidén Shakespeare híres Hamletjének szülőföldjén, Helsingörben rendezték. Ott voltak rajta a dánokon kívül az angol, skót, német, osztrák, lengyel, svéd, norvég, lett, litván és belga vízicserkészek kiküldöttei. Magyarországot az esztergomi bencés gimnázium tíz Holló-ján kívül harminchárom piarista cserkész képviselte. A versenyekben — amelyekben egy-egy országot egy vagy több nyolc fiúból s egy vezetőből álló, meghatározott életkorú örs képviselt — négy dán, egy angol, egy skót, egy német, egy lengyel és három magyar örs összesen tehát tizenegy csoport vett részt. Magyar részről a hét esztergomi Holló-ból álló örsöt Werner Gyula testnevelési tanár és Mattyasovszky Kasszián dr. bencés igazgató vezette ; a piarista örsök a következők voltak : 1. A Gémelek. Vezetőjük Fináczy Ernő, tagjai : Huber Miklós, Szemenyei János, Zerkowitz Ferenc VIII. A., Sömjén János VIII. B., Rerrich Ervin VII. B., Szemenyei László VI. A., gr. Teleki Géza VI. B., Szentiványi László IV. A. o. t. 2. A Vöcskök. Vezetőjük Gundrum Kázmér. Tagjai : Kleiner Endre VIII. A., Metzger Lambert, Virter Pál VII. A., Sasics Szvetozár VII. B., Farkas József, Maurer Gyula VI. B., Manno Sándor VI. A., Haraszti Károly V. A. o. t. És az esztergomi Hollók kiegészítésére Friedrich Gyula V. B. o. t. A három versenyörs közös parancsnoka Bátor József dr.

volt. A többi itt nem említett magyar a litván stb. kiküldöttekkel együtt a «kísérők»-et alkotta.

Milyenek voltak a versenyek? A csapatversenyek elseje és legfőbbje volt a «Fellépés». Pontozás járt a pontosságért, az általános megjelenésért (egyforma ruházat), fegyelemért, szellemért. Ez a szám az egész verseny ideje alatt folyt. Dicsekvésnek látszanék sokat beszélni róla, hogy a cserkészszellemet bíráló versenyszámban miért lettünk elsők, hogy jóllehet felszerelés tekintetében az angolok és dánok messze megelőztek bennünket, a bíróság mégis miért ítélte nekünk a verseny fődíját, a Viking-hajót. Magyarazatul csak egy esetet említünk. Egyik ebédnél a táborparancsnok ismételten figyelmezteti az egész tábort a tisztaságra, ilyen módon: «Az egész táborban olyan rendnek és tisztaságnak kell uralkodnia, mint a magyarok táborában.»

2. Csónakverseny. A feltétel szerint négy váltott evezőjű tengeri mentőcsónakban kellett evezni 800 méteres távon. Az együttes kornak 64 éven alul kellett lennie. Összesen 11 csónak indult. Több előfutam után a végeredmény: első egy dán őrs, második Fináczy Ernő piarista őrs, a Gémelek.

3. Csónakkötélhúzás. Ugyanolyan csónakok mint az előző számnál. A verseny abból állt, hogy a csónakok két végét egy jó vastag kötéllel összekötötték és adott jelre evezve kellett áthúzni az ellenfelet a középvonalon. A legszebb küzdelem — sajnos — a két piarista őrs egymásközi versenye volt. Végeredményben elsők a piarista Gémelek, nyerik a Dán Cserkészszövetség ezüst serlegét; második egy dán őrs.

4. Vitorlás-regatta. Ez volt a verseny egyik legnehezebb száma. Nagy kielés (tökesúlyos) hajókkal háromszögű pályán (tehát egyik oldalon szél ellen!) kellett megkerülni kihorgonyzott hajókat és bójákat s összesen kb. 9—10 km-es távon. Óriási, időnként a hajón is átcsapó hullámok, szakadó eső, előttünk ismeretlen tengeráramlatok. Tíz csapat indult. Tíz viharruhába öltözött kormányos között sorsolták ki az előfutamokat. Magyar részről csak a piarista Gémelek indultak, a harmadik futamba osztották őket. A döntőbe került három dán és az egy magyar hajó. Izgató küzdelemben elsőnek jött be az egyik dán vitorlás és másodiknak a magyar. Végeredményben tehát a magyar hajót csak a helyi tengeráramlatokkal ismerős egyik dán hajó tudta megelőzni, az angolok, németek és a többi tengerész nemzet csapatát legyőzte Fináczy Ernő piarista versenyőrs. A tengernélküli Csonka-Magyarország leverte az óceáni németeket.

5. Hajózási verseny. A feladat abból állt, hogy adott maximális időn belül hét, az induláskor kapott tengeri térképen megjelölt bója közül négy megnevezett bóját kellett megtalálni. Ez az egyetlen versenyszám, melyben sajnálatos félreértés következtében nem értünk el helyezést.

6. Jelzés. Ebben a versenyszámban az őrs minden tagja együtt szerepelt. Négy részre osztották őket. Az első állomásnak (két fiú) a nemzetközi zászló-abc segítségével kellett egy hatszor öt betűből álló táviratot leadnia. A második állomásnak az így felvett üzenetet morzezászlóval kellett eljuttatnia a harmadik állomáshoz, mely azt szemaforzászlókkal közölte a negyedik csoporttal. Az utolsó két fiú azután a távirtdában használt sürgönykulcs-

csal kopogtatta le a távirat szövegét a versenybírósnak. Elsők lettek az esztergomi Hollók, második Anglia, harmadik a piarista Vöcsök.

7. Kenuverseny. Ebben a versenyben csak a piarista Vöcsök indultak a németek és angolok ellen. A versenyzőket már reggel 5-kor elvitték ismeretlen vizekre és csak este 7-kor kerültek haza. Ez volt a legérdekesebb verseny. Itt csak megemlíthetjük, hogy szerepelt benne 800 méteres gyorsvezetés, nyílt tengeren ki kellett ugrani a csónakból és visszamászni, mintha hajótörést szenvedtek volna, a csónakot elsüllyeszteni és a ruhákat mégis szárazon kihúzni, utána ebédet főzni stb. A fiúk — Virter Pál és Sasics Szvetozár — mindent végigcsináltak és Angliát megelőzve másodikak lettek.

8 és 9. A tábortúzi szórakoztatás és mutatványok c. versenyszámban megengedték, hogy az egész magyar csapat együtt szerepeljen. A Politiken dán napilap erről a szereplésről 1927. aug. 13-i cikkében így ír: «A magyarok nyitották meg az estét — egyúttal meg kell mondanunk, hogy joggal viselik a «legvidámabb vendégeink» nevet. Gyors egymásutánban pergett le egyik szkeccsük a másik után. Humoros cirkuszt és boxolást mutattak be, parodizálták a népszerű svéd fűrészjátékot és végül egy bikaviadalt oly módfelett vidáman rendeztek, hogy a közönség majdnem gurult a nevetéstől.» Bírói eredmény: tábortúzi szórakoztatásban elsők a skótok, másodikak a magyarok. Színpadi és vízi mutatványokban elsők a magyarok, másodikak az angolok.

Az ú. n. egyéni versenyekben voltak a legcserkészszerűbb számok. Nemcsak azért, mert az őrök tagjai sorsot húztak, hogy melyikük milyen versenyszámban indul, hanem az egyes versenypontok is igen ügyesen és cserkészszerűen voltak összeválogatva. Kézügyesség, első segélynyújtás, kötélmunka (kötélfonás különböző módokon, «babázás», hurokfonás stb.) vitorlafoltozás és felszerelés, távolság és magasságbecslés, megfigyelés és következtetés, 100 méteres gyorsúszás, búvárkodás (50 kg-os babát kellett 4 méter mélyről felhozni), életmentés (25 méterre kellett a «hullát» menteni). A legtöbb pontszámot s így a legjobb átlageredményt a piarista Vöcsök-őr érte el. Megnyerte vele a dán Cserkészszövetség kristályserlegét.

Végeredményben tehát a tíz versenypontcsoport közül a két piarista őr nyert 3—3 első, 4, illetőleg 3 második díjat, hazahozva a verseny fődíját, a remekbe készült Viking-hajó modelljét, a Dán Cserkészszövetség egy ezüst és egy kristályserlegét és maga mögött hagyta az angolok, németek, lengyelek, dánok, skótok versenyzőseit.

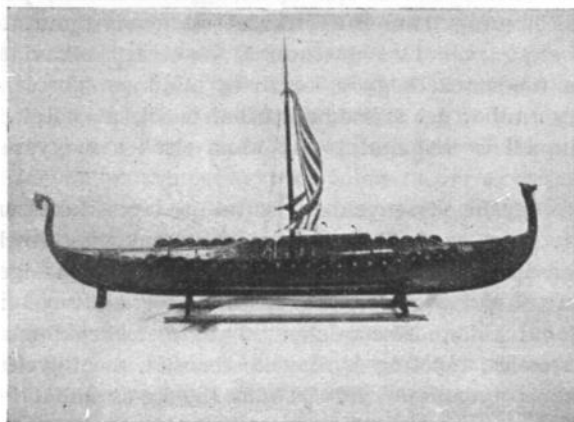
Hogyan volt ez lehetséges? Hiszen mikor kimentünk, csak az volt a célunk, hogy életjelt adjunk a magyar vízcserkészlet létezéséről. Hasznosnak tartottuk volna Magyarországnak számára azt is, hogy egyáltalán részt tudunk venni valamennyi versenyszámban. Búcsúztatóink — a gimnázium részéről Kispárti János dr. igazgató úr, a Cserkészszövetség részéről Papp Antal államtitkár úr — is csak ezt kötötték a lelkünkre. És másként történt.

Segített a piarista diák magyarsága. Nem sporteredményért, hanem Magyarországiért küzdöttek.

Segített a magyar fiúk győzniakarása. Az a lefojtott dac és elszántság, az a csonka határokat áttörni készülő győzniakarás, melyet megéreztek ott

kint is s melyet a dán vízcserkészzet 15 éves jubileumi ünnepélyén a főbíró csudálkozva emlegetett. Segített a magyar cserkészzet, mondhatjuk, a piarista cserkészzet mélyebb megalapozottsága és magasabbratörése, a mi Veni Sancte-val, szentáldozással kezdett, Te Deum-mal végzett táborbaszállásunk, ami imádságos komolyságunk, az emberebb ember és magyarabb magyar piarista cserkészideálja.

A most növekvő nemzedéknek sok mindent a szemére lehet hányni, — mi éjjel-nappal vele lévő vezetői látjuk legjobban hibáit, — mégis a kint tapasztaltak arról győztek meg bennünket, hogy itt a kezünk között új generáció nő, melynek számára Vörösmarty szava: Előttünk egy nemzet sorsa áll, eleven valóság. Becsüljük meg ezt a nagy értéket és neveljük olyan erővé, melynek segítségével nemcsak visszazerezni tudjuk a régi határokat, de meg is tartani.

A dániai nemzetközi tengeri cserkészverseny fődíja: a Viking-hajó.

ERDÖSI IMRE PIARISTA, A BRANYISZKÓI HŐS.

Festette Pandy Lajos festőművész.

I. ISKOLÁNK MULTJA.

Pest városa a másfél százados török szolgaság és a Rákóczi-szabadságharc szenvedései után új életre ébredve, 1717-ben iskoláinak vezetését a kegyestanítórendre bízta és 10.000 forintnyi alapítványával megvetette iskolánk alapját. A két első piarista tanító 1717. november 7-én kezdte meg a tanítást 155 tanulóval, a syntaxisták és principisták osztályával. A következő évben a poétikai és retorikai osztály is megnyílt. 1743-ban az intézet egyik nagyműveltségű tanárának, br. Cörver Eleknek kezdeményezésére magánjellegű bölcsészeti tanfolyamot is nyitottak, amely 1752-ben nyilvános jelleget nyert és a magánosok adományain kívül Pest városa 5000 forintos alapítványából (1759) tartott fönn. E bölcsészeti tanfolyam 1784-ben szűnt meg, amikor az egyetemnek Pestre való áthelyezése következtében fölöslegessé vált. 1752—1784 között 2887 tanuló látogatta. A bölcsészeti iskola úttörő munkát végzett a modernebb irányú, Leibnitz, Wolf és Newton szellemében művelt filozófia meghonosításával, a matematika, fizika és földrajz tanításával. 1777-ben Benyák Bernát magyar nyelven kezdte előadni a filozófiát, Szablik István pedig a fizika tanításában jeleskedett; ő bocsátotta föl hazánkban az első léggömböt a pesti piaristaház udvaráról 1783. augusztus 15-én.

A gimnáziumi tanítás 1777-ig a jezsuita-rendszer keretében folyt, de különös gondot fordítottak a reális tárgyak és a magyar nyelv tanítására. Ez utóbbit hathatósan támogatták a magyarnyelvű iskolai színelőadások, melyek 1718-ban kezdődtek meg.

A gimnázium az első Ratio educationis (1777) után ötosztályúvá (három grammatikai és két humanioraosztály), a második Ratio (1806) után pedig hatosztályúvá (négy grammatikai és két humanioraosztály) változott. Az intézet tanárai állhatatosan küzdöttek II. József németesítő törekvései ellen és a magyar nyelv s szellem az 1848 előtti latin iskolában a nemzeti felbuzdulás korszakában egyre erősebben érvényesült. Ezt bizonyítják a följelentések, melyek 1800—1830 között arról panaszkodnak, hogy a latin helyett magyarul tanítanak; erről tanuskodnak az 1830 után időnként megjelent kiadványok, melyekben a kiválóbb tanulók szépirodalmi zsengei láttak napvilágot.

A szabadságharc után a gimnázium főgimnáziummá alakult át. 1850-ben nyílt meg a 7. osztály, 1851-ben tartották meg az első érettségi vizsgálatot 143 tanulóval. Az iskola az önkényuralom alatt is megőrizte magyar szellemét, mert a tanügyi kormányzat germanizáló rendelkezései a tanárok tervszerű ellenállása miatt kudarcot vallottak és a tanítás egy-két tárgy kivételével a tilalom ellenére is magyarul folyt.

A városi tanács az 1717-ben megnyílt iskolát ideiglenesen egy, a mostani Eskü-út és a Galamb-utca sarkán álló házban helyezte el, majd 1718 őszén áttelepítette a most is fennálló egykori jezsuita rezidenciába (mai Görög-udvar, Galamb-utca 4.), melyet a piaristák részére vásárolt meg. Innét 1762-ben költöztek át a piaristarend által megszerzett gróf Esterházy-féle telekre, mely a Petőfi-tér, Piarista-utca (a régi Kötő-utca) és a Galamb-utca között fekszik. Iskolánk 1917. február 14-én költözött át új palotászerű helyiségébe. Ez a kegyestanítórend és a kormány áldozatkészségéből épült föl; az építkezés céljaira az intézet egykori érdemes igazgatója, Trautwein János, 200.000 koronát meghaladó összeget, az iskola egykori hálás tanítványa, Hidaskürti Nagy Sándor református vallású földbirtokos, 100.000 koronát adományozott.

Iskolánk eddigi főigazgatói: farádi Vörös Antal (1776—1785), báró Prónay Gábor főispán (1785—1790), gróf Szapáry József főispán (1793—1822), Orgler József kanonok (1824—1829), Adamkovics Mihály kanonok (1831—1845), Fogarassy Mihály kanonok (1846—1849). Az önkényuralom idején főfelügyelők voltak: Kovács Pál helytartótanácsi tisztviselő (1851—1853), Haas Mihály prépost (1853—1858), Halder Konrád kir. tanácsos (1858—1867). A főigazgatóságok visszaállítását követően iskolánk főigazgatói voltak: Fesztli Károly kanonok (1862—1866), Róder Alajos kanonok (1866—1867), Lutter Nándor kegyestanítórendi áldozópap (1867—1891), Erődi-Harrach Béla (1892—1919), Pintér Jenő (1919—).

Iskolánk eddigi igazgatói: 1717. Demka Sándor, 1720. Szokolóczy Vencel (egyházjogász), 1722. Bieliczky Ágoston, 1724. Holesinszky Ferenc, 1725. Haul Venantius, 1728. Gaiger Márton, 1730. Demka Gáspár, 1733. Mosl Miksa, 1736. Pogadl Flórián, 1739. Krenn Péter, 1743. Demka Sándor, 1746. Bajtay Antal (később II. József tanítója, majd erdélyi püspök és báró), 1749. Schultzs Ernő, 1752. Conradi Norbert (jeles latin költő és szónok), 1754. Vankovics Tivadar (filozófus), 1756. Valero Jakab, 1757. Petrasko Sándor, 1760. br. Cörver János (filozófus), 1762. Kónya Kristóf, 1763. br. Cörver János, 1764. Vavrik Ödön, 1766. Rátay Egyed, 1769. br. Schaffrath Lipót (latin szónok és költő), 1770. Volako Marcel, 1772. br. Schaffrath Lipót, 1807. Aigl Glicér, 1830. Grosser János (tankönyvíró), 1831. Róth Mihály (egyházi szónok), 1841. Tamássy József (latin költő), 1844. Nagy Péter (latin költő), 1847. Jалlosits András (latin költő), 1849. Horváth Cirill (később a budapesti egyetemen a bölcsészet tanára, a Magyar Tudományos Akadémia tiszteleti tagja), 1858. Lutter Nándor (matematikus, később tankerületi kir. főigazgató, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja), 1861. Szepesi Imre (kiváló filológus, később egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja), Somhegyi Ferenc (történéttanár, később egyetemi tanár, majd rendfőnök, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja), 1866. Baranyai Zsigmond, (tankönyvíró), 1867. Trautwein János (tankönyvíró, az Oltáregyesület alapítója), 1887. Lévay Imre (bölcséleti író, a Budapesti Katholikus Kör alapítója, később rendfőnök), 1891. Janky Károly, 1902. Kovács Antal (irodalomtörténéttanár), 1908. Bartos József, 1919. Vörös Cirill, 1920. Lóky Béla, 1925. Kispartai János.

Az iskola egykori (elhunyt) tanárai közül a tudomány és irodalom terén

különösen kiténtek: Dezsericzky Ince (történetíró), br. Cörver Elek és János (filozófusok), Bajtay Antal, gr. Königsacker József (matematikus, az első Magyarországon megjelent könyvvel tankönyv szerzője), Benyák Bernát (filozófus), Horányi Elek (irodalomtörténetíró), Simai Kristóf (színműíró), Koppi Károly (történetíró, később egyetemi tanár), Endrődy János (filozófus), Szablik István (fizikus), Klohammer Ferenc (latin költő), Horváth Ignác és Villiger József (Vörösmarty Mihály tanárai), Eschner Konstantin, Szigly Gábor, Schirhuber Móric (természettudományi író, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja), Sümegi Pál (tankönyvíró), Hanák János (természettudományi író, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja), Ujváry János, Hindy Mihály (filológus, tankönyvíró), Purgstaller József (filozófus, később egyetemi tanár, rendfőnök, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja), Barts Ferenc (tankönyvíró, később a gyulafehérvári káptalan nagyrépostja), Sárvári Béla (tankönyvíró), Kalmár Endre (költő), Petlanovics Alajos, Polák Ede (fizikus), Cseh Ferenc (filozófus), Nagy Márton (Petőfi Sándor tanára, pedagógus, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja), Horváth Pius (tankönyvíró), Schmidt Ágost (fizikus), Pachinger Alajos (természettudományi író), Vajda Gyula (történetíró), Pintér Kálmán (irodalomtörténetíró, a Vörösmarty-kultusz lelkes munkása), Vámos Károly (irodalomtörténetíró), Nagy Alajos (pedagógus), Pap János (természettudományi író), Kiss Sándor (irodalomtörténetíró, költő, Terentius fordítója), Drajkó Béla (filológus), Maywald József (filológus), Ormándy Miklós (természettudományi író), Prónai Antal (irodalomtörténetíró), Acsay Antal (pedagógus), Titz Antal (theológus, tankönyvíró).

Immár 211 éves iskolánk **tanítványai** közül az **egyházi pályán** kiténtek : br. Bajtay Antal erdélyi püspök, gr. Batthyány Ignác erdélyi püspök, Kőszeghy László csanádi püspök, Haynald Lajos bíboros, kalocsai érsek, Lonovich József csanádi püspök, Schopper György rozsnói püspök, Bogisich Mihály c. püspök, zenetörténeti író.

Írók: br. Orczy Lőrinc és fiai, József és László ; Bacsányi János, Verseggy Ferenc, Sándor István, Katona József, Vörösmarty Mihály (és fia, Vörösmarty Béla), Bajza József, Petőfi Sándor (és fia, Petőfi Zoltán), Vajda János, Lenau Miklós, Toldy Ferenc, gr. Majláth János, gr. Haller László (Fénelon Telemache-jának fordítója), gr. Dessewffy József, Kovasóczy Mihály, Szentmiklóssy Alajos, Tasner Antal, Szabó Richárd, Szigeti József, Sujánszky Antal, Remellay Gusztáv, Török János, Gorove István, Kuliffay Ede, Madách Imre (és fia, Madách Aladár), Dalmady Győző, Győry Vilmos, Kertbeny Károly, Bérczy Károly, Berczik Árpád, Tóth Béla, Maszlaghy Ferenc, Ábrányi Emil és Kornél, Rákosi Viktor.

Művészek: Lotz Károly, Jankó János, Telepy Károly, Zichy Mihály, Marastoni József (festők) ; Bignio Lajos, Bertha Sándor, Sztojanovics Sándor (zeneszerzők).

Tudományos írók: Haliczky Antal (régész), Rupp János, (orvostanár) Stáhly György (az ország szemorvosa), ennek fia, Ignác (országos főorvos) és unokája, György (orvostanár), Dégen Gusztáv (jogász), Schmidt György (orvostanár), Toldy Ferenc (irodalomtörténetíró), Fejér György, Mátrai Gábor,

Jerney János és Jankovich Miklós (történetírók), Vezzerle Ignác (theológus), Hajnik Károly és Imre (jogászok), Lechner Lajos (mérnök, az Andrassy-út tervezője), Margó Tivadar (zoológus), Pónori Thewrewk Aurél (anthropológus), P. Thewrewk Emil (filológus), P. Thewrewk Árpád (filológus), Schwartz Gyula (történetíró), Finály Henrik (filológus), Entz Géza (zoológus), Konek Sándor (jogász), Kalchbrenner Károly (botanikus), Pauler Gyula (történetíró), Navratil Imre (orvostanár), Landau Gusztáv (mérnök), Salzbauer János (egyházjogász), Kilényi Hugó (jogász), Madarassy László (jogász), Schulek Vilmos (műépítész), Hampel József (régész), Felletár Emil (országos fővegyész), Mayr Aurél (nyelvész), Baumgarten Izidor (jogász), br. Eötvös Loránd (a legnagyobb magyar fizikus), Pasteiner Gyula (müörténetíró), Mutschenbacher Béla (orvos), Mutschenbacher Viktor (jogász), Réczey Imre (orvostanár), br. Láng Lajos (jogász), Kerékgyártó Béla (történetíró) és Loránd (orvos), Nendvich Gusztáv (műépítész), Szivák Imre (jogász), Jósa András (orvos), archeológus, a nyíregyházai múzeum alapítója), Jendrassik Ernő (orvostanár), Bodnár Zsigmond (irodalomtörténetíró), Gerlóczy Gyula (jogász), Fésüs György (jogász), Lechner Károly (orvostanár), Petrik Ottó (orvostanár), Petzwal Ottó (matematikus), Klamarik János (pedagógus), Péterfy Jenő (esztétikus), Lörenthey Imre (paleonthológus), Holzwarth Jenő (orvostanár), Zubriczky Aladár (theológus).

Közéleti szereplésük miatt nevezetesek : hg. Grassalkovich Antal, Martinovics Ignác, Laczkovics János, Ürményi József, gr. Cziráky János, gr. Széchenyi István, gr. Károlyi István, Lajos és György, Majláth György (országbíró), Deák Antal, Szentkirályi Móric, Almásy Pál, Földváry Gábor, gr. Ráday Gedeon, gr. Keglevich István és Gábor, gr. Forgách Antal, Mérey Sándor, Marczibányi Lőrinc, Somssich Pongrác, Csányi László (a szabadságharc vértanuja), Klauzál Gábor, Bittó István, br. Wenckheim Béla, Ordódy Pál, br. Orczy Béla, gr. Khuen-Héderváry Károly, Justh Gyula, Csávolszky Lajos, Matlekovics Sándor ; Návay Lajos és Nikolényi Dezső (a proletárdiktatura áldozatai).

Katonák : br. Simonyi József (a híres huszáróbestér), Mészáros Lázár (hadügyminiszter), Perczel Mór, Török Ignác (az aradi vértanu), Földváry Károly (a vörössipkások parancsnoka), Forinyák Gyula (altábornagy).

Tanítványaink közül a **világháborúban** 105-en haltak **hősi halált**.

Fővárosi polgármesterek: Boráros János, Rottenbiller Lipót, Szentkirályi Mór, Gerlóczy Károly, Kammermayer Károly, Halmos János, Márkus József.

Iskolánk a most lefolyt tanévben fennállásának 211. évét töltötte be.

II. ISKOLÁNK AZ 1927/28. ISKOLAI ÉVBEN.

1. **Az iskolai év lefolyása.** Alakuló értekezletünket 1927 szeptember hó 7-én tartottuk ; szeptember 9. és 10. napjain voltak a javító- és magánvizsgálatok. A tanulókat június 30., július 1. és szeptember 12., 13. napjain vettük fel. Az iskolai évet ünnepélyesen szeptember 14-én Veni Sancte-vel nyitottuk meg, szeptember 15-én kezdtük a rendes tanítást, mely meg-

szakítás nélkül folyt az év végéig. A VIII. osztályban május 9-ig tanítottunk, május 15-ig voltak az összefoglalások. Az I—VII. osztályokban június 13-ig volt rendes tanítás, az összefoglalásokat 14—21-ig végeztük. Magánvizsgálatokat szeptember, december, május és június hónapokban tartottunk. Az iskolai évet június 29-én ünnepélyes Te Deummal fejeztük be.

2. **Tanári értekezletek.** Az előirt időben és módon tartottuk meg módszeres, ellenőrző és osztályozó értekezleteinket. Ezeken kívül október 30-án a tankerületi főigazgató úr elnökletével volt értekezletünk, látogatásai befejezése után. Három alkalommal jöttünk össze rendkívüli értekezletre. Először október 26-án, abból az alkalomból, hogy a kormányzó úr Őfőméltósága *Kornis Gyula dr.* budapesti Pázmány Péter-tudományegyetemi nyilvános rendes tanárnak a h.-államtitkári címet adományozta, a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr pedig a minisztériumban államtitkári hatáskörrel ruházta fel. Az általánosan ismert és elismert tudósnak, közoktatásügyünk egyik legalaposabb ismerőjének, évek óta igaz magyar érzéstől hevített, nagy kultúrfilozófiai képzettségű szervezőjének kitüntetését az egész országban lelkes örömmel fogadták; bennünket különös örömmel és büszkeséggel töltött el a kinevezés, mert az államtitkár úr, mint rendünk tisztelt és nagyrabecsült tagja, ebben az iskolában kezdte és végezte középiskolai tanári pályáját 1907/08—1914/15. években. Mint a magyar, latin és bölcelet okleveles tanára hét éven át tanította e tárgyakat, osztályát az első osztálytól a hetedikig vezette; hitelemző volt, éveken át a tanári könyvtár őre, az 1909/10. évi értesítőbe program-értekezést írt a modern nyelvek tanulásáról. Nagy iskolai elfoglaltsága mellett fejtette ki azt az intenzív tudományos működést, melynek alapján a király a pozsonyi egyetem tanárává nevezte ki. Mint pedagógus itt szerezte azokat az élményeket, azokat a tapasztalatokat, melyek alapul szolgáltak eddig is az iskolára vonatkozó megítéléseiben, s amelyek bizonyára a jövőben is éreztetni fogják hatásukat gondolkodásában. Tanítványai ragaszkodó szeretete, tanártársai őszinte tisztelete őrzi itteni munkájának emlékét.

Iskolánknak fennállása óta voltak tanárai, akik egyéniségükkel, tudományos munkásságukkal, szervezőképességükkel irányt szabtak a magyar közoktatás terén. A Bajtay Antal, br. Cörver Elek, Valéro Jakab, Benyák Bernát, Horváth Cyrill, Lutter Nándor és mások sorát új fényrel és dicsőséggel egészíti ki Kornis Gyula dr. államtitkár úr, aki a múlt nyáron megjelent «A magyar művelődés eszményei» c. nagy, kétkötetes munkájában elmélyedő szeretettel ismerteti épen Benyák Bernát munkásságát. A Mindenható áldása kísérje Őméltósága törekvéseit, hogy nemes céljait művelődésünk emelésére a legjobb szándékai szerint valósíthassa meg.

A testület örömét és jókívánatait a rendkívüli ülés határozata alapján az igazgató vezetésével volt tanárai és tanártársaiból alakult küldöttség fejezte ki az államtitkár úr előtt; arcképét megfestettük tanácstermünk részére.

Február 19-én ugyancsak rendkívüli ülés keretében vettünk búcsút *Bontó József* rendtársunktól, aki az év elején a rendfőnök úr engedélyével nyugalomba vonult, s akit a kormányzó úr *Őfőméltósága* 37 évi tanári munkájáért elismerésül a középiskolai igazgatói címmel tüntetett ki. A tankerületi főigazgató úr kitüntető sorokkal vett búcsút «a leghivatottabb tanárok és nevelők egyikétől», az igazgató pedig a következő szavakkal tolmácsolta a testület érzelmeit:

«Amikor a főtisztelendő rendfőnök úr engedélye alapján testületünkben elfoglalt munkakörét elhagyja és a nevelés-oktatás rendes munkájától megválik, magával viszi illetékes felsőbbbségei elismerését és a kormányzó úr *Őfőméltósága* magas kitüntetését. Azt a kitüntetését, azt az elismerést, melyet sohasem keresett, mely elől szerzetesi alázatossággal tért mindig ki. Fogadalommal ajánlotta fel magát pályájára, egy pillanatra sem tévesztette szeme elől szent Atyánk akaratát. Másoknak hagyta a munka nyomán kelt örömet, boldogságot, önmagának csak a törődést, szorgoskodást, a találékony szeretetből fakadó állandó cselekvést tartotta meg. Szerzetes-tanári működésének nem földi indítékai voltak, nem is a földiekben kereste jutalmát. És most, mikor átnyujtom a kormányzó úr *Őfőméltósága* magas kitüntetését, mégis örülünk, mert ez Főtisztelendőséged személyén veti fényét arra a munkára, melyet 37 éven át végzett példát mutató lelkiismeretességgel, buzgósággal.

Magával viszi kartársainak, mindannyiunknak ragaszkodó szeretetét, nagyrabecsülését. Kartársai között sohasem külső csillogással akart feltűnni, hanem jó szíve volt az, amely fiatalabbat, idősebbet, mindenütt és mindig Főtisztelendőségedhez vonzott. Nagy szeretete, ebből fakadó baráti érzése tudott testületi összetartást erősíteni, mindenkor és mindenkinek segítségére lenni.

Magával viszi tanítványai háláját. Nemcsak azokét, akiket az utóbbi nehéz években valósággal kezüknél fogva vezetett, hanem akiket hosszú tanári pályáján nevelt Isten- és hazaszeretetre, embertársainak megbecsülésére, tanított a vallás igazságaira, a klasszikus világ szépségeire és mindazon ismeretekre, melyeket munkarendje előírt. Szinte túláradó szeretettel végezte kis tanítványainál a lélekébresztés ígéretes munkáját s minden bölcseség velejével: a megértő szeretettel oltotta nagyobb diákjaiba a kötelességteljesítés erényét. Munkája nyomán csak hála és szeretet fakadhat s valamennyi tanítványa lelkében egyesül a hálás visszaemlékezés az égre törő imádsággal a szeretett tanár jólétéért. Amikor most így magával viszi a lelkek szerény adóját, arra kérjük, hagyja meg nekünk továbbra is szeretetét; ha nem is vesz részt ezentúl napi iskolai munkánkban, legyen velünk továbbra is barátságával és mi kérjük a Mindenhatót, hogy kísérje Főtisztelendőséged minden lépését bőséges áldásával.»

Az igazgató beszéde után a Piarista Diákszövetség képviselőjében *Degré Miklós dr.*, kir. ítélőtáblai elnök úr üdvözölte búcsúzó tanártársunkat, akinek nevelő-oktatói egyéniségét értesítőnk elején méltatjuk.

Április 20-án *Schütz Antal dr.* piarista, Pázmány Péter tudományegyetemi nyilvános rendes tanár 25 éves tudományos-írói jubileumát ünne-

pelte testületünk rendkívüli ülés keretében. A jubiláns iskolánkban 1906/7—1915/16-ban működött. Rendesen a felső osztályokban tanította a vallást és ezeknek az osztályoknak volt hitszónoka. Tanításának anyagát a tanterv állapította meg, a módját, határait pedig papi lelkülete sugallta. Lelkiatya volt és tanár; sajátlagos feladatot látott az ifjúsági pasztorációban, melyet nem tekintett külön munkának. Egész nevelői és tanári tevékenysége pasztorációs munka volt. A legteljesebb mértékben méltányolta az egyes tárgyak tanítását s a legnagyobb megértést tanusította velük szemben, de a tanításban az iskolai munkának csak egyik felét látta. S akkor, amikor még törvény nem írta elő a vallásos nevelést a középiskolában, Óméltósága rendi hagyományainkat követve és sok tekintetben új utakat jelölve meg, hirdette szóban és írásban, hogy az iskola a tanítást is állítsa a nevelés szolgálatába. A nevelésnek pedig minden vonatkozásban a végső célja csak az isteni Ige lehet, amely telve van kegyelemmel és igazsággal. A hit igazságainak megértetésére írta nagy didaktikai érzékkel általánosan elismert, kitűnő tankönyveit a felső osztályok számára; a lelkiatya lelkéből lelkedzett egyik legértékesebb magyar nyelvű gyakorlati pedagógiai munka: Sik Sándor tanártársunkkal együtt írt imakönyve. Az ebben megnyilatkozó felfogásával és lelkületével lett iskolánk egyik legnagyobb hatású tanára, akinek sugalló ereje nemcsak addig tartott, amíg tanítványai az iskola padjaiban ültek, hanem talán még fokozódott, mikor az életbe kerültek. Mint piaristák, mint nevelő-tanárok, büszke örömmel köszöntöttük jubileumán a nagy tudóst, egykori tanártársunkat, akinek arcképét tanácstermünkben helyeztük el.

3. Változások a tanári testületben. A magyar kegyestanítórend főnöke megengedte, hogy Bontó József tanártársunk 37 évi működés után saját kérelmére nyugalomba mehet, helyébe Schmidt Mihály rendeltetett, aki előzőleg Angliában végzett tanulmányokat.

4. Valláserkölcsei nevelés. Nevelő-oktatói munkásságunk alapja a vallás. Ez lehet csak az erkölcs alapja, a tekintélytisztelet forrása; a valláserkölcsei nevelésben részesült tanulóktól várhatjuk, hogy porbasujtott hazánk önzetlen, áldozatokra kész fiai lesznek.

Minden munkánkat imádsággal kezdtük és végeztük. Ősszel a fűtési idő beálltáig és húsvét után mindennap szentmisét hallgatott az ifjúság. A téli időben, ha nem is volt kötelező a szentmise-hallgatás, a tanítás előtt, akárcsak néhány percre is, a kápolnába mentek ifjaink, hogy bemutassák hódolatukat a Legfölségesebbnek. A hétköznapi miséken az egész ifjúság énekelt. A boldogságos Szűz iránt való különös tisztelet erősítésére október és május hónapokban a rózsafüzért imádkoztuk tanulóinkkal. Vasár- és ünnepnapokon külön hallgatott szentmisét, szentbeszédet az alsó négy osztály ifjúsága és külön a felső négy osztályé. Az egész ifjúság ötször járult testületileg a szentgyónáshoz és áldozáshoz, ezenkívül vasár- és ünnepnapokon is sokan vették magukhoz ifjaink az Oltáriszentséget. A húsvéti lelkigyakorlatokat március 22., 23., 24. napjain tartottuk. Vezetők voltak: az alsó-osztályos tanulóknál Walter János dr., a felső osztályosoknál Halamka Gyula dr., kalazantinumi prefektus. Ifjaink épülésére szolgáló fáradozásükért e helyen is köszönetet mondunk.

Ifjúságunk lelki ügyeinek gondozásában ez évben is segítségünkre voltak Sebes Ferenc dr. rendi kormánysegéd, Zimányi Gyula kalazantinumi igazgató urak, továbbá Mátrai János házfőnök úr. E helyről is köszönjük a lelkek üdvéért végzett munkájukat.

Szeptember 23-án róttuk le kegyeletünk adóját a nyáron elhunyt Csernoch János bibornok-hercegprimás emléke iránt. Ifjúságunk ünnepélyes rekviemen vett részt. Imádságos lélekkel gondoltunk a magyar katolicizmus halhatatlan emlékü vezérére, aki többször kitüntetett bennünket látogatásával s kiszolgáltatta tanulóinknak a bérálás szentségét.

Október 16-án résztvettünk a kath. nagygyűléssel kapcsolatos eucharisztikus körmeneten.

November 5-én áhítatos kegyelettel erősítettük ifjaink lelkében a magyar ifjúság védőszentjének, Szent Imre hercegnek tiszteletét.

November 17., 18., 19. napjain triduumot tartottunk, hogy szent atyánk, Calasanz Szent József pártfogásának ünnepére méltóan készüljön ifjúságunk. Mindennap szentmisét és beszédet hallgattak tanulóink s alkalmoszerű ájtatossági gyakorlatot végeztek. A triduumot szentgyónás és áldozás fejezte be. Egyes napokon beszédet mondtak: Walter János dr., Balanyi György dr. tanárok és Kisparti János dr. igazgató. November 30-án Mgr. Cesare Orsenigo pápai nuncius úr Őnagyméltósága áldoztatta meg az egész ifjúságot. Ismételten tapasztalt kitüntető jóságáért hálával és hódolatos tisztelettel mondunk e helyen is köszönetet.

December 17-én az egész magyar katolikus világgal együtt örvendező lélekkel mondtuk el a Te Deum-ot, mert új vezért kapott a magyar Sion Serédi Jusztinián dr. bibornok-hercegprimás Őeminenciája személyében. Iskolánk Őeminenciája püspökké szentelésén is képviseltette magát Rómában, Walter János dr. hittanárral.

Január 18-án megindult lélekkel imádkoztunk az ünnepélyes rekviemen Kohl Medárd felszentelt püspök lelkiüdvéért. A tanárok is, akiknek legtöbbször a megboldogult kezéből vette az egyházi rend szentségét, a tanulók is, akiknek nagy részét Őméltósága avatta Krisztus lovagjaivá, imáikba foglalva őrzik a jóságos, Krisztus szíve szerint való főpásztor emlékét.

Február 12-én megünnepeltük XI. Pius pápa Őszentsége koronázásának évfordulóját. Az ünnepi beszédet Sík Sándor dr. mondta.

Június 7-én az úrnapi belvárosi eucharisztikus körmeneten vettünk részt.

5. Kegyeletre nevelés. Iskolánk jellegéből következik, hogy tanítványainkat különös gonddal neveljük a jötevők és nagy férfiak iránt való kegyeletre. Hagyományos szokás szerint felkeresték a tanári testület vezetésével október 30-án az elhunyt tanárok sírját, ahol Meznerics Iván VIII. A. o. t., Fraknói Vilmos történetíró sírját, ahol Bud Pál VII. A. o. t., Bajza József sírját, ahol Verebély Tibor VIII. A. o. t., Vörösmarty Mihály sírját, ahol Virter Pál VIII. A. o. t. mondott beszédet. Az énekkar áhítatos éneke után a volt tanárok és nagy tanítványaink sírjára virágot tettünk.

November 2-án megkoszorúztuk a kápolnánk előcsarnokában elhelyezett hősi emléket, amely előtt az ifjúság tisztelgő elvonulással adott kifejezést a hős diákok iránt érzett kegyeletének.

November 3-án résztvett az ifjúság az elhunyt tanárokért mondott rekviemen.

December 1-én megkoszorúztuk az iskolánkban elhelyezett Vörösmarty-emléket.

Március 2-án a kegyestanítórend jótévedőjéért, I. Ferenc királyunkért bemutatott rekviemen volt ifjúságunk.

Május 20-án a hősök ünnepét egyházi keretben ünnepeltük meg. A beszédet Éder-Szászy László dr. mondta. Mise után megkoszorúztuk hős diákjaink emlékét, amely előtt tisztelgő elvonulást rendeztünk.

6. Hazafias nevelés. Ünnepek. Ma az igazi hazafias nevelés a lelkiismeretes munkára, kötelességteljesítésre való nevelés. Csak a dolgozó, lelkiismeretes, áldozatokra kész, önzetlen fiatalságtól várhatjuk magyar sorsunk jobbrafordulását. Beleneveljük minden tanítványunkba a magyar élni-akarást, az ezeréves haza multjához, egész területéhez való szívós ragaszkodást. Ez a törekvésünk nem szorítkozik csupán egyes tárgyak tanítási körére, hanem megnyilvánul nevelői tevékenységünk minden mozzanatában. Ezt a célt szolgálták azok a megemlékezések és ünnepek is, melyeket nagyjaink emlékének szenteltünk.

Október 6-án az aradi vértanúk iránt róttuk le kegyeletünket.

November 5-én a budapesti Kossuth-szobor leleplezése alkalmából a szabadság nagy apostola emlékét idéztük. Történelmi jelentőségét Miskolczy István dr. tanár ismertette tanulóinkkal.

December 10-én Bem Józsefről, a legendás tábornokról és a limanovai csata hőseiről emlékeztünk. A beszédet Balanyi György dr. tanár mondta.

Március 15-ét, a szabadság ünnepét ez évben is fényes ünnepély keretében ültük meg.

A június 17-én tartott nagyszabású ünnepély keretében az iskolától búcsúzó abiturientek nevében ifj. Verebély Tibor, a Segítő-Egyesület ifjúsági elnöke mondott beszédet, a Piarista Diákszövetség képviselőjében pedig Verebély Tibor dr. egyetemi nyilv. rendes tanár úr szólott mély értelmű beszédben az életbe lépő ifjakhoz. Beszédét értesítőnk elején közöljük.

Hódolattal ünnepeltük meg december 6-án és június 18-án a kormányzó úr Őfőméltósága nevenapját és születésnapját.

7. Hivatalos látogatások. Szölgyémy János rendfőnök úr június hónap folyamán többször kiténtette látogatásával iskolánkat s résztvett ünnepélyeinken.

Pintér Jenő dr. tankerületi főigazgató úr október 25., 27., 28., 30. napjain végezte intézetünkben hivatalos látogatását, melynek végzetével gyűlést tartott a tanári testülettel.

Krywald Ottó c. prépost úr, a vallástan tanításának érseki főbiztosa, többször ellátogatott a hittani órákra. Jelen volt a VIII. osztályok hittani összefoglalásán május 9-én és Bednárz Róbert c. apát, belvárosi plébános úrral az I—VII. osztályok hittani összefoglalásain június 14., 15. napjain.

Látogattak intézetünkben egyes tárgyak tankerületi szakfelügyelői is.

8. Vendégeink. A hivatalos látogatókon kívül voltak szívesen látott vendégeink is. Ilyenek voltak : Jos. Aloysius Walsch S. J. amerikai egyetemi

tanár, Sir Róbert Gower M. P. és Major Gower, az angol parlamenti bizottság tagjai, akik gr. Teleki Pál Öexcellenciájával résztvettek a dániai cserkészversenyekről tartott beszámoló-ünnepélyen. Ellátogatott hozzánk június 11-én a finnek és észtek egy nagyobb csoportja Oskari Mantere v. miniszter és Alexander Weidermann tanácsos vezetésével. Egy ideig jelen voltak az épen folyó érettségi vizsgálatokon is.

9. Fegyelmi állapot, szülői értekezletek. Az iskola kettős irányú munkájából a nevelés az, amelynek eredményességét csak a szülői házzal való harmonikus együttműködés biztosíthatja. A fejlődő gyermeklelket közvetlenebbül ismerheti a szülői ház, hiszen a nap 24 órájából a tanuló csak 5—6-ot tölt az iskolában, de talán tervszerűbben figyeli meg az iskola. Otthon jobban érvényesülhet a tanuló egyénisége, ennek megismerése rávezet azokra a módokra, amelyekkel a helyes irányú hajlamok erősíthetők, a káros ráhatások megszüntethetők. Az iskola nagy hagyománytökéjéből, továbbá a tanítási anyag felhasználásával, módszeresebben nyújtja mindazt, ami a tanuló lelkét nemes tartalommal tölti meg, egyéniségét tartalmasabbá, valláserkölcs-egyéniessé fejleszt. Nem végezhet annyira egyéni munkát mint a szülői ház, de célkitűzésénél fogva, mely a nevelés egész területére kiterjed, nemcsak végzi a magasabb értelemben vett nevelést, hanem direktívákat is ad azoknak a tényezőknél, amelyek kivülről a tanulók nevelésével foglalkoznak. A mi iskolánk a szorosabb értelemben vett iskolai nevelésen kívül a vallásos nevelés eszközeivel is nevel. A testület tagjai (a rajz- és testnevelési tanárok kivételével) lelkiatyák s mint ilyenek, közelebb tudnak férközni a tanulók lelkivilágához s a természetfeletti célok felé való vezetés mellett a bátorítással, önbizalmukban való megerősítéssel, az egyéniséghez mért tanácsok adásával, ezek megfogadásának ellenőrzésével is teljesebbé teszik nevelői munkájukat. Emellett is szükségesnek tartjuk a szülői házzal való kapcsolatot és a szülői értekezleteket. Örömmel állapítjuk meg, hogy a fogadó órákat gyakran látogatták a szülők; kívánatos, hogy főképen az osztályfőnökök fogadó óráit látogassák, mert nevelői szempontból azok tudnak legtöbb felvilágosítást adni s viszont a szülőktől nyert tájékoztatást is azok tudják legjobban felhasználni.

Szülői értekezletet négy alkalommal tartottunk; kettőt a cserkészek szüleivel, kettőt az összes tanulókéval. Ezek közül az elsőn (febr. 26) Walter János tanár a pubertás korában levő tanulók neveléséről, fegyelmezéséről tartott előadást; a másodikon (márc. 18) a túlterhelés kérdését vizsgálta meg az iskolaigazgató, Tihanyi Béla dr. tanár pedig az I—III. osztályos tanulók olvasmányairól, barátkozásáról beszélt.

10. Egészségi állapot. A tanári testület és az ifjúság egészségi állapota az év folyamán eléggé kielégítő volt. A testület tagjai közül Karl János dr. és Éder-Szászy László dr. tanárok nem tanítottak betegség miatt hosszabb ideig. Óráikat szakszerűen helyettesítettük. A tanulók mulasztásában sok az egy-két napos mulasztás. Ebben része van sok esetben az elkényeztetésnek. Sokszor későn értik meg a szülők, hogy a fiúk komolyabb ok nélkül való otthontartása mennyire káros a tanulás szempontjából.

Uhl Gyula dr. két alkalommal megvizsgálta az egész ifjúságot. Úgy

találta, hogy trachoma, vagy trachomagyanus megbetegedés nem fordult elő. Az orr- és garatürvizsgálatnál kitűnt, hogy több esetben volt garatmandula túltengés. A fogak az alsó osztálybelieknél kevésbé jók, odvasak, hiányosak. A felsőbb osztálybelieké ápoltak, rendezettek. Tuberkulitikus esetet nem talált. A tanulók általános tápláltsága jó. Fejlettség tekintetében van aránytalanság az ugyanazon korúaknál.

Egy kis tanulónk, Pilát Pál, közvetlen az I. osztályba való felvétel után hűnyt el a nyáron. Mielőtt a mi tanítványunk lett volna, eljutott a Jó Pásztor seregébe.

11. Tanulmányi előmenetel. A tantervi utasítások és a módszeres értekezleteken megállapított elvek szerint tanítottuk az ifjúságot. Kell, hogy az iskola komoly munkára szoktassa az ifjúságot, megtanítsa tanulni, a köteleességeket pontosan teljesíteni, épen azért kell, hogy számon is kérje a köteleességteljesítést. Károsan befolyásolja az iskolai tanári munka eredményét az a körülmény, hogy a szülők valósággal külön házi tantervet készítenek gyermekük számára, sok mellékfoglalkozást (nyelvek, zene, tánc, többféle sport) engednek meg nekik s így az iskolai tanítás másodrendűnek tűnik fel már a fiú szemében. E tekintetben a mai élet bonyodalmas volta, főképen a pályaválasztás nehézségei hatnak zavaróan. E nehézségek még tanítványaink kisebb részénél éreztetik hatásukat, azért ifjúságunk tanulmányi előmenetele általában jó. 717 tanulót bíráltunk el az év végén. Ezek közül jelesrendű 109 (15%), jórendű 203 (29%), elégségesrendű 345 (48%), elégtelen összesen: 60 (8%); ezek közül egy tárgyból bukott, tehát javítóvizsgálatot tehet 35 (5%).

12. Tanulmányi versenyek. Az országos középiskolai tanulmányi versenyeken intézetünk tanulói közül dicséretes módon vett részt Hesz László VIII. B. o. t. a történelemből, Bíró Miklós VIII. B. o. t. a földrajzból.

13. Főigazgatói tanfolyam középiskolai tanulók részére. A főigazgató úr a tanév második felében a középiskolák kiválasztott VIII. osztályú tanulói részére tartott előadásokat, melyeken hazafias köteleességekre, a tudományos munka módszerére oktatta az ifjakat. Iskolánkból a tanfolyamon részt vettek: Bíró Miklós, Meznerics Iván, Verebély Tibor VIII. o. tanulók.

14. Tanulmányi kirándulások. Ifjúságunk a tanév folyamán több kiránduláson vett részt. Ezek:

Az I. B. o. tanulói Friedreich Endre dr. és Kiss József tanárok vezetésével 1928. március 26-án megtekintették a tenyészállat-kiállítást. Ezen kívül Kiss József osztályfőnök vezetésével 14—16-os csoportokban szombatoként és szünet előtti délutánokon hatszor voltak félnapos kiránduláson a Zugligetben, az Erzsébet-kilátótoronynál, a Normafánál, a Hűvösvölgyben, a Nagyréten, a Vadaskertben és a hidegkúti réten környékismeret és játék céljából.

A II. A. o. tanulói Német Károly tanár vezetésével szeptember havában az Állatkertet tekintették meg.

A II. B. o. növendékei május 30-án Máriabesnyőre rándultak s megtekintették az egykori piarista tanítványnak, hg. Grassalkovichnak és nejének alapítását, a messze földön ismert búcsújáró templomot.

Május hó 22—26. napjain a IV. A. és IV. B. o. 29 tanulója Bartha György dr. és Para Imre dr. tanárok kíséretében tanulságos kiránduláson vett részt. Május 22-én reggel indultak Miskolcra. Keresztülkocsiztak a forgalmas városon ; a Kossuth-térről pedig gyalogosan mentek fel az Avasra, ahol a város és környéke pompás panorámájában gyönyörködtek. Visszatérve ismét autóbuszra szálltak, amely őket Görömböly-Tapolcafürdőre vitte. A még rendelkezésükre álló időt a bájos fürdőhely megtekintésére, vidám csónakázásra és a Bükk egyik magasabb részének megmászására fordították, honnan gyönyörű kilátás kínálkozott a dús erdőszéggel borított hegyvidékre. Másnap, május 23-án Putnokon át Aggtelekre érkeztek, ahol még ebéd előtt megtekintették a barlang régi bejáráján keresztül a csodás cseppkőképződményeket, melyek közül különösen a Paradicsom nevű részlet kötötte le figyelmüket. Ebéd után a jószaói lejárón hatoltak a barlangba ; ez a rész még sokkalta szebb látványossággal jutalmazta fáradságukat. A kirándulók a késő délutáni órákban érkeztek vissza autóbuszokon Putnokra, honnan vonattal folytatták tovább útjukat Ózdra. Itt az állomáson már várta a kirándulók csoportját a Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű R. T. igazgatósági titkára, Hoós Ferenc dr. és lekötelező szívességgel kalauzolta őket szállásukra. A következő nap, május 24-én megtekintették a vas kiolvasztásának és feldolgozásának minden egyes részletét szakemberek kalauzolása és magyarázása mellett. A sok érdekes látnivaló nagyon lekötötte tanulóink figyelmét. Megnézték az u. n. Munkás Olvasó-t is, mely a Társaság nagy szociális érzékét dicséri és e tekintetben hazánkban egyedül álló. Pompás olvasó- és játszótér, hangversenytér, könyvtár, tornacsarnok és 1200 személyt befogadó, fényesen és izléssel berendezett színház, illetve mozi szolgálnak a telep munkásainak szórakoztatására. Az ebédutáni szabad időben a kirándulók is végignézték itt egy filmbemutatót. Az ózdi szíves fogadtatásért e helyen is köszönetet mondunk a Társaság igazgatóságának. Estére újra a kedves Tapolcafüreden pihenték ki tanulóink fáradalmaikat. Május hó 25-én reggel 5 órakor már útban voltak Eger felé, hová 8 óra tájban érkeztek meg. Délelőtt megtekintették a város nevezetességeit, sikerült ünnepséget rendeztek Dobó István szobránál, majd fenn a várban Gárdonyi Géza sírjánál és azt meg is koszorúzták. Cech Sándor, Bertha Kelemen és Kubinyi Pál tanulókat illeti a dicséret a lelkes ünnepségek sikeréért. Délután Eger környékének legszebb részére, Szarvaskőre rándultak ki, ahol a régi várrom mellől gyönyörködtek a vidék elragadó szépségében ; megnézték egy modern gépekkel felszerelt kőbányát, majd egy kies helyen a tanulók általános érdeklődése mellett labdarugómérkőzést tartottak. Május 26-án délelőtt a még programmon levő egr-i látnivalókat tekintették meg, s befejezésül a régi, török eredetű meleg tükör-fürdőben meg is fürödtek. Ebéd után indultak vissza Budapestre, ahová szép emlékekkel gazdagodva, valamennyien jó egészségben érkeztek meg.

A VI. A. és B. o. növendékei a húsvét utáni időben természetrajzi ismereteik bővítésére három gyárat látogattak meg. Felkeresték a Flóraszappangyárat, a Gschwindt-féle élesztő és szeszgyárat s végül az Első Magyar Serfőző Jászberényi-úti nagy telepét. Ugyancsak a VI. A. és B. o. 51 növendéke május 23., 24., 25. és 26-án tanulmányi kiránduláson volt a Karancs és Mátra

vidékén. Felkeresték Salgótarjában a Kőszénbánya R. T. nagy üvegyárát és megtekintették a Salgótarjáni-Rimamurányi Vasművek hatalmas telepét. A fogaskerekével felmentek Salgóba s a régi vár romjai között, közel a trianoni határhoz irredenta ünnepélyt tartottak. Salgótarjából Kisterenyén át Parádra vezetett útjuk. A fürdőtelep szép parkjában dendrológiai megfigyeléseket tettek, majd 25-én Parád községen, a csevicei forrástelepen és az üveghután át kirándultak csonka hazánk legmagasabb menedékházához, a Gálya-tetőre. Az előző napi nagy esőzések helyenként rosszá tették ugyan az utat, de a páratlanul szép kilátás feledtette az út kellemetlenségeit. Észak felé a Ala-csöny-Tátrában gyönyörködött távolba szökő tekintetük s a hűvös szellő szárnyán elszállt üzenetük: «a mienk lesz ismét nemsokára...» Másnap Kálkápolnáról a gyorsal Budapestre jöttek. A vonat ablakából növendékeink még egyszer mecsodáltak a Mátra jellegzetes vonulatát. Gondolataik közben ott jártak a susogó bükkösök között és a vadmosások mélyén, amelyek száz meg száz szépségükkel mélyen bevésődtek emlékezetükbe.

A VII. A. o. tanulói május 25-én, a IV. B. o. tanulói pedig május 26-án Babos Dezső, Ferenczi Zoltán és Szomolányi József tanárok vezetésével a Műegyetemet és annak Technológiai Intézetét tekintették meg. Az intézet vezetője, Misángyi Vilmos dr. műegyetemi tanár úr, valamint tanársegédei mindkét nap szakszerű magyarázatokban ismertették meg tanulóinkat az egyes osztályok: a malom- és vasüzem, szövőgépek, chemiai laboratórium, házi sajtó, erő- és finomságvizsgáló felszerelések működésével; bemutatták a különböző fametszetek mikroszkópjait és ezek vetített képeit. Távozóban tisztelő hódolattal a Műegyetem hősi halottainak szobrához vonultunk. A szerzett tanulásáért és nagyszerű buzdításért fogadja a vendéglátó tanár úr halás köszönetünket.

Szeptember 26-án a VII. A. o. tanulói Stefánszky Szilárd és Szomolányi József tanárok vezetésével a Nemzeti Szalon tárlatát tekintették meg.

15. Iskolánk és volt tanítványaink. Volt tanítványaink ebben az esztendőben is szeretettel keresték fel az Alma Matert, részben mint az itt székelő Budapesti Piarista Diákszövetség tagjai, részben érettségi találkozók alkalmával. A Diákszövetség szeretetével, az öreg diákok megható figyelmével kísérte iskolánk életének minden mozzanatát. Küldöttségileg képviseltette magát iskolai ünnepélyeinken, a volt tanárok emlékének szentelt kegyeletes megemlékezéseken; évváró ünnepélyünkön pedig *Verebélly Tibor dr.* egyetemi tanár úr a szövetség képviseletében az öreg diák szeretetével, kitüntető jóságával szólt abiturieniseinkhez. A szövetség ez évben is hozzájárult tanulóink jutalmazásához. Nagy és értékes tette volt, hogy a pályaválasztás előtt álló tanítványaink és ezek szülői részére január és február hónapokban előadás-sorozatot rendezett. Bevezetőben *Sípőcz Jenő dr.* polgármester úr, a szövetség elnöke beszélt a pályaválasztás fontosságáról egyén és nemzet szempontjából. Előadásokat tartottak: *Schütz Antal dr.* egyetemi tanár, az egyházi pályáról; *Degré Miklós dr.*, a kir. ítélőtábla elnöke, a bírói pályáról; *gróf Csekonics Iván, ny.* rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, a diplomata pályáról; *Kövess Béla*, a budapesti ügyvédi kamara alelnöke, az ügyvédi pályáról; *Solarcz Hugó*, tábornok, a katonai pályáról; *Hülltl Dezső dr.*, műegyetemi

tanár, a műszaki pályákról ; *Magyary Zoltán dr.*, miniszteri tanácsos, a vezető szakemberek képzéséről ; *Lovrich József dr.*, egyetemi tanár, az orvosi pályákról ; *Kresz Károly dr.*, a TÉBE igazgatója, a bankpályáról ; *Mössmer Pál dr.*, keresk. főtanácsos, a kereskedelmi pályáról ; *Perczel Miklós dr.*, belügyi h.-államtitkár, a közigazgatási pályáról ; *Biró Pál dr.*, országgyűl. képviselő, a Rimamurány-Salgó-Tarjáni Vasmű Rt. elnöke, az ipari pályáról.

A szövetség felújította iskolánk egykori nagynevű tanárának, Pintér Kálmánnak emlékét a márc. 4-én tartott közgyűlésen. Az emlékbeszédet *Erdősi Károly* pápai prelátus úr mondotta. E helyen is hálásan köszönjük azt a nagy és értékes munkát, melyet a szövetség vezetősége, választmányja a tagokkal egyetemben végez a piarista iskola szellemének a társadalomban való érvényesülése és így iskolánk hagyománytökéjének gyarapítása érdekében.

Igaz tiszteletéről, szeretetről tanuskodtak azok a volt piarista diákok, akik, ha más piarista iskolában végezték is tanulmányaikat, itt jöttek össze érettségi találkozásra. Az élet tanulságaival gazdagon 50—10 év távlatából tekintették iskolájukat s állapították meg, mit köszönhetnek neki. Ennek illusztrálására ide iktatjuk azt a beszédet, melyet a 30 éves érettségi találkozó alkalmával mondott el *hámori Biró Pál dr.*, a Rimamurányi-Salgó-Tarjáni Vasmű Rt. elnöke.

Mélyen tisztelt Tanár Urak !

Kedves Barátaim !

Azoktól, akik a mai összefogásunkat előkészítették, azt a megtisztelő megbízatást nyertem, hogy mindannyiunk nevében adjak kifejezést a mi kedves öreg iskolánkhöz és a nagytekintetű Rendhez való ragaszkodásunknak s köszöntsem a mi szeretett volt tanárainkat és köszönjem meg nekik azt, amit értünk ifjúságunkban tettek.

Ennek a kedves feladatnak csak néhány egyszerű szóval kívánok eleget tenni. Valahogyan úgy érzem, hogy a mi mai kis ünnepségünknek a bensőségéhez, a régmúlt ifjúságunkra való emlékezés melanchóliájához nem illenek a szónoki fordulatok, a hangos szólamok, hanem a pillanatnyi érzéseink hatása alatt állva le kell szállnunk a lelkünk mélyébe, annak a rejtekébe, ahol három évtized erőfeszítései, törekvései, sikerei és csalódásai, örömei és szenvedései mögött meghúzódznak boldog gyermekkorunknak a szépségei és annak a tanulságai.

Az a félóra, amelyet ma reggel a szentmisén résztvéve a kápolnában töltöttünk, bizonyára mindannyiunk számára a magabaszállás ideje volt. Mindegyikünk előtt megelevenedett az ő élete sora, annak a fordulatai, fő eseményei és bizonyára eszébe jutott mindannyiunknak a közös kiindulási pontunk : az együtt töltött tanulóéveknek az emléke.

Harminc évvel ezelőtt kiléptünk az életbe, az utaink különváltak, elszakadtunk egymástól, sokszor talán azt hittük, hogy elidegenedtünk egymástól, de ma úgy érezzük, hogy ez nem így van, hogy közel állunk egymáshoz, összeköt bennünket a mi öreg iskolánk és az a hála, amellyel iránta és a mi kedves öreg tanáraink iránt viseltetünk.

Sokkal többet köszönhetünk nekik, mint azt némelyek hiszik. Itt szíttuk magunkba mindazt, ami a férfi életét igazzá és teljessé teheti.

Köszönjük nekik azt a nemzeti érzést, a nemzeti tradíciókhoz való ragaszkodást, amelyet fiatalságunkban belénk oltottak. A mi nemzedékünk tudja csak igazán átérezni, hogy mit jelent az az egyesekre és mit az egész nemzetre nézve. Mi tudjuk, hogy más volna ma a magyar sors, ha ebben az országban az utolsó négy évtizedben kizárólag a kegyestanítórendre és a többi hazafias szerzetre lett volna bízva a középiskolai oktatás. De a nemzet újrábredése sem lett volna elképzelhető — és kétségtelen, hogy ma már annak a kezdetén vagyunk — azok nélkül az ezrek és tízezrek nélkül, akik a mi iskoláinkból kerültek ki.

És hátalatt szívvel köszönjük Nekik a vallásos érzületet, amelyet belénk plántáltak és amely megóvott bennünket szerencsés időkben az elbizakodottságtól s amely a csapásokat keresztényi alázatossággal és megadással tudja fogadni. Mi, mai magyarok, mind végigjártuk a szenvedések iskoláját. El tudtuk volna-e viselni mindazt, amit elviseltünk, anélkül a keresztény hit nélkül, amelyet itt gyermekkorunkban szívtunk magunkba.

És köszönjük Nekik a dolgos munkára való serkentést, amely az idealizmus megőrzésére való törekvés mellett a gyakorlati élet követelményeit soha nem tévesztette szem elől. A piarista nevelésnek ez talán a legnagyobb értékű sajátossága. Ezért hiheti mindenki, bármely pályán működjék is, hogy az ő foglalkozásának ez a legjobb előkészítője.

Végül köszönjük Nektek, kedves tanáraink, azt a derűs világnézetet, amely a Ti iskolátok fegyelmező szigorúsága mellett is, fogékonyra teszi a lelkeket a jóság iránt és az élet szépségeinek az élvezetét is értékelte. Nem akarok az élőkrol szólni, mert nem kenyerem a szemtől szembe való dicsőítés, de ha azokra gondolunk, akik már elmentek, akkor a mi hálánk nemcsak a nagynevű piaristákra szorítkozik, a Pintér Kálmánokra, a Maywald Józsefekre, akik ennek a rendnek az örök dicsőségei. Mi époly szeretettel és kegyelettel övezük a Jankó Károlyok, a Hajnal Imrék, a Drajkó Bélák, a Firtinger Jakabok emlékét, akiknek a jósága, a szelídsége, a szívélyessége, az emberiesége, hosszú évtizedek egymást követő nemzedékeiben hálás jóérzést ébresztenek. Lehet-e szebb emléke rég elmenteknek, mint a derűs mosolynak elővarázslása olyan generációk lelkeibe, akik egyébként a magyar sors keserves keresztjét viselik.

Igy mondunk köszönetet Nektek, kedves öreg tanáraink. Ti a Ti csendes szerzetesi munkátokért már éltetekben elnyertétek a legszebb jutalmat, egymást követő, sok nemzedék háláját, szeretetét és ragaszkodását, amely túléli az élet végességét és azután is hosszú évtizedekig, amíg csak az utolsó tanítványotok él, fennmarad.

De köszönet illeti meg a nagytekintetű Rendet és annak méltó képviselőjét, a gimnázium ezidőszerinti igazgatóját is azért, hogy megjelenésével megtisztelve, ünnepélyünk fényét emelni volt szíves. Kérjük, hogy tolmácsolja a mi érzéseinket a Nagyságos Rendfőnök Úr előtt is. Azoknak közölünk, akiknek alkalmuk volt a gimnázium mostani működését figyelemmel kíséreni, nagy öröme és büszkeségére szolgál, hogy ez új falak közül a régi

piarista szellem nemcsak el nem tűnt, hanem új fényben tündökölt. Az ifjúságnak a tanulmányi részen túlmenő felkarolása, a tanárok és tanítványok között mindinkább kifejlődő bensőbb viszony, a piarista szellem nevelő és jellemképző hatását még a réginel is jobban érvényesíti.

Legvégül saját magunknak, mindannyiunknak is szeretnék valamit kívánni. Calasanziusnak egyik pedagógiai főelve az volt, hogy megtanítsa az ifjúságot az akarásra. Nekünk, mai magyaroknak elsőrendű kötelességünk, hogy akarjunk rendületlenül hinni és remélni nemzetünk jövőjében. Azt kívánom mindannyiunknak, hogy amikor mi itt a legközelebbi találkozónkra összegyűlünk, akkorra álljunk már közelebb nemzeti ideáljaink megvalósulásához. Tiszta szívből kívánom, hogy ezt a napot a mi szeretett öreg tanáraink ériék meg velünk együtt jó egészségben. Engedje meg a Mindenható, hogy így legyen.

A jelen iskolai évben a következő találkozók keresték föl iskolánkat :

50 éves érettségi találkozóra jöttek össze június 10-én a nagykanizsai főgimnázium 1878-ban érettségizett tanulói : dr. Barta Gyula ny. járási t.-orvos, dr. Eperjessy Béla ny. kúriai bíró, dr. Fonyó Ignác ny. körorvos, Rózsavölgyi Antal ny. fővárosi ker. előljáró, Samu István ny. főgimn. igazgató, dr. Stefanits István ny. h.-államtitkár, Stocker Antal kúriai bíró.

41 éves érettségi találkozóra jöttek össze : dr. Exner Kornél ny. államtitkár, dr. Fenyvesi József ny. államtitkár, dr. Halász Árpád ny. orvos ezredes, dr. Halász Ferenc Máv. főfelügyelő, dr. Kondor Ferenc ny. államtitkár, Nagy Dezső ny. tábornok, Peterdi Sándor postafelügyelő, író, Pollák Emil bankár, ruszti Ruszt Oszkár nagykereskedő, Sedy Kálmán miniszteri tanácsos, Tasnádi Endre árvaszéki ülnök, dr. Vinczehidi Ernő várm. főjegyző.

40 éves érettségi találkozóra jöttek össze június 7-én : dr. Dobrzyniczki Árpád lovag, orvos, Drucker Géza kormányfőtanácsos, gyáros, Duschek Károly ny. Máv. főellenőr, dr. Gyengő Kornél törvényszéki tanácselnök, dr. Hampel Antal h.-államtitkár, dr. Hüttl Dezső műegyetemi tanár, Krajcsovits János ny. honvédezredes, Korbuly Imre Mektár-cégvezető, dr. Nádori Béla közkórházi főorvos, dr. Pauer Károly szfv. tisztiorvos, dr. Rédly Károly ny. törvényszéki bíró, dr. Schwáb Nándor ügyvéd, ny. földhitelintézeti jogtanácsos, dr. Sömjén Géza ügyvéd, tisztb. konzul, dr. Szalay József rendőrkerületi főkapitány, dr. Tauffer Emil kir. tanácsos, egészségügyi főtanácsos, kórházi igazgató, dr. Waldhauser Géza h. ügyvéd, gyáros, dr. Waldhauser István ügyvéd, dr. Wenhardt János m. kir. udv. tanácsos, egyetemi tanár, közkórházi főorvos, dr. Zubriczky József miniszteri tanácsos, h. ügyvéd.

35 éves érettségi találkozón voltak június 17-én : Antal Lajos szolgabíró, Benesch Ferenc kórházfelügyelő, dr. Borszék Károly egyet. rendkív. tanár, kórházigazgató, dr. Bradách Emil rendőrfőtanácsos, orvos, Brázay Zoltán kormányfőtanácsos, gyáros, Fehérvári Tibor M. F. T. R. igazgató, dr. Gabler Lajos uradalmi orvos, dr. Guszman József egyet. m.-tan., közkórházi főorvos,

Klázer Kálmán székesfőv. hely. főszámvevő, Lakatos Imre Máv. főellenőr, dr. Lengyel Béla ügyvéd, dr. Loewe Ernő háztulajdonos, dr. Navratil Ákos egyet. tanár, dr. Pálos Hugó főügyészhelyettes, Petőcz Gyula a bpesti törvényszék másodelnöke, dr. Párdányi Emil székesfőv. ker. orvos, Pfeifer Nándor magánzó, Pudler Béla nyug. Máv. felügyelő, dr. Rónay Zoltán min. tan., Rudnyánszky György magánzó, dr. Samassa Aurél min. tanácsos, dr. Seefehlner Egon Wiener Allg. Elektr. Gesellschaft vezérigazgatója, Somssich Miklós földbirtokos, dr. Szabóky Ernő ny. min. tanácsos, dr. Szitár Ferenc törvényszéki tanácselnök, Tánczos Béla bankfőtisztviselő, Till Antal székesfőv. autóbuszüzem vezérig., Wollerich Alfréd ny. ezredes, dr. Zimburg Artur ügyvéd, Fényesi Jenő E. M. Áll. Bizt. osztályfőnök.

30 éves érettségi találkozót tartottak június 9-én: dr. Ámon Károly ügyvéd, vitéz dr. Benárd Ágost ny. miniszter, orvos, dr. Biró Pál országgyűl. képvis., r. t. elnök-vezérigazgató, dr. Breyer István kanonok, h.-államtitkár, Cserhalmi Ágost székesfőv. polg. isk. tanár, Eller Károly kórházi ellenőr, dr. Fejér József reálisk. igazgató, dr. Gabler Imre székesfőv. főtanácsos, dr. Gebhardt Károly ügyvéd, Gerő Sándor értékpapírkereskedő, dr. Hrebeczky József bankfőtisztv., Horváth Antal rendőrfőtanácsos, Iklódy Szabó Andor h.-államtitkár, dr. Istvánffy Sándor ny. kir. ítélőtáblai bír., ügyvéd, Jámbor Jenő főmérnök, Járdek Lajos postatakarékpénztári titkár, dr. Keller Kálmán kórházi főorvos, dr. Konja István népokt. tanácsos, Koppán Pál rendőrfőtanácsos, dr. Kricsfalussy Zsolt árvaszéki ülnök, Lipp Jenő ékszerész, Liska Béla m. hivatalnok, Majercsák Rezső postafelügyelő, Matza József pézügymin. irodatiszt, Nagy Lajos cukrász, Paulay Pál székesfőv. tanácsjegyző, Páldy István postatakarékpénztári tisztv., dr. Pfeifer István kórházi főorvos, Ránky Elemér segédhiv. igazgató, Sándor Jenő Máv. főmérnök, dr. Serly Antal kir. jogügyi tanácsos, dr. Siklóssy László képviselőházi oszt.-tanácsos, dr. Skoff Tibor kórházi sebész-főorvos, Smoling Sándor miniszteri titkár, dr. Spamberger Alajos székesfőv. főjegyző, dr. Stocker József ügyvéd, dr. Száva Zoltán ügyvéd, dr. Szinnyei József orvos, Toldy Tibor főv. árvaszéki ülnök, Tóth Aurél gyógyszerész, Tömöri Arthur földbirtokos, Umheiser Gyula ny. bankigazgató, dr. Unger Béla székesfőv. IV. ker. előljáró, Vágó Viktor műszaki tanácsos, dr. Wenczel Tibor min. oszt.-tan.

20 éves érettségi találkozóra jöttek össze június 10-én: dr. Bauer Ernő, dr. Biró Miklós, dr. Darvay Kornél, dr. Fitz Emil, dr. Halász Tibor, dr. Kristóffy József, dr. Krisztics Sándor, dr. Lengyel Attila, dr. Magyari Lajos. Makay István, dr. Mészáros György, dr. Pázmándy Mihály, dr. Prahács Géza, dr. Rátai György, dr. Rybácz József, dr. Szentmiklóssy Aladár, br. Ulmann György, Walter Gyula, Weiner György.

A 10 éves érettségi találkozóon megjelentek június 10-én: Albecker Ferenc gépészmérnök, dr. Arany László orvos, Bacsa Endre szerkesztő, Barcza László kereskedő, dr. Batori József kegyesr. tanár, dr. Bentsik György banktisztviselő, Bródy Andor kötszergyáros, Burghardt József gépészmérnök, Éder-Szászy István banktisztviselő, Haidekker Miklós gépészmérnök, dr. Hudaček Emil műtősebész, br. Karg Frigyes, az Angol-Magyar Bank titkárja, Kelényi Ödön gépészmérnök, dr. Kikindai Gyula adótiszt, dr. Kiss Ferenc

belklinikai orvos, Kiszely Gyula zeneszerző, dr. Klimkó Dezső műtőorvos, Lotz Antal Gschwindt-gyári ig.-titkár, Lukáts Pál gépészmérnök, Melkó György tisztviselő, dr. Mészáros Imre banktisztviselő, Oláh János hirdető, dr. Prochnov Ferenc műtőorvos, Saczellár József bankár, dr. Schóber Albert banktisztviselő, dr. Siegescu Miklós min. s.-titkár, dr. Spielenberg György kórházi orvos, Szabó Antal Jenő műgyet. tanársegéd, Sztrilich Pál cserkész-szövetségi főtisztv., dr. Zlinszky János ügyvéd.

16. **Jutalmazások, adományok.** I. A) *Ösztöndíjak:* Régi ösztöndíjaink közül a néhai kémendi br. Szalay Albert emlékére tett ösztöndíjalapítvány kamatai fejében Berzeviczy Albert v. b. t. t., a Magyar Tudományos Akadémia elnöke Öexcellenciája 400 P-t adományozott. Ezt az összeget az alapítólevél értelmében még ebben az esztendőben Párdányi Miklós jogszigorló, volt jeles tanítványunk kapta.

A néhai dr. hátori Bíró Pálné született Weiss Mária jutalomalapítvány 361 P 24 f kamatát Kemény Tibor VIII. B. o. tanuló kapta.

Az 1926—27. tanévben a VIII. B. o. tanulóinak Dragos Károly segélyalapítvány 60 P kamatát Sasics Szvetozár VIII. B. o. t. kapta.

B) *Jutalmak:* Verebélly Tibor VIII. A. és Balthazár Géza VIII. B. o. tanulók, akik nyolc éven át voltak példás viseletű és jeles előmenetelű tanulóink, kapták a Diákuszövetség könyvjutalmát. Meznerics Iván VIII. A. o. t. mint az Önképzőkör főjegyzője 2 drb aranyat kapott.

Pénzjutalomban részesültek : Apor László, Vithalm Győző VIII. B. o. tanulók 150—150 P, Komlósi Sándor, Sasics Szvetozár VIII. B. o. tan. 300—300 P, Pásztor Tibor VIII. B. o. tan. 400 P, Csapodi Csaba, László György és Schweitzer Ferenc VIII. A. o. tan. 100—100 P, Farkas József VII. B. o. tan. 20 P, Szemenyei László VII. A. o. tan, Horváth Károly IV. A. o. tan. 24—24 P, Kovács László VI. B. o. tan 40 P, Gerencsér István V. B. o. tan. 50 P. 10—10 P jutalmat kaptak : Metzger Lambert VIII. A. és Mészner Tivadar VIII. B. o. tanulók, továbbá : Metzger Lambert VIII. A., Pásztor Tibor VIII. B., Sprodt Béla VII. B., Koralevszki Imre VII. A., Holczinger István VI. B., Fridrik Géza VI. A., Tas Tibor V. B., Bónis György V. A., Mikolay Miklós IV. B., Bertha Kelemen IV. A., Burda Rezső III. B., Baumgarten Jenő III. A., Orphanides Lukács II. B., Sánta Károly II. A., Saláta Kálmán I. B., Pavelka György I. A. o. tanulók.

A latin nyelvben tanúsított kiváló előmeneteléért egy drb 20 K-ás aranyat kapott Kump Tibor IV. A. o. tanuló. 10—10 P jutalmat kaptak a magyar fogalmazásban tanúsított előmenetelükért : Détszy János és Kalicza László, a latin nyelv szorgalmas tanulásaért Kindlovics Kálmán, a mennyiség-tan szorgalmas tanulásaért Dudutz Károly II. A. o. tanulók.

A jutalmazásokhoz hozzájárultak : gr. Széchenyi Bertalan v. b. t. t., az országgyűlés felsőházának alelnöke Öexcellenciája 2000 P (ebből 1000 P-t a piarista főiskolai internátus céljaira fordítottunk); dr. Radocza Kálmán r. t. igazgató úr 300 P, P. M.-né úrnő 200 P, Balázs Endre ny. képezdei tanár úr 160 P, L. E. úrnő 100 P, Zerkovitz Rudolf r.-t. igazgató úr 50 P, Zolnai Sándor dr. orvos úr 40 P, N. N. 40 P, dr. Virág Gyuláné 24 P, Amicus Pau-perum és br. Manndorf Béla úr 20—20 P. N. N., N. N., N. N., egy-egy drb

20 K-ás arany. A kiadott pénzjutalom összege 2799.24 P és 3 drb 20 K-ás arany.

II. *Intézeti műalkotások költségeire és a szerlárak gyarapítására adakoztak:* gr. Széchenyi Bertalan Őexcellenciája 5000 P, Kappéter Géza úr 150 P, Rónay Miklós úr 100 P, özv. gr. Woracziczky Antalné úrnő 72 P, Blieszner Pál úr 50 P.

III. *A piarista főiskolai internátusra az igazgató útján nagyobb összeget adtak:* dr. Radocza Kálmán r.-t. igazgató úr 500 P, Mauthner Alfréd földbirtokos úr 100 P. Ezeket az adományokat rendeltetési helyükre juttattuk.

Összes jótévőink fogadják az intézet és a jutalmazott tanulók hálás köszönetét.

III. A TANÁRI TESTÜLET MŰKÖDÉSI KÖRE.

1. Hatóságok.

Gimnáziumunk fenntartója: a Magyar Kegyestanáitörvény. A rend főnöke: **Szölgvény János.**

Iskolánk a Vallás- és Közoktatásügyi m. kir. Miniszter Úr vezetése alatt áll. Vallás- és Közoktatásügyi m. kir. Miniszter: **gróf Klebelsberg Kuno dr.** Államtitkár: **Kornis Gyula dr.** A minisztérium középiskolai ügyosztályának főnöke: **Vajdinger Gyula dr.** miniszteri tanácsos.

A budapesti tankerület királyi főigazgatója: **Pintér Jenő dr.,** a Magyar Tudományos Akadémia, Szent István Akadémia, Kisfaludy-Társaság és Petőfi-Társaság tagja.

2. Tanári testület.

a) Igazgató:

Kispartí János dr. kegyestanáitörvényi áldozópap. Szaktárgyai a magyar és latin nyelv s irodalom és a filozófia. Tanította a magyar nyelvet a VIII. A. oszt.-ban, heti 3 órában. Tanári éveinek száma: 19.

b) A tanári testület nyugalmazott tagja:

Huszka József világi rendes rajztanár, c. középiskolai igazgató. Szolgálati éveinek száma: 43.

c) A tanári testület rendes tagjai:

1. **Babos Dezső** kegyestanáitörvényi áldozópap, rendes tanár, a IV. B. oszt. főnöke. Szaktárgyai: a magyar s latin nyelv és irodalom. Tanította a magyar nyelvet a IV. B., VIII. B., a latin nyelvet a IV. B., a történelmet a IV. A., a földrajzot az I. B. oszt.-ban, heti 17 órában. Tanári éveinek száma: 22.

2. **Balanyi György dr.** kegyestanáitörvényi áldozópap, rendes tanár, a tanári könyvtár őre, hitszónok. Szaktárgyai: a történelem és földrajz. Taní-

totta a történelmet a VI. A., VII. B. és VIII. A. oszt.-ban, heti 9 órában. Tanári éveinek száma : 18.

3. **Bartha György dr.** kegyestanítórendi áldozópap, rendes tanár, a IV. A. oszt. főnöke. Szaktárgyai : a magyar s latin nyelv és irodalom. Tanította a magyar nyelvet a IV. A., a latin nyelvet a IV. A. és VII. B., a filozófiát a VIII. A. oszt.-ban, heti 17 órában. Tanári éveinek száma : 29.

4. **Bátori József dr.** kegyestanítórendi áldozópap, rendes tanár, az I. A. oszt. főnöke, cserkészvezető, hitszónok. Szaktárgyai : a magyar s latin nyelv és irodalom. Tanította a magyar nyelvet az I. A., V. A. és VII. B. s a latin nyelvet az I. A. oszt.-ban, heti 17 órában. Tanári éveinek száma : 5.

5. **Dragos Károly** kegyestanítórendi áldozópap, rendes tanár, az V. A. oszt. főnöke, a Segítő Egyesület vezetője. Szaktárgyai : a latin s görög nyelv és irodalom. Tanította a latin nyelvet a III. B., V. A., a görög nyelvet az V. A. és az éneket a II. B. oszt.-ban, heti 18 órában. Tanári éveinek száma : 16.

6. **Éder-Szászy László dr.** kegyestanítórendi áldozópap, rendes hittanár, hitszónok. Szaktárgya : a hittudomány. Tanította a vallástant az I. A., I. B., II. A., IV. A., VII. A., VII. B., VIII. A. és VIII. B. oszt.-ban, heti 16 órában. Tanári éveinek száma : 6.

7. **Ferenczi Zoltán dr.** kegyestanítórendi áldozópap, rendes tanár, a VII. B. oszt. főnöke, a matematikai és geometriai gyűjtemény öre. Szaktárgyai : a mennyiségtan és természettan. Tanította a mennyiségtant a III. A., VII. A., VII. B., a természettant a VII. A. és VII. B. oszt.-ban, heti 18 órában. Tanári éveinek száma : 8.

8. **Friedreich Endre dr.** kegyestanítórendi áldozópap, rendes tanár. Szaktárgyai : a latin s görög nyelv és irodalom. Tanította a görög nyelvet a VII. A. és VII. B., a természetrajzot az I. B. oszt.-ban, heti 12 órában. Tanári éveinek száma : 29.

9. **Hatvani Ede** kegyestanítórendi áldozópap, rendes tanár, a természet-tani szertár öre. Szaktárgyai : a mennyiségtan és természettan. Tanította a mennyiségtant a VI. A., VIII. A., VIII. B., a természettant a VIII. A. és VIII. B. oszt.-ban, heti 16 órában. Tanári éveinek száma : 28.

10. **Hámos Nándor** világi rendes testnevelési tanár. Tanította a tornát az I. A., II. A., III. A., IV. A., V. A., VI. A., VII. A. és VIII. A. oszt.-ban, heti 16 órában. Tanári éveinek száma : 34.

11. **Holló Károly** világi rendes tanár, a rajzszerter öre. Tanította a mennyiségtant a II. B., a rajzot a II. A., II. B., IV. A., IV. B., a rendkívüli rajzot a VI. A. B. és VIII. A. B. oszt.-ban, heti 16 órában. Tanári éveinek száma : 30.

12. **Huber István** világi rendes tanár. Tanította a mennyiségtant az I. A., a rajzot az I. A., I. B., III. A., III. B., a rendkívüli rajzot az V. A. B. és VII. A. B. oszt.-ban, heti 18 órában. Tanári éveinek száma : 8.

13. **Karl János dr.** kegyestanítórendi áldozópap, rendes tanár, a természetrajzi szertár öre. Szaktárgyai : a természetrajz és földrajz. Tanította a földrajzot a II. B., III. A., a természetrajzot az V. A., V. B., VI. A. és VI. B. oszt.-ban, heti 17 órában. Tanári éveinek száma : 13.

14. **Kiss József** kegyestanítórendi áldozópap, rendes tanár, az I. A. oszt. főnöke, tanártestületi jegyző, tandíjkezelő. Szaktárgyai: a magyar s latin nyelv és irodalom. Tanította a magyar nyelvet az I. A., III. A. és VI. A., a latin nyelvet az I. A. oszt.-ban, heti 18 órában. Tanári éveinek száma: 4.

15. **Kövesi Lajos** kegyestanítórendi áldozópap, rendes tanár, a VIII. A. oszt. főnöke. Szaktárgyai: a magyar s latin nyelv és irodalom. Tanította a vallástant a IV. B., a magyar nyelvet a VI. B., a latin nyelvet a VI. B. és VIII. A. oszt.-ban, heti 14 órában. Tanári éveinek száma: 28.

16. **Miskolezy István dr.** kegyestanítórendi áldozópap, rendes tanár, a történelmi gyűjtemény őre. Szaktárgyai: a latin nyelv és irodalom s a történelem. Tanította a történelmet a III. A., III. B., V. B., VI. B. és VII. A. oszt.-ban, heti 15 órában. Tanári éveinek száma: 25.

17. **Német Károly** kegyestanítórendi áldozópap, rendes tanár, a II. A. oszt. főnöke. Szaktárgyai: a magyar s latin nyelv és irodalom. Tanította a vallástant a II. B., a magyar nyelvet a II. A., a latin nyelvet és természetrajzot a II. A., az éneket az I. A. és II. A. oszt.-ban, heti 16 órában. Tanári éveinek száma: 31.

18. **Para Imre dr.** kegyestanítórendi áldozópap, rendes tanár, a földrajzi szertár őre. Szaktárgyai: a természetrajz és földrajz. Tanította a földrajzot az I. A., II. A., III. B., IV. A., IV. B., a természetrajzot a IV. A. és IV. B. oszt.-ban, heti 18 órában. Tanári éveinek száma: 22.

19. **Perényi József dr.** kegyestanítórendi áldozópap, rendes tanár. Szaktárgyai: a magyar s német nyelv és irodalom. Tanította a német nyelvet az V. A., VI. B., VII. B., VIII. A. és VIII. B. oszt.-ban, heti 15 órában. Tanári éveinek száma: 34.

20. **Pesovár Ambrus** kegyestanítórendi áldozópap, rendes tanár, a III. B. oszt. főnöke, a Segítő Egyesület vezetője. Szaktárgyai: a magyar s német nyelv és irodalom. Tanította a magyar nyelvet a III. B., a német nyelvet a III. B., IV. A., IV. B. és VII. A. oszt.-ban, heti 18 órában. Tanári éveinek száma: 20.

21. **Pintér Mihály dr.** kegyestanítórendi áldozópap, rendes tanár. Szaktárgyai: a mennyiségtan, természettan és vegytan. Tanította a mennyiségtant a II. A., IV. A., IV. B., V. A. és V. B. oszt.-ban, heti 18 órában. Tanári éveinek száma: 10.

22. **Schmidt Mihály** kegyestanítórendi áldozópap, rendes tanár, a III. A. oszt. főnöke. Szaktárgyai: a latin, német s angol nyelv és irodalom. Tanította a latin nyelvet a III. A., a német nyelvet a II. A., III. A., V. B. és VI. A. oszt.-ban, heti 18 órában. Tanári éveinek száma: 12.

23. **Sík Sándor dr.** kegyestanítórendi áldozópap, rendes tanár, az V. B. oszt. főnöke, cserkészparancsnok, hitszónok. Szaktárgyai: a magyar s latin nyelv és irodalom. Tanította a vallástant a III. B., a magyar nyelvet az V. B., a latin nyelvet az V. B., a történelmet az V. A. oszt.-ban, heti 14 órában. Tanári éveinek száma: 18.

24. **Stefánszky Szilárd** világi rendes testnevelési tanár, a Sportkör vezetője, a tornaszertár őre. Tanította a tornát az I. B., II. B., III. B., IV. B.,

V. B., VI. B., VII. B. és VIII. B. oszt.-ban, heti 16 órában. Tanári éveinek száma : 8.

25. Szomolányi József kegyestanítórendi áldozópap, rendes tanár, igazgatóhelyettes, a VII. A. oszt. főnöke, a Vörösmarty-Önképzőkör vezetője. Szaktárgyai : a magyar s latin nyelv és irodalom. Tanította a vallástant a III. A., a magyar nyelvet a VII. A., a latin nyelvet a VII. A., a természetrajzot a II. B., a filozófiát a VIII. B. oszt.-ban, heti 15 órában. Tanári éveinek száma : 14.

26. Szües János kegyestanítórendi áldozópap, rendes tanár, a VI. B. oszt. főnöke. Szaktárgyai : a mennyiségtan és természettan. Tanította a mennyiségtant az I. B., III. B., VI. B., a természettant a III. A. és III. B. oszt.-ban, heti 18 órában. Tanári éveinek száma : 12.

27. Tihanyi Béla dr. kegyestanítórendi áldozópap, rendes tanár, a II. B. oszt. főnöke, hitszónok. Szaktárgyai : a hittudomány, latin nyelv és irodalom s a történelem. Tanította a magyar, latin és német nyelvet a II. B., a történelmet a IV. B. és VIII. B. oszt.-ban, heti 18 órában. Tanári éveinek száma : 17.

28. Vézner Károly kegyestanítórendi áldozópap, rendes tanár, a VI. A. oszt. főnöke, az ifjúsági könyvtár őre, hitszónok. Szaktárgyai : a latin s görög nyelv és irodalom. Tanította a latin nyelvet a VI. A., a görög nyelvet a VI. A., VI. B., a természetrajzot az I. A. oszt.-ban, heti 17 órában. Tanári éveinek száma : 14.

29. Wagner Lajos kegyestanítórendi áldozópap, rendes tanár, a VIII. B. oszt. főnöke, a philológiai szertár őre. Szaktárgyai : a latin s görög nyelv és irodalom. Tanította a latin nyelvet a VIII. B., a görög nyelvet az V. B., VIII. A. és VIII. B., az éneket az I. B. oszt.-ban, heti 18 órában. Tanári éveinek száma : 22.

30. Walter János dr. kegyestanítórendi áldozópap, rendes tanár, az ének- és zenekar vezetője, az ének- és zeneszertár őre, hitszónok. Szaktárgyai : a hittudomány, a latin s francia nyelv és irodalom. Tanította a vallástant az V. A., V. B., VI. A., VI. B. oszt.-ban, heti 8 órában. Tanári éveinek száma : 18.

d) A rendes órarend keretén kívül tanító vallástanárok :

Biró Lajos, tanította az unit. vallású tanulókat.

Havas Manó dr., tanította az izr. vallású tanulókat.

Mihalovitch Sándor dr., tanította a gör. kath. vallású tanulókat.

Orphanides Anthimos dr., tanította a gör. kel. vallású tanulókat.

Rapos Viktor, tanította az ág. h. ev. tanulókat.

Tóth József, tanította a ref. vallású tanulókat.

e) A rendkívüli tárgyak tanárai :

Hámos Nándor rendes testnevelési tanár, tanította a vívást.

Holló Károly rendes tanár, tanította a rendkívüli rajzot.

Huber István rendes tanár, tanította a rendkívüli rajzot.

Kiss József rendes tanár, tanította a gyorsírást.

Schmidt Mihály rendes tanár, tanította az angol nyelvet.

Stefánszky Szilárd rendes testnevelési tanár, tanította a vívást.

Uhl Gyula dr. iskolaorvos és egészségtantanár, tanította az egészségtant
a VII. A. és VII. B. oszt.-ban.

Walter János dr. rendes tanár, tanította a műéneket és zenét.

f) Altisztek :

Német Imre és Pásztor József.

Tantárgy

Sorszám	A tanár neve	I. A osztály	I. B osztály	II. A osztály	II. B osztály	III. A osztály	III. B osztály	IV. A osztály
1	Kisparti János dr.							
2	Babos Dezső		földr 3					tört 2
3	Balanyi György dr.							
4	Bartha György dr.							magy 3 lat 6
5	Bátori József dr.	magy 5 lat 6						
6	Dragos Károly				ének 1		lat 6	
7	Éder-Szászy László dr.	vall 2	vall 2	vall 2				vall 2
8	Ferenczi Zoltán dr.					mat 4		
9	Friedreich Endre dr.		term 2					
10	Hatvani Ede							
11	Hámos Nándor	torna 2		torna 2		torna 2		torna 2
12	Holló Károly			rajz 2	mat 4 rajz 2			rajz 2
13	Huber István	mat 6 rajz 2	rajz 2			rajz 2	rajz 2	
14	Karl János dr.				földr 3	földr 2		
15	Kiss József		magy 5 lat 6			magy 4		
16	Kövesi Lajos							
17	Miskolczi István dr.					tört 3	tört 3	
18	Német Károly	ének 1		m 4 lat 6 term 2 é 1	vall 2			
19	Para Imre dr.	földr 3		földr 3			földr 2	földr 1 term 4
20	Perényi József dr.							
21	Pesovár Ambrus						magy 4 ném 3	ném 4
22	Pintér Mihály dr.			mat 4				mat 4
23	Schmidt Mihály			ném 3		lat 6 ném 3		
24	Sík Sándor dr.						vall 2	
25	Stefánszky Szilárd		torna 2		torna 2		torna 2	
26	Szomolányi József				term 2	vall 2		
27	Szűcs János		mat 6			fiz 2	BZ 2 mat 4	
28	Tihanyi Béla dr.				magy 4 lat 6 ném 3			
29	Uhl Gyula dr.							
30	Vézner Károly	term 2						
31	Wagner Lajos		ének 1					
32	Walter János dr.							

felosztás.

IV. B osztály	V. A osztály	V. B osztály	VI. A osztály	VI. B osztály	VII. A osztály	VII. B osztály	VIII. A osztály	VIII. B osztály	Órák száma
							magy 3		3
magy 3 lat 6								magy 3	17
			tört 3			tört 3	tört 3		9
						lat 5	fil 3		17
	magy 3 lat 6 gör 5					magy 3			17
									18
					vall 2	vall 2	vall 2	vall 2	16
					fiz 4 mat 3	fiz 4 mat 3			18
					gör 5	gör 5			12
			mat 4				fiz 4 mat 2	fiz 4 mat 2	16
	torna 2		torna 2		torna 2		torna 2		16
rajz 2			rendkív r 2				rendkív r 2		16
	rendkív r 2				rendkív r 2				18
	term 3	term 3	term 3	term 3					17
			magy 3						18
vall 2				magy 3 lat 5			lat 4		14
		tört 3		tört 3	tört 3				15
									16
földr 1 term 4									18
	ném 3			ném 3		ném 3	ném 3	ném 3	15
ném 4					ném 3				18
mat 4	mat 3	mat 3							18
		ném 3	ném 3						18
	tört 3	magy 3 lat 6							14
torna 2		torna 2		torna 2		torna 2		torna 2	16
					magy 3 lat 5			fil 3	15
				mat 4					18
tört 2								tört 3	18
					egészségt 2	egészségt 2			4
			lat 5 gör 5	gör 5					17
		gör 5					gör 4	lat 4 gör 4	18
	vall 2	vall 2	vall 2	vall 2					8

IV. A TANÁROK HITÉLETI, IRODALMI ÉS TÁRSADALMI MUNKÁSSÁGA.

A tanári testület tagjai az iskolai munkán kívül hitéleti, társadalmi és irodalmi téren is tevékenykedtek.

Kispartí János dr. igazgató, a kegyestanítórendi gyakorlati tanárképző igazgatója, az Országos Közoktatási Tanács előadó tanácsosa, a Budapesti m. kir. Középiskolai Tanárképzőintézet igazgató-tanácsának tagja, a Magyar Középiskolai Tanárok Nemzeti Szövetségének tiszteleti tagja, a Budapesti Katholikus Tanári Kör elnöke, az Országos Középiskolai Tanáregyesület és az Országos Katholikus Tanáregyesület igazgató-választmányának, a Magyar Nemzeti Szövetség igazgatóságának, a Kath. Tanáregyesület Szent Gellért Kollégiuma felügyelőbizottságának, a Magyar Irodalomtörténeti Társaság és a Budapesti Piarista Diákszövetség választmányának tagja, a Magyar Paedagogiai Társaság rendes tagja, a Váci Iskolatársak Egyesületének társelnöke. A jelen iskolai év második felében a Budapesti Középisk. Tanárképzőintézetben előadta az irodalmi fokú latin tanítás módszertanát. A vallás- és közoktatásügyi miniszter megbízásából latin és görög tankönyvsorozatot szerkeszt; ebben az évben a sorozatnak négy kötete jelent meg. Miniszteri kiküldetésben volt a budapesti kath. Sophianum leánygimnáziumban és az I. ker. áll. Verbőczy István reálgimnáziumban; miniszteri megbízásból elnökölt a budapesti I. ker. Szent Margit leányliceum érettségi vizsgálatán.

Balanyl György dr. rendes tanár, a kegyestanítórend történetírója, egyetemi magántanár, a Szent István Akadémia rendes tagja és osztálytitkára, a szegedi Dugonics-Társaság rendes, a Magyar Történelmi Társulat és a Magyar Társadalomtudományi Társulat választmányi tagja, a Kath. Középiskolai Tanáregyesület alelnöke. Előadásokat tartott a Kath. Főiskolai Hallgatók hittudományi kurzusán, a Magyar Nők Szentkorona-szövetségében, az Egyesült Ker. Nemzeti Liga II. ker. osztályában, a szegedi kegyesr. gimn. évváró ünnepélyén és az egyet. kongregáció eucharisztikus szakosztályában. Felolvasott a Szent István Akadémia második osztályában. Cikkeket írt a Napkelet Lexikonába, a Vox Academicába, a Pax Romana magyar csoportjának francia és angolnyelvű propagandafüzetébe, a Ferences Közlönybe, könyvismertetéseket és kritikákat a Kath. Szemlébe, a Magyar Középiskolába és a Magyar Kulturába. A rend gyakorlati tanárképzőjében tanár.

Bartha György dr. rendes tanár, a szegedi Dugonics-Társaság és az Aquinói Szent Tamás-Társaság rendes tagja. Sajtó alá rendezte az új Tanterv értelmében átdolgozott Retorikájának 2., és Olvasókönyvének 7. kiadását. A rend gyakorlati tanárképzőjében tanár.

Bátori József dr. rendes tanár, a Magyar Cserkészszövetség I. ker. intézőbizottságának tagja. Cikkeket írt a Vezetők Lapja c. cserkészfolyóiratba. A Budapesti Piarista Diákszövetség könyvtárbizottságának tagja.

Dragos Károly rendes tanár, a budapesti kir. magyar tudományegyetemi közgazdaságtani karon a lengyel nyelv előadója.

Éder-Szászy László dr. rendes hittanár, a budapesti kir. magyar Pázmány

Péter Tudomány-Egyetem bölcelettudományi karán a keleti szeminárium tanársegédje. Cikkeket írt a Napkelet Lexikonába. Több helyen mondott szentbeszédeket és számos alkalommal gyóntatott.

Ferezei Zoltán dr. rendes tanár, a Circolo Matematico di Palermo tagja. Cikket írt ennek Rendicontijébe Essai sur le procédé de la moyenne arithmétique des séries trigonométriques quelconques címen és a Zászlónkba.

Friedreih Endre dr. rendes tanár, rendi könyvtáros, a Magyar Történelmi Társulat, a Kath. Középiskolai Tanáregyesület és a Budapesti Piarista Diákszövetség választmányi tagja. Felolvasott mint vendég a Szent István Akadémiában Czuczor Gergely pöre címen.

Hámos Nándor rendes testnevelési tanár, a Középfokú Iskolák Sportkörének Országos Központja (KISOK) véleményező bizottságának tagja, a játékgfegyelmi bizottság elnöke, a vívószakosztály előadója, a Testnevelési Tanárok Országos Egyesületének választmányi, a Magyar Cserkészleányszövetség Nagytanácsának tiszteletbeli tagja, az Ifjúsági Testnevelés felelős szerkesztője. Szerkesztette a Centrum diáknaplóját és cikkeket írt a testnevelés köréből.

Holló Károly rendes tanár, az Orsz. Közoktatási Tanács tagja, a Rajz- és Iparművészeti Oktatás Nemzetközi Szövetségében a Delegatusi Bizottság tagja, a Magyar Rajztanárok Országos Egyesületének főtitkára. Cikkeket írt a Rajzoktatás c. folyóiratba. A III. Egyetemes Tanügyi Kongresszus Rajzoktatási Szakosztályának elnöke, a kongresszussal kapcsolatos Orsz. Tanügyi Kiállítás rajzi része Rendező Bizottságának elnöke. Mint szkv. százados részt vett a világháborúban és a következő kitüntetések nyertje : a III. oszt. hadi-éremes katonai érdemkereszt, a Signum Laudis, az aranykoronás érdemkereszt, mindhárom vitézségi érem szalagján a kardokkal, Károly-csapatkereszt, sebesülési érem.

Huber István rendes tanár, festőművész, a Képzőművészek Egyesületének tagja, a Nemzeti Szalon alapító-, a Ferencvárosi Torna-Club választmányi tagja. Festményeket állított ki a Múcsarnok és Nemzeti Szalon tárlatain. Elnyerte a Nemzeti Szalon 1928. évi Kitüntető Elismerés-ét. A világháborúban mint tartalékos főhadnagy a következő kitüntetések nyertje : a III. oszt. katonai érdemkereszt, ezüst és bronz Signum Laudis, Károly-csapatkereszt és háromszoros sebesülési érem.

Karl János dr. rendes tanár, a Magyar Földrajzi Társaság választmányi tagja, a Magyar Földrajzi Évkönyv társszerkesztője, az Ifjúság és Élet szerkesztőbizottságának tagja, a Magyar Turista Szövetség iskolaügyi előadója. Cikkeket és könyvismertetőket írt a fenti kiadványokon kívül a Földrajzi Közlemények, a Katholikus Szemle, Magyar Középiskola, Magyar Paedagogia, a Néptanítók Lapja, a Turisták Lapja, a Turistaság és Alpinizmus c. folyóiratokba, a Finnek és Észtek c. könyvbe és a Nemzeti Ujságba. Előadást tartott a Kath. Középiskolai Tanári Körben, a Magyar Földrajzi Társaság didaktikai szakosztályában, a nyíregyházi vándorgyűlésen, az Angolkisasszonyok Cordis Jesu egyesületében. Tankönyvei közül megjelent : Növénytan a középiskolák felső osztályai számára, Földrajz leányközépiskolák I. o. számára (Banner Benedek dr.-ral), továbbá Földrajz a polgári fiú és leányiskolák

III. és IV. o. részére (Prochaska Ferenc dr.-ral). Új kiadásban jelent meg I. III. és IV. osztályos földrajza. A X. nemzetközi Zoologiai Kongresszuson, mint a Magyar Földrajzi Társaság kiküldöttje szerepelt, a III. Finn-ugor Kongresszus rendezőbizottságának tagja, az Országos Tanügyi Kiállítás gimnáziumi csoportjának elnöke. A rend gyakorlati tanárképzőjében tanár.

Kiss József rendes tanár, a Gyorsírás-, Szépirás- és Gépírástanítókat Vizsgáló Országos Bizottság tagja a gyorsírási szakon, cikkeket írt a Cserkész Vezetők Lapjába, a Turisták Lapjába és a Szegedi Gyorsíróba, ismertetést írt a Gyorsírástudományba ; Gabelsberger-Markovits rendsz. gyorsírói oklevele alapján képesítést szerzett az egységes magyar gyorsírás tanítására, előadást tartott a Magyar Gyorsírók Országos Szövetségének az országos gyorsíróversennyel és a gyorsíróbajnoki verseny eredmény-kihirdetésével kapcsolatban rendezett díszgyűlésén. Az egységes gyorsírás és a magyar ifjúság címen. Több helyen több alkalommal gyóntatott és prédikált.

Kövesi Lajos rendes tanár, Vade mecum címen jellemfejllesztő diákalkauzt adott ki. A rend gyakorlati tanárképzőjében tanár.

Miskolezy István dr. rendes tanár, egyetemi magántanár, a Szent István Akadémia rendes tagja. Cikkeket írt : Az aversai tragédia és a nápolyi udvar (Századok), A magyar Anjouk jogigénye Nápoly trónjára (Tört. Szemle), Szelekcio az olasz középiskolában (Magyar Középiskola), Johanna és az aversai tragédia (Napkelet) címen. Előadást tartott a Studióban ; ismertetéseket írt a Századokban ; a Szent István-Társulat világtörténeti tankönyveinek szerkesztője, az Enciclopedia Italiana munkatársa.

Para Imre dr. rendes tanár, az Egyesült Ker. Nemzeti Liga II. ker. osztályában előadást tartott a Székelyföld természeti nevezetességeiről s a székely népművészetről. Megjelent a Természetről a II. oszt. és a Növénytan az V. oszt. számára c. tankönyve (Bán Márton és dr. Greguss Pál társírókkal). A rend gyakorlati tanárképzőjében tanár.

Perényi József dr. rendes tanár, a Szent István Akadémia, az Erdélyi Irodalmi Társaság rendes tagja, a Magyar Irodalomtörténeti Társaság ellenőre, a Budapesti Piarista Diákszövetség választmányi tagja. Írt irodalomtörténeti tanulmányokat, cikkeket, könyvbírálatokat az Irodalomtörténetbe, a Katholikus Szemlébe, az Életbe. Előadást tartott a Szent István Akadémiában. A Boldogasszonyanyánk kora és szerzője címen és a Magyar Irodalomtörténeti Társaságban Ferenczy Ferenc színművei címen. A rend gyakorlati tanárképzőjében tanár.

Sík Sándor dr. rendes tanár, a Kisfaludy-Társaságnak, a Szent István Akadémiának, a Magyar Pedagógiai Társaságnak, az Országos Kath. Tanügyi Tanácsnak rendes tagja, a Magyar Cserkészszövetségnek társelnöke és tiszteleti tagja, a Magyar Irodalomtörténeti Társaságnak, a Budapesti Piarista Diákszövetségnek, a Kath. Írók és Hírlapírók Pázmány-Egyesületének, a Pátria-Klubnak és a Kath. Középiskolai Tanáregyesületnek választmányi tagja. Irodalmi és cserkész-előadásokat tartott, illetőleg verseket olvasott fel a Kisfaludy-Társaságban, a Szent István Akadémiában, az Eötvös-Kollégiumban, a Szent Imre-Kollégiumban, az Orsz. Széchenyi-Szövetségben, a Regnum Marianumban, az Angolkisasszonyok Cordis Jesu Szövetségében, a Raoul-ler-

Intézetben, a Kath. Leányok Orsz. Szövetségében, a Szociális Testvérek Társaságában, a Rádióban, a szegedi, váci és nagykanizsai Piarista Diákszövetség hangversenyén, a győri Kisfaludy-Körben, a váci Népművelő Előadásokon, az Ujpesti Kath. Nőszövetség estélyén. Sarlósboldogasszony címmel verskötete jelent meg. A Zászlónk főszerkesztője. Versekét írt az Élet, Napkelet, Kath. Szemle, Budapesti Szemle, Nemzeti Ujság, Zászlónk, Nagyasszonyunk, Magyar Kultúra, Magyar Cserkész, Uj Idők, Képes Krónika és a felvidéki Mi Lapunk c. lapokba. Több helyen, több alkalommal gyóntatott. Vezette a váci piarista társház, a váci gimnázium és a budai Cisztercita Szent Imre-gimnáziumi ifjúság húsvéti lelkigyakorlatát. A rend gyakorlati tanárképzőjében tanár.

Szomolányi József rendes tanár, a Magyar Irodalomtörténeti Társaság és a Kath. Középiskolai Tanáregyesület budapesti körének választmányi tagja. A rend gyakorlati tanárképzőjében tanár.

Szűcs János rendes tanár, a rend gyakorlati tanárképzőjében tanár.

Tihanyi Béla dr. rendes tanár, a szegedi Dugonics-Társaság rendes, a DMKE igazgatósági tagja és a Vendvidéki Szövetségnek alelnöke. Irt ismeretést az Athenaeumba. Szentbeszédet mondott a Hősök requiemjén a Bazilikában és a rádióba a Belvárosi templomban. Vezette a tatai társház ezévi szentgyakorlatait. A tábori lelkészi II. oszt. érdemkereszt és a hadiékítményes vöröskereszt II. osztályának tulajdonosa.

Vézner Károly rendes tanár, a szegedi Dugonics-Társaság igazgatósági és rendes tagja. Tankönyvet adott ki Anthologia Lyrica címen a gimn. V. és a reálgimn. VIII. oszt. számára. A rend gyakorlati tanárképzőjében tanár.

Walter János dr. rendes tanár, a rend hittudományi és tanárképző főiskoláján a Szentírástudományok és a francia nyelvnek rendes tanára, a rend gyakorlati tanárképzőjében tanár, a rendi hittanárvizsgáló bizottságnak tagja, a Magyarországi Hittanárok Egyesületének választmányi tagja, a Foederatio Emericana Alba-Regia korporatiójának lelkésze. A Nagyasszonyunk munkatársa. Cikkeket írt a Zászlónkba, a Katholikus Nevelésbe, a Magyar Kultúrába, a Szent István-Társulat Naptárába. Ünnepi beszédet mondott a csákvári Prohászka-émlékünnepen. Előadott a budai Kalazantinus-Tanoncotthonban. Háromszor beszélt a Belvárosi plébániatemplomban, két májusi szentbeszédet mondott a budai kapucinus templomban, francia nyelven négy konferenciabeszédet mondott Svájcban, vezette a nagykanizsai rendház ezévi szentgyakorlatait. Több helyen gyóntatott. A rendi ujoncnövendékek rendkívüli gyóntatója.

V. TANANYAG.

A tananyagot az I—IV. osztályban a vallás- és közoktatásügyi miniszter 1926. évi 38.804. sz. a. kelt rendeletével életbeléptetett Tanterv alapján végeztük. A többi osztályban az 1903. évi gimnáziumi tanterv és utasítások szerint tanítottunk. Intézetünk jellegének megfelelően az V—VIII. osztályban minden tanuló görögöt tanult. Minthogy intézetünk a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter vezetése alatt áll, tanításunkban a tőle kiadott rendeleteket követtük.

VI. TANKÖNYVEK.

Imakönyv a katolikus tanulók részére minden osztályban: Schütz-Sík: Imádságos könyv.

I. osztály.

Róm. kath. nagyobb katek. 5. k.	Karl-Vargha. A mi hazánk.
Alszeghy-Sík. Magy. nyelvt. I—II. o.	Cholnoky. Földr. isk. atlasz, I. o.
Bartha-Tordai. Magy. olv., I. o., 6. k.	Karl-Méhes. Kis természettr., I. r.
Reibner. Latin nyelvtan I—II. o.	Suták-Vörös-Hatvani. Számtan és geometria, I.
— Res Romanae, latin olv. I—II. o.	

II. osztály.

Pokorny. Az Ó-szövetség története.	Karl-Vargha. Világreszékföldr, II. o.
Alszeghy-Sík. Magy. nyelvt. I—II. o.	Cholnoky. Földrajzi iskolai atlasz, II.
Bartha-Tordai. Magy. olv., II. o., 4. k.	Karl-Méhes. Kis természetrajz, II. r.
Reibner. Latin nyelvtan, I—II. o.	Suták-Vörös. Számtan, II. r.
— Res Romanae latin olv. I—II. o.	Huszka. Rajzoló geom., II. r., 2. k.
Bitter-Teveli. Német nyelvk., II. o.	

III. osztály.

Pokorny. Az Új-szövetség története.	Barthos-Kurucz. Történelmi atlasz, I.
Alszeghy-Sík. Rendszeres magy. nyelvt.	Karl-Vargha. Világreszék földr. III. o.
Bartha-Tordai. Magy. olvasók., III. o., 3. k.	Kogutowicz. Iskolai atlasz.
Reibner. Latin nyelvtan, II. r.	Nagy J. Kis természettan.
— Res Romanae, latin olv. III—IV. o.	Suták-Vörös-Hatvani. Számtan és alg., III. o.
Bitter-Teveli. Német nyelvk., III. o.	Huszka. Rajzoló geometria, III—IV. o., 2. k.
Jászai-Balanyi. Magyarország története, III. o.	

IV. osztály.

Pokorny. Róm. kath. szertartástan.	Marezel-Szolomájer. Egyet. tört. I. r.
Bartha-Tordai. Stilisztika, 2. k.	Kalmár-Varga. Földrajz, 4. k.
Arany-Lehr. Toldi (J. i.), 14. k.	Toborffly Z. Ásványtan és kémia.
Reibner. Latin nyelvt., II. r.	Hatvani-Lóky. Algebra-geom., IV. o.
Fodor-Székely. Liber Sexti, II. r., 4. k.	Hazádnak rendületlenül. Tanárkönyv Nemzeti Szövets. kiad. 1925.
Bitter-Teveli. Német nyelvk., IV. o.	

V. osztály.

Schütz. Kath. hittan, 7. k.	— Görög gyak. és olv., I. r., 8. k.
Bartha-Tordai. Rhetorika, 2. k.	Miklós-Kaiblinger. Német nyelvk., III. r.,
Zsámboki. Cicero de imperio Gn. Pompei (J. i.), 4. k.	Mika-Szabó. Világtörténet, I. r., 4. k.
Kapossy. Cicero pro Archia (J. i.), 3. k.	Tőkés. Állattan.
Csengeri. Ovidius-szemelv. (J. i.), 7. k.	Borosay. Algebra, I. r., 3. k.
Wagner-Horváth. Róm. régiségek, 8. k.	Lóky B. Geometria, I. r., 2. k.
Maywald. Görög nyelvtan, 8. k.	

VI. osztály.

Schütz. Kath. erkölcstan, 6. k.	Miklós-Kaiblinger. Német nyelvk., V—VI. o.
Bartha-Tordai. Poetika, 2. k.	Mika-Szabó. Világtört., II. r., 3. k.
Kalmár. Szemelv. Liviusból (J. i.),	Szterényi H. Ásványtan és kémia.
Wirth. Szemelv. Vergilius Aeneiséből.	Borosay. Algebra, II. r.
Wagner-Horváth. Róm. régiségek, 8. k.	Lóky. Geometria, I. r., 2. k.
Maywald. Görög nyelvtan, 8. k.	Lutter. Sorszámú táblák, 16. k.
Maywald. Görög gyakorló- és olvasók., II. r., 6. k.	

VII. osztály.

Schütz. Kath. Egyháztört., 5. k.
Prónal-Sík-Alszeghy. Magy. irod.-tört.
 — Magy. irod. tört. olvasók. 5. k.
Szinnyel. A magy. nyelv, 12. k.
Wirth. Szemelv. Vergilius Aeneiséből.
Cserép. Sallustius Bell. Iugurth. és Cat.
Köpesdi. Cicero in Catilin. (J. i.), 3. k.
Wagner-Horváth. Róm. régiségek, 8. k.
Maywald. Görög nyelvtan, 8. k.
Csengeri. Homeros Iliasa, 4. k.

Herodotos-szemelvények.
Theisz. Német nyelviskola, III. r.
Heinrich. Schiller Wilh. Tell (J. i.), 7. k.
Milka-Szabó. Világtört., III. r., 3. k.
Vörös Cyrill dr. Kísérleti természet-
 tan, 3. k.
Suták. Algebra, II. r. 2. k.
Lóky. Geometria, I—II. r.
Lutter. Sorszámí táblák, 16. k.

VIII. osztály.

Schütz. Ker. kath. hitvédelem, 5. k.
Prónal-Sík. Magyar irod. tört., VII—
 VIII. o.
 — Magyar irod. tört. olvasók. 5. k.
Wirth. Szemelvények Horatius művei-
 ből (J. i.), 4. k.
Schmidt. Szemelvények Tacitus Anna-
 leseiből (J. i.), 2. k.
Wagner-Horváth. Róm. régiségek, 8. k.
Maywald. Görög nyelvtan, 8. k.
Csengeri. Homeros Odysseája, 4. k.
Simon. Szemelv. Platon műveiből (J. i.).

Theisz. Német nyelvisk., III. r.
Weber. Goethe Hermann u. Dorothea.
Jászai. Magyarország okny, tört. 2. k.
Barthos-Kurucz. Történelmi atlasz, I.
Vörös-Cyrrill dr. Kísérlet. természett., 3. k.
Suták. Algebra, II. r., 2. k.
Lóky. Geometria, I—II. r.
Lutter. Sorszámí táblák, 16. k.
Kornis. A pszich. és logika elemei, 7. k.
Hazádnak rendületlenül. Tanárok
 Nemzeti Szövets. kiad. 1925.

VII. SZERTÁRAK ÉS KÖNYVTÁRAK.

1. **Klasszika-filológiai szertár.** Az évi gyarapodás a következő: a) vétel útján beszereztünk 6 latin auctort 20—20 példányban 120 kötetben és 4 görög auctort 5—5 példányban 20 kötetben 306·50 P értékben. b) A szertár ajándék útján gyarapodott egy szekrényvel Peskó Lajos úr adományából, 5 darab fali képpel, melyek közül kettő (dór stílus, a görög templomok alaprajza) Márton Sándor VIII. B. o. t., kettő (görög hangszer-typusok) Sasics Szvetozár VIII. B. o. t. és egy (Odysseus háza) Tas Tibor V. B. o. t. tusrája. Az 5 képet Radocza Kálmán VIII. B. o. tanuló húzta kartonra.

2. **A történelmi szertár** gyarapodása vétel útján 8 iskolai fali térkép 256 P értékben.

3. **Földrajzi szertár.** Az évi gyarapodás a következő: Európa politikai térképe 2 db., Magyarország a trianoni béke előtt és után 1 db., Magyarország földtani térképe 1 db., Magyarország hegy- és vízrajzi térképe 1 db., Magyarország domborművü térképe 1 db., Budapest térképe 2 db. Összesen 348 P értékben.

4. **A természettudományi szertár** a kísérletekhez és vetítéshez szükséges vegyszereken és bélszéken kívül a tanév folyamán a következőket szerezte be: 1 db. Reichert-féle nagy binokularis mikroszkóp, 1 db. Leitz-féle mikroszkóp, összesen 1023·60 P értékben. Ehhez járult még a kegyesrend engedélyével a podolini gimnázium szertárból 1 db. nagy üveg gazometer, 1 db. szerszám-állvány, 1 láda ásvány, 1 db. nagy hőmérő, 2 db. alkoholmérő, 100 db. színes diapozitív, több retorta, lombik, főzőpohár és tölcser. Ajándékozás útján a szertár a következőkkel gyarapodott: 1 db. Reichert-féle mikroszkóp és segéd-

eszközök (Peskó Lajos úr ajándéka), 1 db. madrepora korall, 1 db. marmota, 1 db. *Rallus aquaticus*, 6 db. kép (Egerer Gedeon dr. új ajándéka), 4 db. kitömött madár és 4 db. agancs (özv. Tariczky Jenőné úrnő), 2 db. ürge, 1 db. hörcsög (Demtsa Pál VI. o. t.) és 1 db. görény (Szájbely Ernő IV. B. o. t.) 1 db kitömött fajdkakas (Bán Ödön úr ajándéka.) Ezenkívül Szalóky Navratil Dezső dr. orvosprofesszor a régebben adományozott tojásgyűjteményét kiegészítette és újonnan rendezte.

5. **A természettani szertár** ez évi gyarapodása : a) vétel útján : epidiaszkóp felszereléssel együtt 2424 P, kétsőves Wehnelt-féle szagató 387.65 P, 10 db. faláda 107.50 P, rezonáló leydeni palackok 81.62 P, Hahn-féle hullámfűző 52.04 P, rádió-alkatrészek 12 P, összesen : 3064.81 P. b) A kegyestanítórend főnökének adománya a podolini gimnázium szertárából : 27 db. mechanikai, 6 db. hangtani, 11 db. fénytani, 16 db. hőtani, 41 db. elektromosságtani, 1 db. kozmografiai eszköz, összesen : 13094 P értékben.

6. **A tanári könyvtár** az elmúlt iskolai év folyamán gyarapodott : a) vétel útján 108 művel 120 kötetben és b) ajándékozás útján 36 művel 50 kötetben ; összesen 144 művel 170 kötetben, 3356.12 P értékben. A magyar és külföldi folyóiratok száma : 23. Előfizetésre 204 P-t, a könyvek kötésére 334 P-t fordítottunk. Könyvet ajándékoztak : A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium, a Magy. Tud. Akadémia, továbbá Gömör László, Kornis Gyula dr., Pajzs Elemér dr., Radó Richárd, Rakovszky Menyhért dr. és Sztrilich Pál dr. urak.

7. **Az ifjúsági könyvtár** gyarapodása : a) vétel útján 36 mű 79 kötetben, 364 P értékben ; b) ajándék útján 4 mű 4 kötetben, a vallás- és közoktatásügyi minisztérium és Oláh Dezsőné úrnő ajándéka. Kötésre 233.40 P-t fordítottunk.

Mindazok, akik könyv- és szertárainkat adományaikkal gyarapították, fogadják az intézet hálás köszönését.

VIII. IFJÚSÁGI EGYESÜLETEK MŰKÖDÉSE.

1. **Vallásos egyesületeink.** Vezetőtanár : Éder-Szászy László dr. Az idén is — csekély kivétellel — az intézetnek csaknem minden tanulója tagja volt a «Jézus Szent Gyermeksége», illetőleg a «Kath. Hitterjesztés Egyesületé»-nek. A missziós munka is a megszokott lelkesedéssel folyt. Átérezve a hitterjesztés ügyének mindnyájunkat egyformán érdeklő fontosságát, imával, szentáldozások felajánlásával és alamizsnával róttuk le az isteni Üdvözítő iránti hálánkat és egyházunk iránti kötelességünket.

Bőkezű adakozók áldozatkészsége tette lehetővé, hogy a pogány gyermekek keresztelésére 504 P-t adhattunk ; ez az összeg 63 gyermek számára jelentette a krisztusi hit világosságát. Gyűjtésünkhöz hozzájárultak adományaikkal : nagyméltóságú özv. Horánszky Nándorné úrnő 140 P ; Horánszky Lajos úr András unokája keresztelese alkalmával 6 pogány gyermek megkeresztelésére 50 P ; dr. Bányász Jenőné úrnő 24 P ; dr. Nádasdi-Baán Achillesné és Háray Istvánné úrnők, Mende Valér II. A. és Nikola Frigyes I. B. o. tanulók 16—16 P ; B. Gy. dr., Benesch István és Horánszky Nándor dr. urak

10—10 P; ömeltósága Brandis Pálné úrnő, Kiss József kegyesr. tanár és B. J. dr. urak, Darvasy Mihály és Székely András I. A. o. tanulók 8—8 P és még sokan mások. Bökezűségükért hálás köszönetet mond az egyesület.

Járattuk a «Kath. Missziók»-at 70, a «Négergyermek»-et 143, a «Kis Hitterjesztő»-t 150 példányban, az «Ifjúsági Missziós Naptár»-ból 200 példányt helyeztünk el, különféle missziós propaganda ifjúsági iratokra 100 P-t áldoztunk. A tagsági díjakból befolyt összeg 312 P. Tehát az idei iskolaévben összesen 1514 P 44 fillérrel járultunk hozzá a missziók segélyezéséhez. (816 P készpénzben, 698 P 44 fillér, folyóiratokban). Ezen kívül nagymennyiségű bélyeget, staniollemezt, parafadugót, szivargyűrűt, szivarvéget, használt tollat, régi pénzt, olvasót, érmet, képeslapot és szentképet szolgáltatunk be a Názáreti Misszióházba. (Budatétény.)

Mindenki, aki akár imájával, akár filléréivel, akár az adományok szorgos gyűjtésével részt vett a missziós munkában, szent hitünk terjedését mozdította elő és ezzel mindennél nagyobb kincset gyűjtött magának a Mennyei Atyánál. Nem a mi köszönetünk, hanem az Úr Jézus áldása az ő jutalma.

2. Vörösmarty-Önképzőkör. Vezetőtanára: Szomolányi József. I. Lan-kadatlan buzgósággal, egyre fokozódó lelkesedéssel végezte a kör ezévi mun-jáját új helyiségében, a félemeleti díszteremben. Ünnepi megemlékezésben áldozott Prohászka, Kossuth, Vörösmarty és az aradi vértanuk emlékének, de rendes gyűléseit is valóságos ünnepé avatták a nagy gonddal készült dolgozatok, élvezetes szabadelőadások, szépirodalmi és művészi szereplések. Összesen 17 gyűlést tartottunk, amelyeken 18 értekezés, 10 szónoklat, 20 írásos bírálat, 47 szavalt szerepelt és több szépirodalmi munka, zeneszám és fest-mény került bemutatásra. Az egyes számokat a tagok rögtönzött hozzászólás-sal is megbírálták, melyek során nem egyszer tanulságos viták támadtak. A szereplők közt kitűnt Meznerics Iván VIII. A. o. t., a kör példásan buzgó főjegyzője alkalmi szónoklataival, szóbeli bírálataival és az újkori utopiákról írt dolgozatával. Verebély Tibor VIII. A. o. t. A milheu mint történelmi tényező, továbbá a görögök orvostudományáról írt dolgozatával, Gogolák Lajos VIII. A. o. t. a tót irodalomról, Kratochwill Ede VII. A. o. t. az óskori ember művészetéről tartott szabadelőadásával tett szert méltán megérdemelt elismerésre. Hasonló dicséretre érdemes Ervin Gábor VII. B. o. t. szabad-előadása a grafológiáról, Hiesz Henrik VII. A. o. t. megemlékezése Ibsen eszméiről és drámáiról, Hesz László VIII. B. és Gáll Endre VII. A. o. t. egy-egy frásos bírálata. Blum György VII. B. o. t. Tavaszi szél című költeményével aratott sikert. Rajtuk kívül Bodnár György, Sebestyén Péter VIII. A., Bőször-ményi György és Sasics Szvetozár VIII. B. o. t. voltak a kör legszorgalmasabb tagjai.

A kör rendes tagjai a két VIII. és VII. o. tanulói, pártoló tagjai a két VI. o. válogatott tanulói; számuk 178. Az évi tisztikar: Meznerics Iván VIII. A. o. t. főjegyző, Bud Pál és Dellamartina Ferenc VII. A. o. t. jegyzők, Virter Pál VIII. A. o. t. pénztáros, Hajós György VII. B. o. t. ellenőr, Hesz László VIII. B. o. t. könyvtáros.

II. Szavaloversenyünkön 21 tanuló vett részt a komoly, és 7 a vígtárgyú versenyen. A komoly nemben Feith Ferenc VI. A. o. t. bizonyult legjobbnak

de kiváló szavalatáért jutalmat nyert még Orovecz Béla, Véssey Ferenc VIII. A. és Ruszinkó Gábor VII. A. o. t. A vígtárgyú verseny győztese Bliesner Pál VI. B. o. t.

III. Az önképzőkör *pályatételeire* a múlt évit is meghaladó gazdag eredmény, 85 pályamunka érkezett.

A vallástani tételre (Calasanzi Szent József jelleme) négyen pályáztak. Köztük Kemény Tibor VIII. B. o. t. munkája a legsikerültebb, aki rövid, de ügyes jellemrajzot készített szép stílusban, kerekded szerkezetben; Jalsovszky Jenő, Jelinek Győző V. A. és Miklós László V. B. o. t. dolgozatai dicséretben részesültek. A másik vallástani tétel címe: Prohászka, a modern Pázmány. Nyertes Gogolák Lajos VIII. A. o. t. Értekezését kegyeletes tárgyszeretet és nagy gond jellemzi; egyébként jó stílusát azonban néhol mesterkéltné frázisok rontják. Mollinári Lajos VIII. A. és Meskó Lajos VII. B. o. t. dicséretet érdemelt.

A magyar tétel (Magyar irodalmi és történeti emlékek a budai hegyekben) mindhárom pályázata érdemes a jutalomra. Köztük legjobb Kratochwill Ede VII. A. o. t. munkája, melyet szorgalmas utánjárással és lelkiismeretes forráshasználat alapján készített. Társai Orovecz Béla VIII. A. és Hiesz Henrik VII. A. o. t. szintén ügyes dolgozatának hiánya, hogy nem nyújtanak teljes képet. — A Csongor és Tünde symbolismusa című pályázaton dicséretet nyert Schultheisz Lajos VIII. B. o. t.

Szépirodalmi verseny. a) Óda Calasanzi Szent Józsefhez. Beérkezett két költemény. Meznerics Iván VIII. A. o. t. versében van áhítat és gondolat, ritmusa hangzatos, de rimelése gyenge. Gogolák Lajos VIII. A. o. t. költeménye nagyobbszabású, nyelve pompázóbb, verselése könnyedebb, de az ő ódája is inkább retorikus, mint költői. Buzgalmukért mindketten jutalomra méltók. — b) Bodnár György VIII. A. o. t. hosszabb költői elbeszélése, Ervin Gábor és Blum György VII. B. o. t.-k novellái dicséretet érdemeltek. — Hasonlóképen dicséretre lett érdemes Gogolák Lajos VIII. A. o. t. szónoklata.

A latin verseny tárgya Szent Jeromos Marcellához írt levelének fordítása. A hat versenyző közül Meznerics Iván VIII. A. o. t.-é az elsőség. A szöveget teljes hűséggel, elvont részeiben is világosan és mindvégig magyarosan ültette át nyelvünkre. Sasics Szvetozár VIII. B. és Ervin Gábor VII. B. o. t. fordítása is jutalomra érdemes, bár az árnyalatok visszaadásában a győztes pályázat mögött maradnak. Radó György VI. B. és Sebestyén Péter VIII. A. o. t. dicséretben részesült.

Kleanthes Zeus-hymnusának műfordítását görögből heten kísérelték meg. A hymnushoz írt magvas bevezetés, műfordítói készség és gördülékeny hexameterek Meznerics Iván VIII. A. o. t.-nak juttatták az elsőséget. Jutalomban részesült még Luczenbacher István VI. A. o. t. műfordítása, aki Wilamowitz példájára a külső és belső formát megváltoztatva, jambusokra fordította a költeményt; verselése kevésbé gyakorlott, de nem költőietlen. Ervin Gábor VII. B. o. t. pályázata dicséretre érdemes.

Angol nyelvből a kiváló katolikus költő, Thompson The little Jesus c. költeményének műfordítását kívántuk. Hűségben és költőiségben leginkább megközelítette az eredeti vers modern-naiv szépségét Wolf Károly VI. A. o. t. műfordítása. Ervin Gábor VII. B. o. t. pályázata is tehetségre vall, de a fel-

adat nehezebb részében, a kedvesség éreztetésében társa mögött marad; szintén jutalomban részesült. Wolf Károly VI. A. o. t. egy másik kísérlete, Szakvári János VIII. B., Miklós László V. B. o. t. műfordítása dícséretet érdemelt.

A német pályázaton (Vörösmarty-s Schön Helenchen und Lenaus Mischka an der Marsch) Sebestyén Péter VIII. A. o. t. vitte el a jutalmat német nyelvű ügyes párhuzamával.

Nagyobbzabású komoly tanulmánnyal feleltek versenyzőink A nemzetiségek betelepítése hazánk területére c. történelmi tételre. Közös értékeik: a nagy szorgalom, részletes forráshasználat mellett Thomka Kálmán VII. A. és Dobroszláv László VII. B. o. t. dolgozata kiemelkedik anyagának gazdagságával, Berecz Dezső VII. A. o. t. írói készségével, Biró Miklós VIII. B. o. t. ismereteinek pontosságával. Mind a négyen méltók a jutalomra.

A második történelmi tételre (A Karoling-kori renaissance) szintén négyen pályáztak. Anyagának terjedelme és gazdagsága, továbbá színes, érdekes előadása miatt Gogolák Lajos VIII. A. o. t. művét illeti az elsőség. Ervin Gábor VII. B. o. t. szintén jutalomra érdemes dolgozata szerényebb keretek között mozog, mint versenytársáé, de ügyesebben szerkeszt, korrajza színes, nyelve plasztikus. Dícséretet nyert Schandl Károly VI. A., Radó György VI. B. o. t.

Az ipari forradalom kora c. pályázaton Meznerics Iván és Virágh Zoltán VIII. A. o. t.-k dolgozatai körülbelül egyenlő értékűek. Logikus rendben ismertetik az események okait és a nyomukban járó társadalmi átalakulást; olvasottságuk széleskörű, méltók a jutalomra. Mannó Sándor VII. A. o. t. dolgozata dícséretben részesült.

Pályatételeink földrajzból. *a)* Az éghajlat hatása az ember kulturális fejlődésére. A benyújtott három pályázat közül Kriegler Ferenc VII. A. o. t.-é a legsikerültebb. Gondosan gyűjtött anyagát okosan csoportosítja, megállapításai helyesek, stílusa ügyes. Földes Sándor VII. B. o. t. osztozik társának egyéb jótulajdonságaiban, de fogalmazása kevésbé jó. Mindketten jutalomra érdemesek. — *b)* A magyar királyságban lakó idegenajkú népek és elhelyezkedésük. Beérkezett két pályázat, mindkettő jutalomra méltó. Csapodi I. Csaba VIII. A. o. t. szépen felépített, dícséretes dolgozatában kulturális szempontból fejtegeti a tárgyat s alapgondolata, hogy nemzetiségeink kulturális érdeküket ezentúl is csak a magyar állam egységében, a magyarsággal testvériségben tudják biztosítani. Gerencsér István V. B. o. t. a tétel történeti részét tárgyalja oknyomozó fejtegetésben kellő forrástanulmány alapján.

Természettudomány. *a)* A fémek oldatainak reakciói és az így keletkezett kémiai folyamatok. A benyújtott gondos és kimerítő pályamunka szerzője, Földes Sándor VII. B. o. t. jutalomra érdemes. — *b)* A petróleum és szerepe a világgazdaságban c. pályatétel nyertesének külön érdeme a mai Magyarország helyzetének vázolása a petróleumpolitikában s az újabb petróleumkutatások ismertetése. Az alapos tanulmány szerzője Balás Ervin VI. B. o. t.

A számológépek c. természettudományi pályatétel nyertes szerzője Hajós György VII. B. o. t. Dolgozata igen logikus, nagy kritikával és elmélyedéssel készült. Dícséretben részesült Széplaki László VIII. A. o. t. — A másik

természettani pályázaton (A vitorlánhajó és a rotorhajó aerodynamikai alapjai) szintén Hajós György VII. B. o. t. lett első, aki alapos hozzáértéssel, szemléletesen, röviden és világosan felelt a kitűzött tételre.

Mennyiségtani pályatételek. *a)* A végtelen sorok. A jutalmazott dolgozat szerzője, Sebestyén Péter VIII. A. o. t. a középiskolai tanuló tudását meghaladó anyagot nyújt gondos fejtegetésben és részletes kidolgozásban. Hajós György VII. B. o. t. dicséretet nyert. — *b)* A térképészetben használt mérőeszközök matematikája c. tételre írt dolgozatával ismét Hajós György VII. B. o. t.-é az elsőség; munkája rendszeres, szemléletes és világos. Dicséretet érdemelt Thomka Kálmán VII. A. o. t.

A festménypályázat nyertese Sasics Szvetozár VIII. B. o. t. csendőlete; technikai megoldása könnyed, színkezelése harmónikus és levegős. Ugyanő egy másik festményével dicséretet érdemelt. — Szabó Zoltán VI. B. o. t. könyvtáblatervezete jutalomra, Schuster Ferenc VI. B. o. t. és Bonkáló Sándor VI. A. o. t.-é pedig dicséretre érdemes.

Zenei pályázatunkon (Schubert élete és jelentősége a zeneirodalomban) hat pályamunka közül Széplaki László VIII. A. o. t. dolgozata nyerte el a jutalmat. Anyagát ügyesen csoportosítja, értékelése kiforrott, stílusa könnyen folyó. Földes Sándor VII. B. és Rác György VII. A. o. t.-k munkái dicséretre érdemesek.

Az önképzőköri működés és a pályázatok szép sikere méltán tölt el bennünket megnyugvással. Amelyik népnek ilyen ifjúsága van — «Van abban élni hit, jog és erő!»

A szavalóverseny és a pályázatok nyertes tanulói könyvjutalomban részesültek. E célra Breyer István prelátnak, h. államtitkár úr 2, Krywald Ottó prépost, érseki főbiztos úr 5, Karl János és Vézner Károly tanárok 1—1. Perényi József tanár 3, a Stephaneum R. T. 20, a Széchenyi Kúria 1 kötet könyvet, a Budapesti Piarista Diákszövetség 100, Szabó Mihály úr 50 P-t adományozott. Fogadják hálás köszönetünket.

3. Segítő-Egyesület. Zetetőtanárai: Dragos Károly és Pesovár Ambrus. Az egyesület ezévi tisztikara a következő: Verebély Tibor VIII. A. o. t. elnök, Des Echerolles Sándor VII. B. o. t. alelnök, Virter Pál VIII. A. o. t. pénztáros, Bud Pál VII. A. o. t. titkár, gr. Teleki Géza VII. B. o. t. ellenőr, Marinovich Sándor VIII. B. o. t. és br. Korányi János VIII. A. o. t. főkönyvtárosok, Schiffer Ferenc VII. B. o. t. és Schandl Károly VI. A. o. t. könyvtárosok, Karafiáth Jenő V. B. o. t. jegyző. A rendes tagok száma: 93.

Az egyesület 3 tanulót teljesen felruházott, 2 tanuló kapott télikabátot, 15 tanuló naponként reggelit, 92 tanulót 932 db. tankönyvvel látott el. Az egyesületnek: gr. Woraciczky Jánosné úrnő 1 öltözet ruhát, egy télikabátot, egy pár cipőt, Zerkowitz Rudolf úr egy télikabátot és 2 öltözet ruhát, Schuler Józsefné nagyobb mennyiségű írószert, a Pesti Első Hazai Takarékpénztár 50 P-t, Moktár 50 P-t adományozott. Rónay Miklós úr 15 tanulónak naponként reggelit adott. Fogadják az intézet hálás köszönetét.

4. Cserkészlet. A csapat szervező testület elnöke: Kispárti János dr. igazgató. A Szervező Testület tagjai: Balanyi György dr. és Szomolányi József piarista tanárok s a szülők részéről: Degré Miklós dr., a budapesti kir. Itélő-

tabla elnöke. A vezetőtanárok : Sik Sándor dr. és Bátori József dr. A gyakorlati munkában segítő tisztifogadalmat tett tisztek és segéd tisztek : Fináczy Ernő és Sabáthiel József (a Sztrilich Tamás-öregrajban), Zsembery István és Gundrum Kázmér (a Sztrilich Tamás-rajban), Krémer Ferenc, Nagy József és Ranschburg Géza (a Rozgonyi-rajban), Hesz István gépészmérnök (a Csapody István-rajban), Nagy Iván és Degré Alajos (a Vass Tibor-rajban). Fogadalmat és próbát tett raj- és őrvezetők : Csapody Csaba, Metzger Lambert, Virágh Zoltán, Virter Pál VIII. A., Szakvály János VIII. B., Sima Inre, Szemenyei László VII. A., Farkas József, Hajós György, Maurer Gyula VII. B., Bónis László, Friedrich Gyula, Hodinka László, Szabó Zoltán VI. B., Mihályfi Pál, Szentiványi László V. A. o. t.-k.

A csapat létszáma 148 cserkész. A már érettségizettekből alakult tisztikar és öregrajé 52. Összesen 200 fő.

Cserkészcsapatunk az elmúlt évben a szokott cserkészmunkán, az átlag kéthetenként rendezett kirándulásokon, a hetenként tartott raj-, illetőleg őrsi összejöveteleken, a különböző katolikus körmeneteken és iskolai szolgálatokon kívül több nagyobb szabású teljesítményre is visszatekinthet. Szemben az előző évvel, mikor a csapat egységesen vett részt a Nemzeti Nagytáborban, ezidén egymástól független rajtáborokat rendeztünk. Még pedig a Sztrilich Tamás-raj Fináczy Ernő cserkész tiszttel vezetésével s előbb Dragos Károly, majd Kiss József tanárok kíséretével 35 fiúval négyhetes külföldi mozgótábor rendezett Ausztriában. Útirányuk a következő volt : Budapest—Linz hajón ; innen vasúton a Salzkammergutba, Sanct Gilgenen át Salzburgba. Innen csónakokon a Salzach és Inn folyókon át Passaunál a Dunába és ezen Budapestre. A tábor legnagyobb és legszebb emlékei a Schafberg (1780 m) és a Dachstein (2996 m) megmászása, valamint a rendkívül gyors folyású, egészen ismeretlen Salzach és Inn folyókon való levezés.

A Vass Tibor-raj Bátori József tanár, Krémer Ferenc és Nagy József vezetésével 28 fiúval hajón ment a Passau alatti Wesenuferig és onnan ladikokon ereszkedett le a Dunán. Az egészséges víziélet nyújtotta kemény élvezetekon kívül a gyönyörű Wachau festői várromjaival, a hunnokig visszanyúló hagyományával, Melk, Krems, Linz és Bécs nevezetességei, a Csailók vadregényes tájai, a megszállt Felvidék partjairól felénk hangzó üdvözlő kiáltások ma is élnek a lelkünkben.

A két fiatal raj, a Rozgonyi Ödön- és a Csapody István-raj Sik Sándor, Ferenczi Zoltán és Gombos Albin tanárok vezetésével a dunántúli Somlőváron táborozott 76 fővel. A somlővári park erdejével, rétfjeivel, tavával, patakjával, az alig 2 km-re levő gyönyörű somlővári romok történelmi levegőjükkal pazarul ontották mindazt, ami egy tábor romantikájához, egészségéhez és jókedvéhez szükséges, gr. Erdődy Sándor bőkezűsége pedig az anyagiakról gondoskodott. Ezt a tábor számos szülővel és előkelőséggel együtt a gimnázium igazgatója is meglátogatta.

Alig érkeztek haza a fiúk a különböző táborokból július 27-én a csapat öregcserkészei és 20 válogatott cserkésze, összesen 33-an, ennek az esztendőnek legnagyobb cserkészeseményére indultak, a dániai Nemzetközi Tengeri-cserkész összejövetelre. Itt csak megemlíljük, hogy a tíz versenyszámból

három első és négy második díjat hozva haza, derekasan megállták helyüket. Teljesítményük részleteiről az értesítő külön helyén számolunk be.

Szept. 7. és 8-án Sik Sándor tanár vezetésével 23 résztvevővel a hárshegyi Cserkészparkban tartotta a csapat vezetői kara a szokásos éveleji tisztitáborát. A multak tanulságait és a jövő terveit beszélte itt meg a csapat vezetősége.

Régi tradíciókhoz híven a vezetőség ezidén is híven állotta elvét, hogy anyagi okok miatt egy jó cserkészt sem hagy itthon a táborozásról. Hála a szülők és jóakarók nagyarányú támogatásának, ebben az esztendőben a Testvériségi Alaphól kerekén 1000 P-t fordítottunk szegénysorsú cserkészeink táborozási költségeinek fedezésére.

Október folyamán a kedves szülők, novemberben pedig a budapesti cserkészcsapatok számára vetítettképes előadást rendeztünk a nyári táborokról. A dániai tengeri versenyeken győzelmes őrök mutatványai, szavalatok, dán és angol dalok szerepeltek még a műsoron. Karácsonykor a rajok bensőséges karácsonyestéket rendeztek, melyeken a fiúk kölcsönösen megajándékozták egymást.

Ugyancsak a karácsonyi szünetben, dec. 26—jan. 3., illetőleg 8-ig rendezte a csapat hatodik sítáborát a Semmeringen három csoportban. A Sztrilich Tamás-öregraj Fináczy Ernő vezetésével 18 fővel Steinhaus am Semmeringen, a Sztrilich Tamás-raj Bátori József tanár vezetésével 24 fővel Spital am Semmeringen, az őrsvetetői kar tábora ugyanott Hesz István vezetésével 17 fővel. Összesen tehát közel 60 piarista cserkész élvezte a természet téli szépségeit s hozzá a gyönyörű Semmeringen. A csapat egyes tagjai által már a mult esztendőben is megtett 1783 m magas Stuheck, az 1500 m Kamp-Alpen kívül, a Sztrilich Tamás-öregraj a gyönyörű Sonnwendstein és a hatalmas 2009 m magas Schneealpet is megmászta. Sőt a javarészt 1500—2000 m magasságban nem egyszer óriási viharban és 20 fokos hidegben filmfelvételeket is készített Cserkészek a havasok közt címmel. A saját erejükhöz mérten igen jól sikerült két felvonásos filmet februárban mutatták be a szülőknek.

Január végén rendezte a Magyar Cserkészszövetség harmadik országos síversenyét. A csapat 44 fővel indult rajta és a következő eredményeket érte el. Első lett az I. korosztály (18—21 évig) futó-, első ugyanezen korosztály műversenyében, megnyerte a honvédeimi miniszter A legjobb sifutó járőrnek feliratú vándordíját. Második lett a II. korosztály (16—18 évesek) műversenyében és a III. korosztály (16 évig) futóversenyében. A csapatversenyben 11 ½ ponttal végzett a 13 pontot szerző Bocskay-csapat mögött.

A húsvétot megelőzően a Sztrilich Tamás-öregraj számára Zimányi Gyula kalazantinumi igazgató tartott lelkigyakorlatot. Ez a lelkigyakorlat volt befejezője annak az előadássorozatnak, melyet a Piarista Diákszövetség előkelő tagjai egész éven át tartottak öregcserkészeinknek.

A húsvéti vakációban több irányban is rendeztünk mozgótáborokat. A Sztrilich Tamás-öregraj 17 fővel Csonka-Zemplén megyét kereste fel. Az útirány a következő volt: Sárospatak—Sátoraljaújhely, Bányácska—Széshalom, Füzérkomlós, Radvány, Regőczke—Boldogkőváralja—Tálya—Budapest. A sárospataki Rákóczi-emlékek, Kazinczy Széphalma, Wajdiboth báró

és a sátoraljaújhelyi piarista házfőnök vendégszeretete mindig emlékezetesek maradnak. A Sztrilich Tamás- és Vass Tibor-raj összesen 39 fővel ugyanezen idő alatt a Vértes-hegységet járta be Bánhida—Vitány-vár—Gesztés-vár—Gerencsér-vár—Mór—Csókakő—Bodajk útiránnyal.

Június 3.-án tett fogadalmat nagyszámú és díszes közönség jelenlétében a csapat 39 jelöltje. Sík Sándor parancsnok szavai után a szülők részéről Karafiáth Jenő államtitkár mondott nagyhatású beszédet. A fogadalommal kapcsolatban keresztelte a csapat új csónakjait. A szertartást Kispartai János dr., a gimnázium igazgatója végezte ; a szülőkhöz és fiúkhöz intézett gazdag tartalmú beszéde után a csónak-anyák : Karafiáth Jenőné, Kovács Dénesné, Kuncz Ödönné, Ruzinkó Béláné, Szentiványi Edéné, Szűsz Istvánné, Vajna Edéné és Zerkowitz Oszkárné a piarista vízcserkészszázló feltűzésével átadták a csónakokat az egyes őrsöknek. A csónakok vízrebocsátása után vízcserkészmutatványok szórakoztatták a megjelent nagyszámú közönséget.

Az idei nyáron a csapat két helyen öt rajtábort tervez. A két fiatalabb raj az Eger melletti Felsőtárkányra, a három idősebb raj Tihanyba, a Balatonhoz megy táborba. A tavalyi dániai magyar győzelem következtében ugyanis ezidén a Magyar Cserkészszövetség rendezi a Nemzetközi Vízcserkész versenyeket Tihanyban. A három idősebb raj tábora ezekbe fog bekapcsolódni.

A csapat tagjai közül jó munkájukért könyvjutalomban részesültek : Mészner Tivadar VIII. B. o. t., Szemenyei László VII. A. o. t., Farkas József VII. B. o. t., Szabó Zoltán VI. B. o. t.

5. Maywald József Gyorsírókör. Vezetőtanár : Kiss József. I. Az elmúlt iskolai évben külön tanfolyam volt a kezdő és külön a haladó gyorsírók részére heti 2—2 órában. A kezdők tanfolyamán 25, a haladóknál 14 tanuló vett részt. Mivel az egységes magyar gyorsírást már 1927. februárjában bevezettük, a haladó gyorsírók is az egységes magyar gyorsírást tanulhatták. Tankönyvül Radnai Béla dr. Fogalmazási gyorsírás és Irodai gyorsírás c. tankönyveit használtuk.

II. Az egységes magyar gyorsírás bevezetése következtében az intézetben az előző évekhez képest a gyorsírói élet örvendetes fejlődésnek indult. Ez eredményezte azt, hogy a körülbelül egy évtizednyi kényszerű szünetelés után az intézet gyorsírói újból megjelenhettek a kerületi és országos gyorsíróversenyeken és 15 tanuló a különböző versenyeken összesen 42 sikerült dologzattal szerepelt.

Ugyancsak ez a fellendülés tette lehetővé azt, hogy a második félévben a régi piarista gyorsírói hagyományok felelevenítése és ápolása céljából megalakult a tankerületi főigazgató úrtól jóváhagyott alapszabályok szerint működő Maywald József gyorsírókör 37 rendes és 2 pártoló taggal. Az 1928. február 2-án tartott alakuló gyűlésen a kör a következő tiszviselőket választotta meg : Ifjúsági elnök : Hajós György VII. B., főjegyző : Hodinka László VI. B., jegyző : Mikes Gábor V. B., pénztáros : Gerencsér István V. B., könyvtáros : Szemenyei László VII. A. o. t.

A gyorsírókör megalakulása, amint ez a megnyitó gyűlés alkalmával szétküldött üdvözlő iratokra kapott válaszokból kiténik, a magyar gyorsírás vezető egyéniségeinek osztatlan rokonszenvével találkozott. Külön is ki kell

emelni e tekintetben Traeger Ernő dr.-nak, a gyorsírási ügyek m. kir. kormánybiztosának válaszát, amelyben meleg hangon emlékezik meg Maywald Józsefnek és a magyar kegyestanítórendnek a gyorsírásnak Magyarországon való bevezetése és elterjedése érdekében kifejtett fáradhatatlan és önzetlen munkásságáról s amelyben lelke melegével üdvözölte a «legfrissebb hajtású gyorsíró kört».

A gyorsírókör az alakuló és a Maywald József emlékezetére szentelt megnyitó gyűlésen kívül két felolvasó és egy zárógyűlést tartott, 2 szabatos írási pályázatot tűzött ki, 2 olvasási és különböző fokokon 12 gyorsasági házi-versenyt rendezett.

A fontosabb háziversenyek eredményei a következők:

a) A gyorsírókör megalakulása előtt a haladók számára rendezett Karácsonyi szabatos írási versenyen: 1. Mikes Gábor V. B. 2. Hajós György VII. B. 3. Horváth Károly IV. A. o. t. A 100 szótagos versenyen: 1. Márkus László VII. B. 2. Mikes Gábor V. B. 3. Hajós György VII. B. o. t. A 120 szótagos versenyen: 1. Mikes Gábor V. B. 2. Hajós György VII. B. 3. Márkus László VII. B. o. t.

b) A gyorsírókörnek a kezdők számára rendezett olvasási versenyét Szemenyei László VII. A. o. t. nyerte Makai Endre III. A., Fridrich Gyula VI. B. és Jalsovszky Jenő V. A. o. t. előtt, a haladók olvasási versenyén pedig Márkus László VII. B. o. t. lett a győztes.

Az alsósok 80 szótagos versenyén: 1. Jalsovszky György III. A. 2. Makai Endre III. A. 3. Rádi Győző IV. B. o. t. Az öt és fél hónapi tanulás után rendezett 100 szótagos versenyen: 1. Fridrich Gyula VI. B. o. t. (1 eltérés). 2. Jalsovszky Jenő V. A. o. t. (1 eltérés). 3. Szemenyei László VII. A. o. t. (3 eltérés). Az évváró 100 szótagos versenyen: 1. Jalsovszky Jenő V. A. 2. Lupkovic Miklós V. B. 3. Fridrich Gyula VI. B. o. t. A 120 szótagos versenyen: 1. Szőnyi Antal IV. A. 2. Emődi György V. B. 3. Szemenyei László VII. A. o. t. A 150 szótagos versenyen: 1. Fridrich Gyula VI. B. 2. Lupkovic Miklós V. B. 3. Szőnyi Antal IV. A. o. t. A szabatos írási versenyen: 1. Szemenyei László VII. A. 2. Jalsovszky Jenő V. A. és Makai Endre III. A. 3. Lupkovic Miklós V. B. és Fridrich Gyula VI. B. o. t.

A haladók évváró 150 szótagos versenyén: 1. Mikes Gábor V. B. 2. Márkus László VII. B. 3. Bányász István VII. A. o. t. (mint kezdő versenyen kívül). A 180 szótagos versenyen: 1. Mikes Gábor V. B. 2. Márkus László VII. B. o. t. A szabatos írási versenyen: 1. Hajós György VII. B. 2. Márkus László VII. B. 3. Mikes Gábor V. B. o. t.

A háziversenyek eredménye alapján könyvjutalomban részesültek az egyes versenyek győztesei és pedig a haladók közül Mikes Gábor V. B., Márkus László VII. B. és Hajós György VII. B. o. t. A kezdők közül Fridrich Gyula VI. B., Szemenyei László VII. A., Jalsovszky Jenő V. A., Szőnyi Antal IV. A. és Jalsovszky György III. A. o. t. Ezenkívül könyvjutalomban részesültek még a haladók közül Kárpát Artúr V. A. o. t., a kezdők közül pedig Lupkovic Miklós V. B. és Makai Endre III. A. o. t. Dicséretet érdemelnek a haladók közül Margitai György VII. A., Gerencsér István V. B. és Hodinka László VI. B. o. t., a kezdők közül pedig Bányász István VII. A., Emődi György V. B. és Rádi Győző IV. B. o. t.

A győztes tanulók jutalmazására Schütz Antal dr., Zimányi Gyula, Balanyi György dr. és Bátori József dr. 2—2 könyvet, Sik Sándor dr. és Tomek Vince dr. 1—1 könyvet, Kiss József 4 könyvet és 10 pengőt, a Sztrilich Tamásraj és a Sztrilich Tamás- öregraj 10—10 pengőt adományozott, N. Paula adományából pedig 3 könyvet kaptunk. A gyorsírókör könyvtárának gyarapításához Radnai Béla dr. 2 könyvvel, Téglás Géza dr. és a Gyakorló Gyorsírók Társasága pedig 1—1 kötettel járult hozzá. Az adakozók nemeslelkűségükért fogadják ezúton is az intézet hálás köszönetét.

III. Tanítványaink hosszú szünet után 1927. december 17-én, a Magyar Gyorsírók Országos Szövetségének karácsonyi gyorsíróversenyén jelentek meg először a nyilvánosság előtt. Ez alkalommal Márkus László VII. B. o. t. érte el a legjobb eredményt (0, 0, 1 hiba). A 100 szótagos versenyen holtversenyben második helyre került és pénzjutalomban részesült. Dicséretben részesültek Mikes Gábor V. B., Kárpát Artúr V. A. és Hajós György VII. B. o. t. Sikerült dolgozattal szerepelt még Gerencsér István V. B. és Margitai György VII. A. o. t.

Az 1928. április 28—29-i délvidéki kerületi gyorsíróversenyre Kiss József tanár vezetésével öt tanulónk utazott le Makóra, ahol a makóiak magyaros vendégszeretettel fogadták és látták el az összes versenyzőket. Tanítványaink a versenyen hét sikerült dolgozatot adtak be. A 120 szótagos versenyen dicséretet kaptak Szemenyei László VII. A., Márkus László VII. B. és Fridrich Gyula VI. B. o. t. Sikerült dolgozattal szerepelt még Mikes Gábor V. B. és Kárpát Artúr V. A. o. t., azonban mindketten a 100 szótagos versenyen kaptak jutalmat és pedig Mikes Gábor hibátlan dolgozattal az első helyre került és pénzjutalmat kapott, Kárpát Artúr pedig könyvjutalomban részesült.

Az 1928. május 5—6-i országos gyorsíróversenyen a 150 szótagos fokon Mikes Gábor V. B. o. t. 394 versenyző közül, mint ötödik helyezett könyvjutalomban részesült, Márkus László VII. B. o. t. pedig oklevelet kapott. Sikerült dolgozattal szerepelt még Bányász István VII. A. o. t.

Az 1928. május 17-én, Áldozásütörtökön megtartott fővárosi kerületi gyorsíróversenyen, amelyen körülbelül 600 versenyző ezernél több dolgozatot adott be, főleg kezdő gyorsíróink szerepeltek sikerrel. A 120 szótagos fokon dicséretben részesült Márkus László VII. B., Mikes Gábor V. B., Szemenyei László VII. A., Fridrich Gyula VI. B., Bányász István VII. A., Kárpát Artúr V. A., Lupkovics Miklós V. B., Emödi György V. B., Hajós György VII. B. és Hodinka László VI. B. o. t. A 100 szótagos fokon Jalsovszky Jenő V. A. és Szőnyi Antal IV. A. o. t. könyvjutalomban, Kárpát Artúr V. A., Gerencsér István V. B., Lupkovics Miklós V. B., Makai Endre III. A. és Emödi György V. B. o. t. dicséretben részesült. Ezenkívül a 100-as fokon intézetünk ötös csapata (Szőnyi Antal IV. A., Jalsovszky Jenő V. A., Makai Endre III. A., Kárpát Artúr V. A. és Lupkovics Miklós V. B. o. t.) a múlt esztendei győztes 189 pontjával szemben 318 pontot szerzett s ezzel az eredménnyel az intézetek közötti csapatversenyben ezen a fokon az első helyre került és oklevéljutalomban részesült.

Ezenkívül több tanulónk résztvett a Szegedi Gyorsíró országos szabatos írási pályázatán is, ahol a következő eredményt érték el: A szabatos írodai

gyorsírási pályázaton Hodinka László VI. B. o. t. könyvjutalmat, Hajós György VII. B. o. t. dicséző oklevelet kapott, Misángyi Vilmos IV. B. o. t. pedig elismerésben részesült. A szabatos fogalmazási gyorsírási pályázaton Szemenyei László VII. A. o. t. első díjat (pénzjutalom) és dicséző oklevelet, Jalsovszky György III. A. és Fridrich Gyula VI. B. o. t. könyvjutalmat, Makai Endre III. A. és Lupkovics Miklós V. B. o. t. dicséző oklevelet kapott, Szőnyi Antal IV. A. o. t. pedig elismerésben részesült.

A Gyorsírástudományi Társulat szabatos fogalmazási-írási pályázatán könyvjutalomban részesült Makai Endre III. A. o. t. Dicséretben részesültek és emléklapot kaptak még a következők : Jalsovszky György III. A., Jalsovszky Jenő V. A., Lupkovics Miklós V. B., Fridrich Gyula VI. B. és Szemenyei László VII. A. o. t.

6. **Ének- és zenekör.** Vezetőtanár Walter János dr. A 90 tagból álló énekkar főfeladata az volt, hogy az egész évben ellássa a vasár- és ünnepnap-i istentiszteleteket, míg a hétköznapi szentmisék alatt az egész ifjúság egyszólamban énekelte a legszebb egyházi énekeket. Az iskolai ünnepélyek programját is az énekkar tette változatosabbá néhány alkalmyszerű darabbal. Az országos kath. nagygyűlés bevezető szentmiséjén és a belvárosi plébánia templom bérmanapján szintén énekkarunk énekelte. Használt könyveink Zsaskovszky Énekkönyve, Szentgály Imádságos- és énekeskönyv, Erődi-Harrach Árionja voltak. Énekeskönyvek vételére és javítására 67·20 P-t fordítottunk. Ajándékba kaptuk a szerzőtől Vitéz Szilágyi-Ilosvay Lajos Nagyasszonyunk miséjét.

A 40 tagú zenekar szombat délutánonként tartotta próbáit, amelyeknek vezetésében Vaszy Viktor zeneszerző, az intézet volt növendéke buzgólkodott igen szép eredménnyel. A zenekart az ünnepélyeken is ő vezényelte. Részint egyesek, részint az egész zenekar interpretálásában előadásra kerültek Schubert Befejezetlen h-moll szimfóniája, Kéler Vigjátéknyitánya, Popper Caro mio, Bihari Magyar rapszódia, Bercsényi nótája, Schubert Litanei, Debussy Réverie, Rákóczi-induló, Éljen a haza induló.

A zenekar szertárába beszereztünk egy trombitát 73·44 P értékben. Megvettük az Éljen a haza indulót 9·60 P értékben.

Az intézet orgonistája Zerkowitz Péter VII. A. o. t. Kisegítői Kőszeghy Géza VII. B., és László Gábor V. B. o. t. A zeneszertár gondozásában Kappéter Géza VIII. A., az énekszertár gondozásában Suppán Tibor és Szeiler János II. B. o. t.-k fejtettek ki dicséretes buzgóságot.

Szorgalmas munkájukért könyvjutalomban részesültek : Zerkowitz Péter VII. A. o. t., Kappéter Géza VIII. A. o. t., Suppán Tibor és Szeiler János II. B. o. tanulók. Továbbá : Bónis György V. A., Hirsch János VI. A., Sima Imre VII. A., Böszörményi Miklós V. B. o. t. A zenekar tagjai közül : Szentiványi Ervin VI. A., Bamberger Béla V. B., Dudutz Károly II. A., Wein Gábor I. A., Jankovics Tibor I. B. o. tanulók.

7. **Sportkör.** Neve : A budapesti kegyestanítórendi gimnázium sportköre KISOK északi csoport 1. sz. Vezetőtanára : Stefánszky Szilárd rendszeres testnevelési tanár, lakik : VIII., Horánszky-utca 13. Az intézet tanulóinak teljes létszáma : 717, a testgyakorlás alól felmentettek száma összesen 18.

A sportkörben működő tagok száma korosztályonként : I. korosztály : 10—12 évesek : 31, II. korosztály : 12—14 évesek : 43, III. korosztály : 14—16 évesek : 50, IV. korosztály : 16 éven felüliek : 24 tanuló, összesen : 148. A korosztályok sportkörü foglalkozásának heti óraszámja összesen : 11. A működő szakosztályok : játék, torna, atlétika, úszás, vívás, télisport, céllövészet, evezés, futball, hokki. Az intézet tornatermének padozata : 350 m², játékra alkalmas udvara közel 1000 m² területű. Külön játszótérrel az intézet nem rendelkezik. Atlétikai célokra a margitszigeti MAC pályát használja, úszásra pedig a Rudas-fürdő és Császár-fürdő uszodáját. Vívóink résztvettek a KISOK által rendezett kerületi és országos vívóversenyen ; tudásukkal kiváltak : Studinka Elemér VII. A. o. t., ki az országos egyéni törversenyben helyezést ért el, továbbá Moser Lajos és Macsuha Iván VII. B., Schandl Károly VII. A. és Bányász István VII. A. o. t. Jég-hokki csapatunk szorgalmas tréning után résztvett a KISOK országos versenyén és 16 résztvevő intézet közül a második helyre került. Kitünt Halmay Zoltán VIII. B., gr. Teleki Géza és Margó György VII. B. o. t. Atlétikai háziverseny két ízben volt Wagner Lajos tanár elnöklete alatt. A verseny győztesei Radocza Kálmán és Sasics Svetozár VIII. B., Macsuha Iván VII. B., Verebélly Pál VI. B. és Haas Béla IV. A. o. t. A korcsolyázók közül Miklós Sándor IV. A. o. t. a BKE ifjúsági versenyén díjat nyert. A KISOK által rendezett futball körmérkőzésen is résztvettek. Mint örvendetes eseményről kell még a sportkör két csónakszerzeményéről megemlékezni, amihez a nagyméltóságú Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter Úr és az OTT jóvoltából jutott.

A sportkörben végzett eredményes munkájukért jutalomban részesültek : Halmay Zoltán VIII. B. o. t., Jiraszek Alajos VII. A. o. t., Moser Lajos VII. B. o. t., Faller József VI. B. o. t., Kovács László VI. B. o. t.

IX. ÉRDEMSOROZAT.

A számok magyarázata. *Előmenetel*: 1 = jeles, 2 = jó, 3 = elégséges, 4 = elégtelen. *Magaviselet*: 1 = példás, 2 = jó, 3 = szabályszerű, 4 = kevésbé szabályszerű.

I. A) osztály.

Osztályfőnök: Bástori József dr.

A tanuló neve	Magaviselet	Tantárgyak								
		Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természettan	Mennyiség	Rajz	Testgyakorlás	Ének
Antók József	1	1	2	2	1	1	2	1	2	1
Babucsik Ernő	1	1	2	2	2	2	3	2	2	2
Bartos Endre	2	2	3	3	2	2	3	2	2	1
Berzeviczy László	2	2	3	3	2	2	3	3	1	2
Bonta Gábor	1	2	2	2	3	2	2	3	2	2
Bessák Gyula	1	2	2	2	3	2	3	3	3	2
Cukor János	2	2	3	3	3	2	3	3	3	2
Csontos Domokos	1	1	3	3	2	2	3	3	1	2
Darvasy Mihály	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Eberhart György	1	1	3	3	2	3	3	2	2	1
Ecsedy Pál	2	2	2	2	2	2	3	1	2	2
Fényesi Károly	1	1	2	2	1	1	2	1	2	2
Furtkovits Zoltán	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1
Grün Béla	1	1	2	2	1	2	2	3	3	2
Hettlinger László	1	1	1	1	1	1	2	3	2	2
Horváth Ferenc	1	2	3	3	2	3	3	2	2	2
Janits Iván	1	1	2	2	1	2	1	1	1	1
Kehrling Béla	1	1	2	2	2	1	2	1	2	1
Kerekgyártó Imre	1	1	2	2	1	2	2	2	1	1
Koós Gyula	2	2	4	4	2	3	4	2	2	2
Kósa György izr.	2	1	3	3	3	3	3	3	1	2
Kovács Tamás	1	1	2	2	2	2	2	2	1	2
Kuntner Ernő	2	1	3	3	2	3	3	3	2	2
Lengyel József	1	1	3	3	2	3	3	3	3	2
Lőrinczi Sándor	2	1	2	2	2	1	3	2	2	2
Matyasovszky László	2	2	3	3	3	3	3	1	1	1
Meskó Béla	1	1	3	3	2	1	3	3	2	1
Moldoványi István	2	3	4	4	3	3	4	4	2	1
Molnár Sándor	1	1	2	3	3	3	3	1	1	1
Nagy Ernő	2	1	1	1	1	1	1	2	2	1
Náday Zoltán	1	1	2	1	2	2	2	1	1	1
Pavelka György	1	1	2	2	1	2	2	1	1	2
Pólya Mihály	1	1	1	1	2	2	2	3	2	1
Reinhardt Ottó	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Rerich Béla	2	2	2	2	3	2	3	3	2	1
Róth Lajos	1	2	3	3	3	3	3	3	2	2
Ruszt László	1	2	4	4	2	2	4	3	2	2
Schäffer János	1	2	2	2	2	2	2	1	2	2
Schweitzer Béla	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Soronkai Nándor	1	3	4	4	3	2	4	3	2	3
Strausz László	1	1	2	1	1	1	1	2	1	2
Suján Pál	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1
Székely András	1	1	2	1	2	2	1	2	2	1
Tannenberger Ottó	1	1	3	2	3	2	3	1	2	1
Tolnai Árpád	1	1	3	3	3	3	3	2	2	1
Varga Károly	1	1	2	1	1	1	2	2	2	1
Venzell Ákos	1	2	3	3	2	3	3	2	2	2

A tanuló neve	Magaviselet	Tantárgyak									
		Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás	Ének	
		Volf László	2	2	3	3	3	2	3	3	3
Wein Gábor	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
<i>Magántanulók:</i>											
⁵⁰ Bitskey Dániel	—	1	3	3	2	2	3	3	—	—	
Bitskey Pál	—	1	3	3	2	2	3	3	—	—	

Kimaradtak: Faller Béla, Halasy Kálmán, Lengyel Zoltán, Nuss Béla, Prückler Frigyes, Török Lajos.

Vizsgálatlan magántanulók: Gál Sándor, Wein Dénes.

Az évvégi összefoglalásokon betegség miatt nem jelenhetett meg: Kovalóczy Rezső.

Összesen: 60.

I. B) osztály.

Osztályfőnök: Kiss József.

A tanuló neve	Magaviselet	Tantárgyak									
		Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás	Ének	
		Agner Zoltán	1	1	1	2	1	1	2	1	1
Andrasko Ferenc... ..	1	1	2	2	1	1	3	1	fm	1	
Bakay Lajos ág. h. ev. ...	1	1	1	2	1	1	2	1	1	—	
Bárczy János... ..	1	1	2	3	2	1	2	1	1	1	
⁵ Bátori Kálmán	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1	
Borbás István	2	2	3	3	3	3	3	3	2	1	
Csuvara István	2	2	4	4	3	1	3	3	3	2	
Deutsch György	1	1	3	3	3	2	2	1	1	1	
Erdélyi Aladár... ..	1	1	3	3	3	1	3	3	1	2	
¹⁰ Fejérvári Tibor	1	1	2	2	1	1	3	2	2	1	
Földvári György	1	2	2	3	2	1	3	1	1	1	
Galla Gyula	1	1	3	3	3	2	3	3	1	1	
Gosztonyi Antal	1	1	1	2	2	1	2	3	2	2	
Haggenmacher Tibor ev.ref.	1	2	2	2	3	1	3	2	—	—	
Heinrich Frigyes	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
¹⁵ Hirka Endre	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Jankovics Tibor	1	1	2	2	3	1	2	2	1	1	
Kereszty Bertalan	1	1	1	2	2	1	2	1	1	1	
Kintli Kálmán... ..	1	1	1	2	2	1	2	1	1	1	
²⁰ Komár Károly	1	1	3	3	3	2	3	2	1	1	
Koós Miklós ág. h. ev. ...	1	1	2	2	2	1	2	1	1	—	
Kottaun Dénes	1	1	2	3	3	1	3	3	2	1	
Kőházi Endre	2	1	3	3	3	2	3	1	2	2	
hr. Kray István	1	1	2	3	2	1	2	1	1	2	
²⁵ Kurucz Pál... ..	1	1	1	2	1	1	2	2	1	1	
Létay István ev. ref.	1	1	2	2	1	1	2	3	1	—	
Mauthner János	1	1	2	2	2	2	3	3	3	1	
Mihovich Bogomir	1	1	2	2	2	1	2	2	1	1	
Molnár Márk	2	2	3	3	3	2	4	2	1	1	

A tanuló neve	Műgaviselet	Tantárgyak									
		Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás	Ének	
30 Mundsinger Imre	1	1	2	3	1	1	2	1	1	1	
Nagy Géza... ..	1	2	2	3	3	2	2	1	1	1	
Nikola Frigyes	1	1	1	2	2	1	1	1	2	1	
Perczel József	2	2	3	4	3	1	3	3	2	2	
Rapaics Dániel	1	2	3	3	3	2	3	3	2	2	
35 Remenár László	1	1	2	3	2	1	2	3	1	1	
Cs. Rónay István ev. ref.	1	1	1	2	2	1	2	2	2	—	
Saláta Kálmán... ..	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	
Schiller Gyula	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Selig Kornél	1	1	2	3	1	1	2	2	2	2	
40 Sélley István	1	1	3	3	3	1	3	1	2	1	
Straub Gyula	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Sturm Elemér	1	1	1	2	1	1	2	2	2	2	
Szabó Tibor	2	3	3	3	3	2	4	1	2	2	
Szöke Péter	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1	
45 Thuróczy Béla... ..	1	1	2	2	1	1	2	1	1	1	
Tóth István	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1	
Vass Tibor... ..	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Verebély László	1	1	1	2	2	1	2	1	1	1	
Vittinger István	1	1	2	2	1	1	2	1	2	2	
50 Wittek Aladár	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	
<i>Magántanulók:</i>											
gr. Aichelburg László... ..	—	1	2	3	2	1	2	3	—	—	
Bou Amador	—	1	1	1	1	1	2	2	—	—	
Czillinger Iván... ..	—	1	2	2	2	1	3	1	—	—	
Fáykiss Ferenc	—	1	2	3	2	1	2	3	—	—	
55 Illosvay Géza	—	1	3	2	2	1	3	3	—	—	

Kimaradtak: Marjovszky Béla, Pandula Oszkár, Pompor Ferenc.

Vizsgálatlan magántanuló: Török Gedeon.

Az évégi összefoglalásokon betegség miatt nem jelenhetett meg: Rummer János.

Meghall: Pilát Pál.

Összesen: 61.

II. A) osztály.

Osztályfőnök: Német Károly.

A tanuló neve	Műgaviselet	Tantárgyak									
		Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás	Ének
Bartalis Ödön	2	3	4	4	4	3	3	4	2	3	
Berdenich Ákos	1	1	3	3	4	2	2	3	2	2	
Bihar Richárd	1	1	3	3	3	3	2	3	2	1	
Bonkáló Ervin gör. kath.	2	2	3	3	3	3	3	3	2	2	
5 Cisarovsky Frigyes	2	2	3	3	3	3	3	3	2	2	
Déri János	1	1	3	3	3	1	2	3	1	2	
Détshy János izr... ..	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	

A tanuló neve	Magaviselet	T a n t á r g y a k									
		Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természettud.	Mennyiségtan	Rajz	Tesztkortolás	Ének
Dudutz Károly	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Egewardh Rezső	1	1	3	3	4	3	2	2	3	1	2
10 Enyedy György	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1
Erber Gábor	2	1	3	3	3	3	2	3	3	1	2
Fiantók László	1	1	2	1	2	1	1	2	1	2	1
Fornet László	1	1	2	3	3	1	2	3	3	2	1
Gungl János	2	2	4	4	4	3	3	3	3	2	2
15 Gusztáv Béla	1	1	1	2	1	1	1	2	2	fm	1
György András ev. ref. ...	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1
Heinrich János	1	1	2	2	2	2	1	2	3	2	1
Hidegkuthy Antal	2	2	3	3	4	3	2	3	3	2	2
Hosszu György	1	1	3	3	3	2	1	2	2	2	1
20 Joó Tibor	1	1	2	3	3	1	2	3	3	2	2
Jónás Endre	1	1	1	2	1	1	1	3	2	2	1
Kalicza László	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1
Kárpáti Aurél	1	1	2	3	3	3	2	3	3	2	1
Kenderesy Vilmos	2	1	3	3	4	3	2	4	3	2	2
25 Kenderesy Zoltán	2	1	3	3	4	2	2	4	2	2	2
Kindlovics Kálmán	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Knapp Ferenc	2	1	2	3	2	2	2	2	1	2	2
Leiner György	1	1	3	3	3	2	2	3	3	1	2
Marek Gábor	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1
30 Mende Valér	2	1	2	2	2	2	1	2	3	2	2
Molnár Nándor	1	1	1	2	2	1	1	2	3	2	1
Nagy Árpád	1	1	2	2	1	3	1	2	2	2	1
Ósz Iván	1	1	2	2	1	2	2	2	2	2	1
Papp Emil gör. kath.	1	1	3	3	4	3	3	3	3	2	2
35 Pataki József	1	1	3	3	4	3	2	2	2	2	2
Paulikovics Elemér	2	1	3	3	3	3	2	3	3	2	2
Rauchbauer Kálmán	1	2	3	3	3	2	2	3	1	2	2
Riedl Géza ág. h. ev.	1	1	1	2	1	1	1	2	2	1	1
Sass-Kortsák Endre	2	1	3	3	2	2	2	3	2	1	1
40 Sánta Károly	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1
Szabó Pál	2	1	3	3	3	3	2	3	2	2	2
Szepesi László	1	1	2	2	3	1	1	2	1	1	1
Thein István	1	1	3	3	1	1	2	3	3	2	2
Tóth Béla	2	1	3	3	3	3	3	4	3	2	2
45 Tóth Sándor	2	1	3	3	3	1	2	2	2	2	2
Urbán László	1	1	3	3	3	1	1	2	3	2	1
Vámosy István ev. ref. ...	1	1	2	3	2	2	1	2	3	2	1
Vincze György	1	1	2	3	1	1	1	3	2	2	2
<i>Magántanuló:</i>											
Baumgarten Jenő	—	1	2	3	3	3	2	3	2	—	—

Kimaradtak: Csilléry István ev. ref., Harmath Árpád, Kerékgyártó László, Rónay Aladár magántan.

Összesen : 53.

II. B) osztály.

Osztályfőnök : Tihanyi Béla dr.

A tanuló neve	Magaviselet	T a n t á r g y a k									
		Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természettud.	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás	Ének
Bátori Ferenc	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Benárd Aurél... ..	1	1	2	2	2	2	1	3	2	2	2
Császár Imre	1	1	3	3	3	3	3	3	2	2	1
Czeller György	1	1	2	2	2	2	2	2	3	2	1
5 Dohy János	1	1	3	3	3	3	3	3	3	1	2
Dózsa István... ..	1	1	2	2	2	1	1	2	2	2	1
Gellért Elemér... ..	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Gergely Károly	1	1	2	2	1	2	1	3	2	2	1
Hajdú József	1	1	3	2	3	3	2	2	2	1	1
10 Halász József... ..	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hesz Andor ág. h. ev. ...	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hiesz Miklós	2	1	3	4	4	3	2	4	3	2	2
Holczer Béla	2	2	3	4	4	4	4	3	1	1	2
Hortobágyi Béla... ..	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Illés András	1	1	1	1	1	2	1	1	1	2	1
15 Jaczkó Pál ág. h. ev. ...	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Katona István... ..	1	1	2	3	3	1	2	2	3	2	1
Kállay György	3	2	3	4	4	4	3	3	3	2	2
Kiss Tibor	1	1	1	2	2	1	1	1	2	fm	1
20 Lőw László	1	1	2	2	2	2	1	1	2	2	1
Makai János	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1
Műlter János	1	1	2	2	2	2	2	1	2	1	1
Nagy Imre... ..	1	1	2	2	2	3	2	2	2	1	1
Orphanides Lukács gör. kel.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
25 Pandula Egon László... ..	1	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2
Pizsurny István	1	2	3	3	3	3	3	3	2	2	2
Rác Miklós	2	2	3	3	3	4	3	2	3	2	2
Ránits László... ..	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Riedl József	2	1	3	3	3	3	2	3	3	2	2
30 Rohrböck József	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2
Rouse Vilmos	3	2	3	4	4	3	4	3	3	2	2
Scherer Sándor	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Schirling János	1	2	3	3	3	3	3	2	1	1	1
Schwab Lajos... ..	1	1	2	2	2	2	1	1	1	1	1
35 Schwarzinger László	1	1	1	2	1	1	1	2	2	2	1
Suppán Tibor... ..	1	1	2	2	1	2	1	1	2	2	1
Szalontai Sándor	2	2	3	4	4	3	3	3	3	2	2
Szeiler János	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1
Szende Károly... ..	2	2	3	4	4	3	3	3	2	2	1
40 Szili Gábor	2	1	2	1	1	2	3	3	3	1	1
Tantner Nándor	3	2	3	4	3	4	4	3	3	2	2
Tichy Béla	1	1	2	2	2	2	1	3	3	fm	1
Tóbel Béla	2	2	3	4	3	3	3	4	3	1	1
Tükrössy Richárd	1	1	2	3	1	2	1	3	3	1	1
45 Vasvári Gyula... ..	2	2	3	3	3	3	3	3	3	1	2
<i>Magántanulók:</i>											
gr. Aichelburg László ...	—	1	3	3	3	3	3	3	3	—	—
Fáy Halász Gedeon	—	1	1	2	1	1	1	1	1	—	—

A tanuló neve	Magaviselet	T a n t a r g y a k									
		Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás	Ének
		gr. Festetics Ernő	—	1	1	2	1	1	1	1	2
Lakatos László	—	2	3	3	3	4	4	3	3	—	—
50 Radocza János	—	1	3	3	3	3	3	2	2	—	—

Kimaradtak : Fehér János, Gebauer Béla, Schrott Jenő.

Vizsgálatlan magántanulók : Fáykiss Ferenc, Schwarz Ervin, Semtei József.

Összesen : 56.

III. A) osztály.

Osztályfőnök : Schmidt Mihály.

A tanuló neve	Magaviselet	T a n t a r g y a k									
		Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás
		Agner László	1	1	2	2	2	1	1	2	2
Bauer Péter	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	3
Baumgarten Jenő	1	1	2	2	2	1	1	1	1	3	2
Bán Ödön... ..	1	2	2	3	2	2	1	2	3	3	2
5 Benkő Ernő	1	1	3	3	2	2	1	1	1	3	3
Berényi Jenő	1	1	2	2	1	2	1	2	2	1	2
Bornemissza Aurél	1	2	3	3	3	2	3	3	3	2	1
Csikós Miklós... ..	1	1	2	2	2	2	1	2	3	3	2
Csima János	1	1	3	3	3	2	3	3	3	2	2
10 Dienes Zoltán ev. ref. ...	2	2	3	2	2	2	3	2	1	3	3
Dobay István	1	1	2	2	2	1	1	1	2	3	fm
Farkasfalvi Ervin	1	1	2	2	2	1	1	1	1	2	2
Ferber Mihály	2	2	3	3	3	2	2	3	3	2	1
Frank Lotár	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	fm
15 Frecskay István	1	1	2	3	3	3	2	2	3	3	3
Friedländer Tibor izr. ...	2	1	3	3	2	2	2	2	3	3	3
Harasztai Gábor ev. ref. ...	1	1	2	2	1	2	1	1	1	3	2
Háray Béla	2	2	4	3	3	3	2	3	3	3	3
Heincz György ág. h. ev. ...	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1
20 Homonnay László... ..	1	1	2	2	2	2	2	3	3	3	1
Jakabffy Imre	2	2	3	3	2	3	3	3	2	2	2
Jalovszky György	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Karafiáth László... ..	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
Kecskés Elek	1	2	2	3	3	2	3	2	3	3	2
25 Krenkó János	2	2	3	3	3	3	2	2	3	2	2
Latzko Károly... ..	1	1	1	1	1	2	1	1	1	2	2
László György	1	1	3	3	3	2	3	2	3	3	2
Lászy József	1	1	2	3	3	1	2	1	2	3	2
Luxeder Ferenc	1	1	2	3	3	1	1	1	2	1	2
30 Makai Endre	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
Marjovszky Tibor	2	1	3	3	3	3	2	3	2	2	3
Mauks Endre ág. h. ev. ...	1	1	2	3	3	3	1	1	1	1	2
Milus Ferenc	2	2	3	3	3	3	3	2	3	3	2
Misángyi Árpád	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1
35 Moldoványi Gyula	1	2	2	3	3	2	3	3	2	3	2

A tanuló neve	Magaviselet	Tantárgyak									
		Hitlan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás
Müller Endre	2	1	3	3	2	2	3	3	3	1	3
Odenwald László... ..	1	1	3	3	3	3	2	2	3	2	2
Pethő Zoltán	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Rohrböck László... ..	1	1	1	1	1	1	1	1	3	2	1
40 Rónai Zoltán	2	1	3	2	3	1	1	1	2	3	1
Rónay Egon	2	1	2	2	2	2	1	2	2	3	fm
Schrödl Tibor	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1
Szabó János ev. ref....	2	2	2	2	3	1	2	2	2	3	2
Szabó Tivadar... ..	1	1	2	3	3	2	2	1	2	1	2
45 Szvacsina Károly	2	2	4	3	3	2	3	3	3	3	2
Tomm Barnabás	1	2	2	3	3	2	2	3	3	2	2
Tóth István	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2
Vass Béla	1	2	3	3	3	2	3	2	3	1	2
Vercseg János	1	1	2	3	3	1	1	2	3	1	3
50 Zerkowitz József	1	1	3	3	2	2	2	2	3	3	3
Zimburg Ervin	2	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3
<i>Magántanuló:</i>											
gr. Herberstein Henrik ...	—	1	2	3	1	3	2	3	3	2	—

Kimaradtak: Baradlay Barnabás, Fehér Sándor.

Vizsgálatlan magántanuló: Körösy Pál izr.

Összesen: 55.

III. B) osztály.

Osztályfőnök: Pesovár Ambrus.

A tanuló neve	Magaviselet	Tantárgyak									
		Hitlan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás
br. Apor István	1	1	1	2	2	1	1	1	2	2	fm
Arary István... ..	1	1	1	3	1	1	2	2	3	2	2
Balázs Dezső	1	1	1	3	1	2	2	2	3	2	2
Bamberger Károly	1	1	2	3	1	2	2	2	2	2	1
5 Barcen Zoltán	2	2	2	3	1	2	3	3	4	3	2
Bayer János	2	2	3	4	1	2	2	3	4	2	2
Bán Endre... ..	2	2	3	4	3	3	3	3	4	3	1
Berényi József	1	1	3	3	2	3	3	3	3	3	2
Bruck István	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
10 Burda Rezső	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1
Csóka Barnabás	1	2	3	4	3	1	2	3	4	3	2
Dömötör Ferenc ág. h. ev.	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1
Euler Ódön	2	2	2	3	2	2	2	3	3	3	2
Fáber Oszkár... ..	1	2	3	3	3	1	1	3	3	2	1
15 Farkas István	1	3	3	3	3	2	3	3	3	3	1
Fekete György	1	1	2	3	3	2	2	3	3	1	1
Gecső Domokos	2	2	2	3	2	3	2	2	4	1	1
Grándits József	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	2
Grüner Ferenc... ..	1	2	3	4	3	3	3	3	3	3	fm
20 Halácsy László	1	1	2	3	2	3	2	2	2	1	1

A tanuló neve	Magaviselet	Tantárgyak									
		Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás
Hengen László...	1	2	3	3	3	3	2	3	3	2	2
Hircsák István ...	1	1	2	3	3	1	2	1	3	2	2
Kiss Géza ...	2	2	3	3	2	3	3	3	3	3	3
Kleineisel Vilmos	1	1	3	3	2	3	1	2	3	2	2
25 Kollmann Emil ...	1	1	3	4	3	1	2	2	3	1	2
Kunz Ferenc ...	1	1	2	2	1	2	3	1	2	2	1
Leiner Tibor ...	1	1	2	3	3	2	1	2	3	2	2
Leopold Andor ev. ref. ...	2	2	2	2	1	1	1	2	2	3	2
Mikes Gábor ...	2	1	3	3	3	3	2	3	3	3	1
30 Moser István ...	1	2	3	3	3	3	2	3	3	1	fm
Nagele Béla ...	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Neumann Géza ev. ref. ...	2	2	2	3	1	2	3	2	3	4	3
Ordódy Géza ...	1	2	2	3	3	3	3	2	3	3	2
Pregler Mátyás ...	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2
35 Reitter Ferenc...	1	1	2	3	2	1	2	2	3	2	3
Róth János ...	1	1	2	3	3	2	2	2	2	1	2
Rutterschmidt Jenő ...	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	2
Sasić Illés...	2	1	2	2	2	2	3	1	3	2	2
Sándor György ev. ref. ...	1	1	4	4	3	2	3	3	4	2	1
40 Schöller Rudolf ...	1	1	1	2	1	1	2	2	2	1	1
Schulter József ...	2	2	3	3	3	3	3	3	4	2	1
Stühmer Frigyes ág. h. ev.	2	2	3	3	3	2	2	2	3	3	2
Szántó Dénes angl. ...	1	1	2	3	2	2	2	2	2	4	3
Szentesi Endre ...	2	2	3	3	3	3	3	3	3	4	2
45 Szercsényi Győző ...	1	1	1	2	1	2	1	1	2	2	2
Székely János...	1	1	2	3	1	2	1	2	2	3	1
Tagányi Imre ...	2	1	3	3	3	2	3	3	3	3	2
Teinesváry Gábor ...	2	1	2	3	1	2	2	2	2	2	3
Thiermayer János...	1	1	3	3	3	2	2	3	3	1	2
50 Vágó Pál ...	2	2	3	3	3	3	3	3	4	2	3
Zöllner Ferenc...	2	1	3	3	3	2	2	2	3	2	2
<i>Magántanulók:</i>											
Gruber József...	—	1	1	1	1	1	1	1	1	2	—
Fischer Elemér ág. h. ev. ...	—	2	3	3	3	2	3	2	3	3	—
Fizély László ág. h. ev....	—	1	1	3	2	2	1	2	3	2	—

Kimaradt : Steffen István.

Vizsgálatlan magántanuló : Kertész József.

Összesen : 56.

IV. A) osztály.

Osztályfőnök : Bartha György dr.

A tanuló neve	Magaviselet	Tantárgyak									
		Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás
Abt István...	1	2	3	3	3	3	2	2	3	3	2
Artner Oszkár ág. h. ev. ...	1	1	3	3	2	2	3	3	3	3	2
Balogh Lajos ...	1	1	2	2	2	3	1	2	2	1	2
Benesch Ferenc ...	2	1	3	3	3	3	3	3	2	1	2

A tanuló neve	Magviselés	Tantárgyak											
		Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás		
		5	Bertha Kelemen	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1
	Cech Sándor	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1
	Déri Pál	1	1	3	3	3	3	3	1	1	3	3	3
	Dobrotka Vilmos... ..	1	1	3	3	3	3	2	2	3	3	3	1
	Dögl Tibor... ..	1	1	1	1	2	2	1	1	2	1	1	1
	10 Engel István	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Fehér István	2	1	2	3	3	3	1	2	3	3	1	1
	Fóti Endre	2	1	3	3	3	3	2	2	3	3	3	2
	Funk József	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
	Geréb Ákos	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1
	15 Greizinger Béla	1	1	3	3	3	3	2	3	3	3	2	1
	Haas Béla... ..	1	1	2	3	3	3	1	2	3	3	3	1
	Hajós Géza... ..	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	2	fm
	Hám Tibor	1	1	2	3	3	3	1	1	3	2	1	1
	Hirsch Rudolf	2	1	2	3	1	3	2	2	2	2	2	2
	20 Horváth Károly	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
	Iklódy-Szabó Ervin	1	1	1	2	1	1	2	2	2	2	2	2
	Kasza Lajos	1	2	3	3	3	2	1	1	3	3	3	2
	Kovács Ferenc... ..	2	1	3	3	3	1	2	2	1	3	3	3
	Kubinyi Béla... ..	2	1	2	3	3	2	2	2	3	2	3	2
	25 Kubinyi Pál	1	1	1	2	2	1	1	1	2	2	2	2
	Kump Tibor	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Meskó Tibor	1	2	2	2	3	2	1	2	3	3	3	1
	Miklós Sándor	1	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	1
	Morlin Zoltán	1	1	2	2	1	1	1	1	2	3	3	2
	30 Nagy Ervin	1	1	3	3	2	3	3	3	3	3	3	2
	Palotai-Kovács K. ág. h. ev.	2	2	2	3	1	2	2	3	3	3	3	2
	Pápai József	1	1	2	2	3	1	1	1	2	2	1	1
	Peltsárszky Dénes	1	1	2	3	3	2	1	1	2	1	1	1
	Pósta Péter	2	2	2	2	3	1	2	1	3	2	1	1
	35 Prichystal József... ..	1	1	3	3	2	3	1	1	3	1	3	3
	Reischl Béla	1	1	3	3	3	2	1	2	3	3	3	3
	Roisz László	2	2	3	3	3	2	2	2	3	3	3	2
	Sajó Miklós... ..	1	1	1	2	1	2	1	1	2	1	2	2
	Semtei Miklós	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2
	40 Szentiványi Odön ág. h. ev.	1	2	2	3	2	2	2	3	3	3	3	2
	Szliaczky László	1	1	2	3	2	2	2	3	3	3	1	2
	Szőnyi Antal	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
	Takács István	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Tarnóczy Imre	1	1	3	4	3	3	2	3	3	3	3	1
	45 Tichy Gyula	2	1	2	2	2	3	1	1	3	3	3	3
	Vértessy Sándor	1	1	2	2	1	2	2	2	2	3	3	2
	Zádor Béla ev. ref.	1	1	3	3	2	3	2	3	3	3	3	2

Kimaradtak : Bánki László, Freyer Mihály.

Összesen : 49

IV. B) osztály.

Osztályfőnök: Babos Dezső.

A tanuló neve	Magviselési	Tantárgyak									
		Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Természettan	Mennyiség	Kaj	Testgyakorlás
Bakos János gör. kath. ...	1	1	1	2	1	1	1	2	2	1	2
Bánutay Miklós ...	2	3	4	4	4	3	3	3	4	3	2
Berta László ...	1	1	2	3	2	1	1	1	4	2	1
Bodó Aurél ...	1	2	3	3	3	3	1	2	3	2	3
⁵ Botka György ev. ref. ...	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Cholnoky János ...	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1	1
Diner Gábor ...	1	1	2	2	2	2	1	1	2	3	2
Dömötör István ág. h. ev.	1	1	3	3	2	2	1	2	2	3	2
Fenesi Ferenc ...	1	1	3	3	3	3	1	2	2	2	1
¹⁹ Fiala Dóri Lajos ág. h. ev.	2	1	2	3	2	3	1	1	3	2	2
Förstner Aurél ...	1	1	3	3	3	3	2	2	3	3	2
Fridli Lajos ...	1	1	1	2	2	1	1	2	2	1	1
Fürst László ...	1	1	3	3	3	3	2	2	3	3	2
Gerlóczy Géza ...	2	3	3	3	3	3	2	3	3	3	1
¹⁵ Gruber Zsigmond ...	1	3	3	3	3	3	2	3	3	2	1
Győri Ferenc ...	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hegedüs Sándor ...	2	3	3	3	3	2	3	3	3	2	2
Heinisch Sándor önk. ism.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Huschek Ferenc ...	1	2	3	3	3	3	2	2	3	2	2
²⁹ Janszky László ...	1	1	2	2	2	1	1	2	2	3	2
Jantsek Gyula ...	1	2	1	2	2	2	2	2	2	1	1
Kerekes Rezső ...	1	2	2	3	3	2	2	2	2	2	2
Kis György izr. ...	1	1	1	1	2	1	1	1	3	3	2
Klim László ...	1	3	3	3	3	3	2	2	3	2	2
²⁵ Krémer János ...	2	1	2	3	2	1	1	1	2	3	2
László Miklós ...	1	1	2	2	1	1	1	1	2	3	1
Lévay Gyula ...	1	2	3	3	3	2	1	2	3	3	2
Mikolay Miklós ...	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Misángyi Vilmos ...	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
³⁰ Nádasdi Baán László ...	2	2	2	2	2	2	2	2	3	2	1
Netter Béla ...	1	2	2	3	3	2	2	2	3	3	2
Novágh Ferenc ...	1	1	3	3	3	3	1	2	3	3	2
Pakányi László ...	2	2	3	3	3	3	2	2	3	2	2
Pattantyus-Ábrahám Dénes	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
³⁵ Politovszky Tibor ...	2	1	2	2	2	3	1	2	3	2	1
Radocza Gábor ...	1	1	2	2	1	2	1	1	2	2	1
Rádi Zoltán ...	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Réczey Jenő ...	1	2	2	2	2	3	2	2	2	2	1
Rózsa Iván ...	1	1	2	2	2	1	1	1	2	2	2
⁴⁰ Sándor Gábor ...	1	2	2	3	3	2	2	2	3	2	1
Szajbely Ernő ...	1	1	2	3	2	2	2	2	3	3	2
Szepesi Lajos ...	2	2	3	3	3	3	2	2	3	1	1
Széles Sándor ...	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Szilassy Béla ...	1	2	3	3	1	2	1	2	3	3	1
⁴⁵ Tolnai László ...	1	2	2	3	3	2	2	3	3	2	2
Vidos Gyula ...	1	2	3	3	2	3	1	2	2	3	1
Vincze Sándor ...	1	1	3	3	3	2	1	1	2	3	2
Zimmermann Gy. ág. h. ev.	1	1	2	3	2	3	1	1	2	1	1

A tanuló neve	Magaviselet	Tantárgyak									
		Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás
<i>Magántanulók :</i>											
br. Fiáth Géza	—	1	3	3	3	2	3	3	3	3	—
Hammersberg E. ev. ref.	—	1	1	2	2	2	1	1	3	3	—
Szabóky József	—	2	3	3	3	3	2	3	4	3	—
gr. Woraciczky Antal ...	—	1	3	3	1	3	2	2	3	2	—

Kimaradtak : Nagy Mihály, Petul Bogdán ism.

Vizsgálatlan maradt magántanuló : Salgó Tibor.

Összesen : 55.

V. A) osztály.

Osztályfőnök : **Dragos Károly.**

A tanuló neve	Magaviselet	Tantárgyak								
		Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Testgyakorlás
Bársony István	1	1	2	3	3	3	1	1	3	3
Becsky Ferenc	2	2	2	4	3	3	3	3	3	1
Bónis György	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Botka Pál ev. ref.	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1
⁵ Budó Agoston gör. kath. ...	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Dubovitz Dénes	1	1	2	3	2	1	2	1	2	3
Egresy György	2	2	3	3	3	3	2	3	3	2
Endrényi Tivadar	1	1	1	3	3	3	1	2	2	fm
Enyedy Miklós	1	1	3	3	3	3	2	3	3	2
¹⁰ Fejér József	1	1	2	2	2	2	1	2	2	1
Fejér Tamás	1	1	3	3	3	3	2	2	2	1
Floderer Richárd ág. h. ev.	2	1	2	3	3	1	1	1	3	1
Frenreisz Ferenc	2	2	3	4	3	3	2	2	3	2
Gally Tibor	2	2	3	3	3	3	2	3	2	1
¹⁵ Jalsóvszky Jenő	1	1	1	2	2	1	1	1	2	1
Jelinek Győző	1	1	2	2	2	2	1	1	3	2
Kanitz Mihály	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
Kardos Antal	2	1	3	3	3	3	2	2	3	2
Kárpát Artur	1	1	3	3	2	2	1	2	3	1
²⁰ Kenderessy Tibor	2	2	2	3	3	3	1	3	3	3
Kovács Dénes	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1
Krén János	2	1	3	3	3	3	2	3	3	3
Lakatos Géza	2	1	2	3	3	3	2	3	2	1
László Tibor	1	1	2	3	3	2	2	3	3	2
²⁵ Letenoczi Ferenc	1	1	1	3	2	2	1	2	2	2
Lukács Béla	1	1	2	3	3	3	1	1	3	2
Mihályfi Pál	1	1	1	2	2	2	1	2	2	1
Molnár László	1	1	2	3	3	3	1	2	3	1
Oláh Akos	1	1	1	3	3	3	1	3	3	2
³⁰ Purl Endre ág. h. ev.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Reischl Edgár	1	1	1	3	3	2	2	3	3	2
Rónay Jenő	1	1	2	3	3	3	1	3	3	fm
Salgai Sándor ism.	1	1	1	3	2	3	1	3	3	1
Schultheisz Károly	1	1	2	3	3	3	1	2	2	1

A tanuló neve	Magaviselet	T a n t á r g y a k								
		Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettudj	Mennyiségln	Testgyakorlás
		35 Serényi Gusztáv ev. ref.	1	2	2	3	2	3	2	3
Somogyi János	2	1	2	3	3	2	1	2	3	2
Strausz Antal	2	1	3	2	2	3	1	3	3	2
Sümeghy Ferenc ism. ...	1	1	2	3	2	3	2	3	3	2
Szabó Gyula	2	1	3	3	3	4	1	3	3	1
40 Szabó István ev. ref. ...	2	1	2	4	3	3	1	2	3	1
Szentiványi László	1	1	1	2	2	2	1	2	2	2
Székely József	1	1	2	3	3	3	1	2	2	2
Szimonisz László	2	1	2	3	3	3	1	3	3	3
Valló József	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
45 Verebély Géza... ..	2	1	2	3	3	2	2	1	2	2
Wohryzka István	1	1	2	3	3	3	1	3	3	2
<i>Magántanuló :</i>										
Végh Sándor ev. ref.	—	2	3	4	4	4	4	3	3	—

Kimaradtak : Gindele István, Tichy Ferenc, Vajna László izr., ism. magántan. Összesen : 50.

V. B) osztály.

Osztályfőnök : **Sik Sándor dr.**

A tanuló neve	Magaviselet	T a n t á r g y a k								
		Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettudj	Mennyiségln	Testgyakorlás
		Agárdy Jenő	1	1	2	2	2	3	1	2
Bamberger Béla	1	1	2	3	3	2	2	3	3	2
Beck Péter... ..	1	1	1	2	1	3	1	2	2	2
Berecz Ferenc	1	1	2	3	2	3	2	2	3	2
5 Bösörményi Miklós	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Bús Emil	2	2	3	3	4	3	3	3	3	3
Cserna Tamás	1	1	2	3	2	3	3	3	3	2
Csurgay István ev. ref....	1	1	2	2	3	2	1	2	3	2
Durst Ferenc	2	1	1	2	3	2	1	1	3	2
10 Emödi György izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Farkas János	1	1	1	3	3	2	1	3	3	2
Farkas Lajos	1	1	1	2	2	2	1	1	3	2
Friedreich István	2	1	2	2	3	3	1	1	3	2
Gerencsér István	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
15 Gergely Endre izr.	1	2	2	3	3	3	2	3	3	3
Giel János... ..	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2
Grüner Gyula	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2
Hiesz Dénes	1	1	2	2	2	3	1	1	2	2
Hirka Béla... ..	1	1	3	3	2	3	3	3	3	1
20 Hoffmann Ernő	1	2	3	3	3	2	3	3	3	2
Kaldrovits János	2	1	2	2	3	3	1	1	4	3
Karafiáth Jenő	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Kató Alfréd	2	1	3	3	4	3	3	3	3	2
Kemény József izr.	2	1	2	2	3	2	1	2	3	2
25 Klées József	1	1	2	3	3	3	3	2	3	2

A tanuló neve	Magaviselet	Tantárgyak								
		Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettud.	Meenyiségtan	Testgyakorlás
		Haraszti Károly ev. ref....	1	1	2	2	2	1	2	1
15 Hirsch János	1	1	2	2	1	1	1	2	2	2
Hoffmann Géza	1	1	2	1	1	2	1	1	2	2
Horváth Dénes	1	1	2	3	3	3	1	3	3	3
Huber Antal	1	1	2	3	3	3	2	3	2	1
Jakabffy Vilmos	2	2	3	3	3	3	2	3	3	2
20 Jancsó Endre... ..	1	1	3	2	2	3	2	2	2	2
Jutasy Ödön	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kappéter Iván	1	2	3	3	3	3	2	1	3	2
Keitl József	2	2	4	3	3	4	3	3	3	2
Kindlovics Pál	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
23 Kostyál Lajos	1	1	2	2	2	3	2	3	3	2
Kuti István	1	1	2	3	3	3	2	3	3	2
Lénárt Ferenc izr.	2	1	3	3	3	2	3	3	3	3
Luczenbacher István ...	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Mikó Tibor unit.	1	1	3	2	2	3	2	3	3	2
30 Oláh Dezső	1	1	3	3	3	3	2	3	3	2
Örkény István izr.	1	1	3	2	2	2	3	2	3	2
Paul György	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Puria Miklós	1	1	2	3	3	3	2	2	2	2
Sallay Árpád	1	1	3	2	2	3	2	3	3	2
33 Schandl Károly	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1
Serbán Iván	2	1	3	3	3	2	2	3	3	2
Szalay Tibor	1	2	3	3	3	3	3	3	3	2
Szentiványi Ervin	2	1	3	3	3	3	2	3	3	2
Székely László ev. ref. ...	1	1	2	3	3	3	2	3	3	2
40 Szilvási Gergely	1	1	2	3	3	3	2	2	3	2
Tausz Helmuith izr.	1	1	2	2	2	2	1	1	2	2
Wolf Károly	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Zakar András	1	1	3	2	2	3	2	3	3	1
Zsolnai Frigyes	2	2	3	2	2	2	2	2	2	1
<i>Magántanulók:</i>										
45 Csoma László ev. ref. ...	—	1	3	3	3	3	3	3	2	—
Neuhold János	—	1	1	1	1	1	2	1	1	—

Összesen : 46.

VI. B) osztály.

Osztályfőnök : Szűcs János.

A tanuló neve	Magaviselet	Tantárgyak								
		Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettud.	Meenyiségtan	Testgyakorlás
		Bakó György	1	1	2	2	2	3	1	1
Balás Ervin	1	1	2	3	2	2	1	1	2	1
Barnabás Pál	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Bálint Béla ev. ref.	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1
3 Blieszner Pál	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Both György	1	1	2	2	3	2	1	2	3	1

A tanuló neve	Magaviselet	Tantárgyak								
		Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettudj	Mennyiségtan	Tudgyakorlás
Bónis László	1	1	2	2	2	2	1	2	2	1
Bruck György	1	1	1	1	1	2	1	1	1	2
Domony András ág. h. ev.	1	1	1	2	2	1	1	1	2	2
10 Erhardt Gyula... ..	1	1	2	3	3	3	2	2	1	1
Faller József	1	1	1	2	3	2	2	2	3	1
H. Fischer Tamás ág. h. ev.	1	1	3	3	2	2	2	1	3	1
Fridrich Gyula... ..	1	1	2	2	2	3	2	2	2	2
Geréb Tibor	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1
15 Halász Pál	1	1	1	2	1	2	2	2	2	2
Hodinka László gör. kath.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Holzinger István... ..	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
Hubert Gyula	1	1	2	2	2	2	1	2	2	1
Katona Péter	1	1	2	3	3	3	2	3	3	1
20 Kákonyi Ferenc	1	1	4	4	4	4	3	3	3	1
Kemény István	2	1	3	3	3	3	1	2	3	2
br. Kétly György	1	1	2	2	2	1	2	2	2	1
Komár György	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2
Kovács László	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1
25 Lahner György	1	1	2	3	3	3	1	2	3	2
Leiner Zoltán... ..	1	2	2	3	3	2	1	2	3	2
Lini Gyula	1	1	2	2	3	3	2	2	2	1
Loszko Ernő... ..	1	1	2	2	3	3	2	2	3	2
Machay László... ..	2	1	2	3	3	2	1	2	3	2
30 Marchard Miklós... ..	1	1	2	2	3	3	2	2	3	fm
Musztetz Miklós	1	1	1	1	2	2	1	1	2	1
Pajzs Tibor	1	1	1	2	2	1	1	1	2	2
Radó György	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Rein Sándor	1	1	3	3	3	3	1	2	3	2
35 Ritter György	1	1	3	3	3	3	1	3	3	2
Schlick Béla	1	1	2	3	2	1	1	1	3	fm
Schuster Ferenc	1	1	3	3	2	1	2	2	2	2
Sólyom Tamás	2	1	3	3	2	2	2	1	1	1
Szabó György	1	1	3	2	3	3	1	3	3	1
10 Szabó Zoltán	1	1	1	1	1	2	1	1	2	2
Szelnár Aladár... ..	1	2	3	3	3	2	2	1	3	1
Sziebler Gyula	2	1	3	3	2	3	1	2	3	2
Verebély Pál ág. h. ev.....	1	1	2	2	2	2	1	2	3	1
Zsitvay Leó	1	1	2	2	2	2	1	2	2	1
<i>Magántanulók:</i>										
gr. Festetics Miklós	—	1	1	1	1	1	1	1	1	—
Órdódy János	—	2	3	3	3	1	3	3	3	—
gr. Szapáry Gabriella... ..	—	1	2	2	2	1	1	1	1	—

Kimaradt: Finck Sándor.

Vizsgálattal magántanuló: Rutterschmidt Károly.

Az évvégi összefoglalásokon betegség miatt nem jelenhetett meg: Rummer Károly.

Összesen : 50.

VII. A) osztály.

Osztályfőnök : Szomolányi József.

A tanuló neve	Magaviselet	T a n t á r g y a k										
		Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Testgyakorlás	Egészségtan	
		Barna Dénes	1	2	2	2	1	3	1	3	3	2
Barry Jenő	1	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3	1
Bányász István	2	3	3	2	3	1	1	3	2	2	2	1
Bárczy Pál... ..	1	2	2	2	2	3	2	2	2	2	2	1
5 Bercz Dezső ág. h. ev. ...	1	1	1	3	3	3	1	3	3	3	3	1
Bíró Béla	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3	1	1
Bud Pál gör. kath.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Dellamartina Ferenc... ..	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fm	1
Diendorfer Erich	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1
10 Doktorits István ág. h. ev.	1	1	2	2	1	2	1	1	1	1	2	1
Elek Imre	1	1	3	3	3	2	2	3	3	3	fm	1
Farkas György	1	1	1	2	2	1	1	2	2	2	2	1
Fejér Ottó	1	2	3	3	3	2	2	3	3	2	2	1
Frankl Péter izr... ..	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	1
15 Gáll Endre ev. ref.	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	2	1
Hiesz Henrik... ..	2	1	1	2	3	2	1	2	2	2	2	1
Hörcher Gyula... ..	1	1	3	3	3	3	2	2	2	2	2	1
Jakabffy Gyula	1	1	3	3	2	1	1	3	3	2	1	1
Jirasek Alajos... ..	1	1	2	2	1	2	1	2	2	2	2	1
20 Koralevszki Imre	1	1	2	2	2	3	2	2	2	2	2	1
Körmendy Imre	1	1	2	2	3	2	2	2	2	2	3	1
Kratochwill Ede	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Kriegler Ferenc ev. ref. ...	2	1	2	3	3	3	2	3	3	1	1	2
Kuncz Dénes... ..	1	1	2	2	3	3	1	3	3	3	2	2
25 László Mihály	1	1	3	3	3	3	2	3	3	3	2	2
Mannó Sándor gör. kel. ...	1	1	2	2	2	2	1	1	1	1	2	1
Marczel István... ..	1	2	3	3	3	3	2	3	3	2	1	1
Margitai György	1	1	1	2	2	1	1	1	1	2	2	1
Ország Tamás ev. ref.	1	1	2	2	1	1	1	1	1	2	3	2
30 Rauscher Géza	1	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1	2
Ráczy György izr.	1	1	2	2	2	2	1	2	2	3	1	1
Rusinkó Gábor gör. kath.	1	1	2	2	2	1	1	2	2	2	1	1
Say Kornél... ..	2	3	2	2	3	1	2	3	3	3	1	1
Sima Imre... ..	1	1	2	2	2	3	1	3	3	2	1	1
35 Studinka Elemér	2	1	2	2	3	2	1	3	3	2	1	1
Szabó Ervin	1	1	3	3	3	3	2	3	3	3	2	2
Szemenyei László	1	1	2	2	2	3	2	1	1	3	1	1
Tariczky László	1	1	2	3	3	3	1	1	1	2	1	1
Thomka Kálmán	2	1	2	2	3	3	1	1	2	1	1	1
40 Vágó Tamás	2	1	2	2	3	3	2	2	2	2	1	1
Zerkowitz Péter	2	1	1	2	2	2	1	1	1	3	1	1
<i>Magán tanulók:</i>												
Bánki Tibor	—	2	3	2	3	1	3	2	2	—	—	—
Darányi Ferenc ev. ref. ...	—	1	2	3	2	2	2	2	2	—	—	—

Kimaradtak : Bittó István, Márkus István izr., Rendek Károly, Suppan Endre.

Összesen : 47

VII. B) osztály.

Osztályfőnök : Ferenczi Zoltán dr.

A tanuló neve	Magviselet	T a n t á r g y a k									
		Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Testgyakorlás	Egészségtan
		Balogh András... ..	1	1	1	2	2	1	2	2	2
Beck Róbert	1	1	2	2	2	1	1	2	2	2	1
Becsky Antal	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2
Blum György izr.	2	2	2	2	3	2	2	3	3	3	1
⁵ Csizsár Kálmán ev. ref. ...	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1
Des Echerolles Sándor ...	1	1	1	2	1	1	2	2	2	1	1
Dobroszláv László... ..	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1
Endrei Árpád... ..	2	2	3	2	2	1	2	3	3	1	2
Ervin Gábor	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
¹⁰ Farkas József... ..	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1
Földes Sándor ág. h. ev. ...	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1
Gecső János	2	1	2	3	3	1	2	2	3	1	1
Gosztony Pál	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hajós György	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
¹⁵ Hilger Gáspár	1	1	2	3	2	2	2	3	3	1	2
Hosszú István	3	2	3	3	3	3	3	3	3	1	2
Katussinecz Gyula	1	2	3	3	3	3	2	3	3	1	1
Koós György ág. h. ev. ...	2	1	2	2	1	1	2	2	2	1	1
Kőszeghy Géza	2	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1
²⁰ Langfelder Vilmos	1	1	3	3	3	3	3	2	2	2	1
Leszl Frigyes	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2
Luxeder László	1	1	2	1	1	2	1	2	2	1	1
Macsuha Iván ág. h. ev. ...	1	2	3	3	3	3	3	3	3	1	2
Margó György	2	1	2	2	3	3	3	3	3	1	1
²⁵ Marussinszky Árpád	1	1	2	3	1	2	2	2	2	2	1
Márkus László	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Maurer Gyula	1	1	1	2	1	1	1	1	1	fm	1
Meskó Lajos	2	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1
Moser Lajos	1	2	2	1	3	2	3	2	2	1	1
³⁰ Rapaich Ferenc	1	1	2	3	2	1	2	3	3	fm	1
Schiffer Ferenc... ..	1	1	2	3	1	1	1	1	1	2	1
Sirchich Fedor	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1
Sprodt Béla	1	1	1	1	2	3	1	1	1	2	1
Szende Tibor	1	1	2	3	2	3	1	2	2	2	2
³⁵ gr. Teleki Géza	1	2	2	3	2	1	2	2	2	1	1
Zselinszky Béla	2	1	2	3	2	3	2	2	2	2	1
<i>Magántanuló:</i>											
Zerkovitz István	—	3	3	3	3	3	3	3	3	—	—

Kimaradtak : Horváth Imre, Révai Kálmán, Varjas János.

Vizsgálatlan magántanuló : Surtya Árpád.

Összesen : 41.

VIII. A) osztály.

Osztályfőnök : Kövesi Lajos.

A tanuló neve	Magaviselet	T a n t á r g y a k									
		Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Filozófia	Testgyakorlás
		Bánki Tibor	1	1	1	2	2	1	3	3	3
Bodnár György	1	2	1	3	2	3	2	3	3	1	fm
Csapodi J. Csaba	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
Csordás István	1	1	1	3	2	2	3	3	3	3	1
5 Gogolák Lajos... ..	1	2	1	3	3	3	2	3	3	3	2
Györkös Rezső	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1
Halász András... ..	1	1	1	2	2	2	1	2	2	1	1
Kappéter Géza	1	2	1	2	2	3	2	3	3	3	2
br. Korányi János... ..	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10 Kurucz György gör. kel....	1	1	1	2	2	2	2	2	3	2	2
László György... ..	1	1	3	2	3	2	3	3	2	3	1
Metzger Lambert... ..	1	1	2	2	1	2	2	1	2	2	2
Meznerics Iván	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Mollinári Lajos	1	1	3	2	2	2	2	3	3	2	1
15 Mortenson Andor... ..	1	1	2	2	3	2	2	3	2	2	1
Noszkó Szilárd	1	2	1	2	2	2	2	3	3	1	1
Orovecz Béla	1	1	2	3	3	3	2	1	3	1	1
Piller Antal	1	2	3	3	3	3	3	1	1	3	2
Potzmann Mátyás... ..	1	1	2	3	3	3	3	2	2	3	2
20 Sajó Zoltán	1	2	2	3	2	1	2	3	3	2	1
Scheuer Róbert ág. h. ev.	2	1	2	3	3	3	3	3	3	2	1
Schmiedl Dániel	1	2	2	2	3	2	3	3	2	3	1
Schweitzer Ferenc... ..	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2
Sebestyén Péter	2	2	2	2	2	1	2	1	1	1	1
25 Siegmeth Alfréd	1	1	2	3	2	1	2	1	2	3	2
Simay Emil	1	1	2	3	3	3	2	1	1	1	1
Stefka Tibor	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2
Szabó Zoltán	1	1	2	3	2	3	3	2	2	3	2
Szászy Lajos ev. ref....	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
30 Széplaki László	1	2	3	3	2	3	2	3	3	2	2
Szkalák Károly	1	1	3	3	3	3	3	3	3	2	1
Turner Tibor	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1
Városy Gyula	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1
Verebély Tibor ág. h. ev.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
35 Véssey Ferenc	1	2	2	2	2	3	2	1	2	2	2
Virágh Zoltán... ..	1	1	1	2	3	2	1	2	3	3	2
Virter Pál	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1
<i>Magántanuló:</i>											
Darányi Ferenc ev. ref. ...	—	1	1	2	2	2	2	2	3	3	—

Összesen : 38.

VIII. B) osztály.

Osztályfőnök: Wagner Lajos.

A tanuló neve	Magaviselet	T a n t á r g y a k									
		Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Filozófia	Testgyakorlás
		Apor László	1	1	3	3	3	3	3	2	3
Balthazár Géza	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Bíró Miklós... ..	1	1	2	2	1	1	1	1	2	1	2
Blaske Gábor... ..	1	1	2	2	2	3	2	1	2	1	1
5 Bösörményi György	1	1	2	1	1	1	2	2	1	1	2
Domanovszky Gy. ág. h. ev.	1	1	3	3	3	2	3	3	3	3	1
Erneyi László	1	1	3	3	2	2	2	2	3	2	1
Ferenczi Pál	1	1	2	3	2	3	1	2	3	3	2
Gy. Csepreghy Péter	1	1	3	3	3	1	2	2	3	2	2
10 Halmay Zoltán	1	1	2	2	2	3	2	2	2	2	1
Hesz László	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1
Ilosvay Andor	1	1	2	2	2	3	1	2	2	2	2
Kemény Tibor... ..	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fm
Komlósi Sándor	1	1	2	1	1	2	1	1	1	1	1
15 Marinovich Sándor	1	1	2	2	2	2	1	2	2	1	1
Márton Sándor	1	1	3	2	2	2	3	3	3	1	1
Mészner Tivadar	1	1	1	1	1	2	1	2	2	1	1
Pásztory Tibor	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Radocza Kálmán	1	1	3	3	2	1	3	3	3	3	1
20 Rerrich Ervin	1	1	2	3	3	2	2	2	3	3	1
Sasics Szvetozár	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1
Schultheisz Lajos... ..	1	1	3	3	3	3	3	3	3	2	1
Solymos Péter	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Steinbauer István	1	1	3	3	2	3	3	3	3	3	2
25 Szakvály János	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1
Szele György	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Vantsó József	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1
Vithalm Győző	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	1
Zachár Antal	1	1	2	2	2	1	1	2	3	2	1
<i>Magántanulók:</i>											
30 Röck István	—	1	3	2	2	2	3	3	3	3	—
gr. Szapáry László	—	1	2	2	2	1	1	2	3	2	—
gr. Szapáry Marianna	—	1	2	1	1	1	1	1	1	1	—
gr. Széchenyi Márton... ..	—	1	3	3	2	1	3	3	3	3	—
Zerkovitz István... ..	—	2	3	3	3	3	3	3	3	3	—

Összesen : 34.

* Gp. i. és rajz.

X. ÉRETTSÉGI VIZSGÁLATOK.

I. A VIII. A. osztályban. Érettségi vizsgálatra jelentkezett 38, görögéből kiegészítő vizsgálatra 29 tanuló.

1. *Az írásbeli vizsgálat* május 21., 22., 23-án volt. a) *Magyar tétel:* Társadalmi típusok vígjátékirodalmunkban. Jeles dolgozat volt 18, jó 15, elégséges 5. b) *Latin tétel:* M. Tullius Cicero : Laelius de amicitia c. 16. Jelesen dolgozott 14, jól 11, elégségesen 13. c) *Algebrai feladat:* Készítsük el $y = x^4 + 2x^3 - 3x^2 + 4$ függvény diszkusszióját! *Geometriai feladat:* Hol van az a bűvárhajó, melyről a teli hold magasságát $36^\circ 52'$ -nek, azimutját $53^\circ 8'$ -nek találják, mikor a greenwichi óra szerint $4^h 17' 36''$ az idő s a hold deklinációja $25^\circ 51'$? Jeles dolgozat volt 17, jó 10, elégséges 7, elégtelen 4.

2. *A szóbeli vizsgálat* május 31., június 1., 2. napjain folyt le *dr. Szűcs István* h. államtitkár elnöklete alatt. *Jelesen érettek:* Csapodi I. Csaba, Györkös Rezső, br. Korányi János, Kurucz György, Metzger Lambert, Meznerics Iván, Schweitzer Ferenc, Sebestyén Péter, Szász Lajos, Verebélly Tibor, Virter Pál. Összesen : 11.

Jól érettek: Bánki Tibor, Bodnár György, Csordás István, Darányi Ferenc, Halász András, Kappéter Géza, László György, Mollinári Lajos, Mortenson Andor, Noszkó Szilárd, Orovicz Béla, Sajó Zoltán, Schmiedl Dániel, Siegmeth Alfréd, Simay Emil, Szabó Zoltán, Széplaki László, Véssey Ferenc, Virágh Zoltán. Összesen : 19.

Érettek: Gogolak Lajos, Piller Antal, Potzmann Mátyás, Scheuer Róbert, Stefka Tibor, Szkalák Károly, Turner Tibor, Városy Gyula. Összesen : 8.
Görögéből: jeles 12, jó 12, elégséges 5.

II. A VIII. B. osztályban. Érettségi vizsgálatra jelentkezett 34, görögéből kiegészítő vizsgálatra 32 tanuló.

1. *Az írásbeli vizsgálat* május 21., 22., 23-án volt.

a) *Magyar tétel:* Irodalom és világnézet. Jeles dolgozat volt 10, jó 12, elégséges 10, elégtelen 2.

b) *Latin tétel:* Tacitus : Agricola c. 30--31. Jeles dolgozat volt 11, jó 9, elégséges 14.

c) *Algebrai feladat:* Oldjuk meg ezen egyenletrendszeret :

$$\frac{50 + \sqrt{x+y}}{x+y\sqrt{x-y}} = \frac{11}{4}, \quad 1 - \sqrt[3]{19-x+y} = x-y.$$

Geometriai feladat : Katániából ($\lambda_1 = 15^\circ 2' 13.5''$, $\varphi_1 = 37^\circ 30'$) május 1-én induló hajó mikor érkezik a legrövidebb úton Alexandriába ($\lambda_2 = 29^\circ 55' 15''$, $\varphi_2 = 31^\circ 13'$), ha óránkénti sebessége 20 km? Jeles dolgozat volt 19, jó 6, elégséges 7, elégtelen 2.

2. *A szóbeli vizsgálat* június 11., 12., 13. napjain folyt le *dr. Szűcs István* h. államtitkár elnöklete alatt.

Jelesen érettek: Balthazár Géza, Bíró Miklós, Böszörményi György, Hesz László, Kemény Tibor, Komlósi Sándor, Mészner Tivadár, Sasics Szvetozár,

Solymos Péter, Szakváry János, gr. Szapáry Marianna, Szele György, Vantsó József. Összesen : 13.

Jól éreltek: Blaske Gábor, Erneyi László, Ferenczi Pál, Halmai Zoltán, Hlosvay Andor, Marinovich Sándor, Pásztory Tibor, Schultheisz Lajos, gr. Szapáry László, gr. Széchenyi Márton, Zachár Antal. Összesen : 11.

Éreltek: Apor László, Domanovszky György, Győrössy-Csepreghy Péter, Márton Sándor, Radocza Kálmán, Rerrich Ervin, Steinbauer István, Vithalm Győző, Zerkovitz István. Összesen : 9.

Egy tanuló a szeptember hóban tartandó javító érettségi vizsgálatra utasítottatott.

Görögből: jeles 16, jó 10, elégséges 6.

III. Az érettségi vizsgálatot tett tanulók pályaválasztása. Jogtudomány : 24. Közgazdasági egyetem : 1. Orvostudomány : 10. Bölcsészettudomány : 9. Mérnök : 5. Építész : 1. Gépészmérnök : 2. Gazdaszat : 2. Kereskedelem : 3. Hivatalnok : 1. Művész : 1. Katona : 11. Tanulmányait nem folytatja : 1. Összesen : 71.

XI. STATISZTIKAI ADATOK.

A tanulók számának alakulása az iskolai év folyamán :

Nyilvános tanulónak felvétellett az év folyamán : I. A.: 58, I. B.: 59, II. A.: 51, II. B.: 51, III. A.: 51, III. B.: 54, IV. A.: 49, IV. B.: 51, V. A.: 48, V. B.: 53, VI. A.: 45, VI. B.: 48, VII. A.: 45, VII. B.: 40, VIII. A.: 38, VIII. B.: 31. Összesen : 775.

Magántanulónak felvétellett : I. A.: 2, I. B.: 2, II. A.: 2, II. B.: 5, III. A.: 1, III. B.: 2, IV. A.: —, IV. B.: 4, V. A.: 2, V. B.: —, VI. A.: 1, VI. B.: 2, VII. A.: 2, VII. B.: 1, VIII. A.: 1, VIII. B.: 3. Összesen : 30.

Az év folyamán felvett nyilvános és magántanulók száma összesen : 805.

Osztályzatot nyert nyilvános tanulók száma osztályonként : I. A.: 49, I. B.: 50, II. A.: 48, II. B.: 45, III. A.: 51, III. B.: 51, IV. A.: 47, IV. B.: 48, V. A.: 46, V. B.: 51, VI. A.: 44, VI. B.: 44, VII. A.: 41, VII. B.: 36, VIII. A.: 37, VIII. B.: 29. Összesen : 717.

Tehát a nyilvános tanulók száma az iskolai év folyamán 58-al, azaz 8%-al csökkent.

Az év folyamán magánvizsgálatot tett tanulók száma : I. A.: 2, I. B.: 5, II. A.: 1, II. B.: 5, III. A.: 1, III. B.: 3, IV. A.: —, IV. B.: 4, V. A.: 1, V. B.: —, VI. A.: 2, VI. B.: 3, VII. A.: 2, VII. B.: 1, VIII. A.: 1, VIII. B.: 5. Összesen : 36.

Az iskolai év folyamán bizonyítványt kapott nyilvános és magántanulók száma összesen : 753.

A bizonyítványt kapott nyilvános és magántanulók megoszlása születésük éve szerint. 1907 : 2, 1908 : 2, 1909 : 14, 1910 : 65, 1911 : 76, 1912 : 83, 1913 : 102, 1914 : 108, 1915 : 101, 1916 : 102, 1917 : 90, 1918 : 8.

A bizonyítványt kapott nyilvános és magántanulók megoszlása vallás szerint. Róm. kath. : 662, gör. kath. : 9, ev. ref. : 29, ág. h. ev. : 31, gör. kel. : 5, unit. : 1, izr. : 14, angl. : 2.

A bizonyítványt kapott nyilvános és magántanulók megoszlása anyanyelvük és nyelvismeretük szerint. Magyar : 743, német : 7, horvát : 1, egyéb : 2. — Csak magyarul beszél : 450, németül : 253, franciául : 79, angolul : 50, olaszul : 3, tótul : 10, románul : 3, horvátul : 3, egyéb : 4.

A bizonyítványt kapott nyilvános és magántanulók megoszlása szüleiik állandó lakása szerint. Magyar honos : 744, külföldi honos : 9. Budapesti : 666, Pest vármegyei : 54. Csonkamagyarország más vármegyéjében illetékes : 24, csehszlovák területen illetékes : 2, román területen illetékes : 6, olasz uralom alatt levő területen illetékes : 1.

A bizonyítványt kapott nyilvános és magántanulók megoszlása szüleiik foglalkozása szerint. Nagybirtokos, nagybérllő : 15, középbirtokos, kisbérllő : 25, kisbirtokos : 6, gazdasági tisztviselő : 8, nagyiparos : 21, kisiparos : 36, ipari, bányászati tisztviselő : 19, ipari segédszemély : 5, nagykereskedő : 9, kiskereskedő : 17, kereskedelmi vagy közlekedési tisztviselő : 98, kereskedelmi munkás : 16, köztisztviselő : 135, pap, tanár, tanító : 45, másféle értelmiségi : 168, közhivatali altiszt : 7, katonatiszt : 21, katonaaltiszt : 1, napszámos : 2, tőkés : 10, nyugdíjas tisztviselő : 63, magánzó : 26.

A bizonyítványt kapott nyilvános és magántanulók előmenetele. Jeles rendű : 114, jó rendű : 210, elégséges rendű : 366, egy tárgyból elégtelen : 36, két tárgyból elégtelen : 10, több tárgyból elégtelen : 17.

A bizonyítványt kapott nyilvános tanulók magaviselete. Példás : 552, jó : 161, szabályszerű : 5.

A bizonyítványt kapott nyilvános tanulók mulasztása. Egy órát sem mulasztott : 108, csak igazoltan mulasztott : 605, igazolatlanul mulasztott : 4.

Vegyes adatok.

A bizonyítványt kapott nyilvános tanulók közül rendkívüli tárgyakat tanultak : angol nyelvet : 35, rendkívüli rajzot : 46, gyorsírást : 39, éneket : 80, vívást : 66, céllövést : 2. — A más iskolából jött tanulók száma II—VII. osztályokban : 21. — Az ismétllő tanulók száma : 3. — Testnevelés alól felmentett tanulók száma : 19. — Ösztöndíjban vagy pénzjutalomban részesült tanulók száma : 37. — Könyvségélyben részesült tanulók száma : 92. — Egész tandíjmentességben részesült : 88, közalkalmazotti tandíjkezdvezményben : 157. Teljes tandíjat fizetett : 472.

Magántanulók. Az iskolai év folyamán magánvizsgálatot tett 34 fiú és 2 leány. A fiú magántanulók közül megfelelt : 31, a leány magántanulók közül : 2.

A bizonyítványt kapott tanulók

Osztályok	I. A.			I. B.			II. A.			II. B.			III. A.			III. B.			IV. A.				
	Jeles	Jó	Elegendes	Jeles	Jó	Elegendes	Jeles	Jó	Elegendes	Jeles	Jó	Elegendes	Jeles	Jó	Elegendes	Jeles	Jó	Elegendes	Jeles	Jó	Elegendes		
Hittan... ..	34	15	2	46	8	1	43	5	1	37	13	—	38	14	—	34	19	1	39	8	—		
Magyar nyelv	8	20	19	4	21	21	12	11	13	23	2	16	16	18	—	11	22	17	2	12	16	25	
Latin nyelv ...	10	19	18	4	8	25	20	2	7	11	29	2	13	15	14	8	11	12	29	—	3	9	36
Görög nyelv ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Német nyelv ...	—	—	—	—	—	—	—	14	8	18	9	19	9	16	6	14	14	24	—	—	—	—	—
Történelem ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	21	11	—	—	—	—	—
Földrajz	15	23	13	—	22	17	16	—	20	11	18	—	17	11	17	5	25	15	12	—	—	—	—
Természetráajz	14	22	15	—	45	9	1	—	21	22	6	—	24	7	15	4	—	—	—	—	—	—	—
Természettan...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	18	12	—	—	—	—	—
Mennyiségtan...	8	16	23	4	7	29	17	2	4	20	20	5	18	10	20	2	16	14	22	—	—	—	—
Filozófia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rajz	16	14	20	1	28	13	14	—	11	18	20	—	12	19	19	—	14	13	25	—	—	—	—
Testgyakorlás*	14	30	5	—	30	16	3	—	10	38	—	—	21	22	—	—	10	24	13	—	—	—	—

* Testgyakorlásból a fölmentett és magántanulók száma nincs föltüntetve.

NII. TÁJÉKOZTATÓ AZ 1928/29. ISKOLAI ÉVRE.

Az egy kötelező tárgyból bukott tanulók igazgatói engedéllyel tehetnek javítóvizsgálatot. Ezért külön nem kell folyamodni. A két kötelező tárgyból bukott tanulók javítóvizsgálati engedélyért folyamodhatnak a tanker. kir. főigazgatóhoz. Folyamodványukat legkésőbb július 3-ig nyujtsák be a gimnázium igazgatóságához.

A javító-, pótló- és magánvizsgálatokat augusztus 30., 31. napjain tartjuk meg.

A jövő iskolai évre 1928. június 30-án, továbbá szeptember 1. napján vesszük fel a tanulókat. Szeptember 2-án Veni Sancte, 3-án rendes tanítás.

Figyelmeztetem a tanulókat, hogy a jövő iskolai évre megszerzendő könyvek jegyzékét augusztus hó végén a hirdető táblán fogom közzé tenni.

Iskolánk fegyelmi szabályai tanulóinkra a nagyszünetben is kötelezők!

Igazgató.

előmenetele tantárgyak szerint.

IV. B.			V. A.			V. B.			VI. A.			VI. B.			VII. A.			VII. B.			VIII. A.			VIII. B.				
Jeles	Jó	Elégséges	Jeles	Jó	Elégséges	Jeles	Jó	Elégséges	Jeles	Jó	Elégséges	Jeles	Jó	Elégséges	Jeles	Jó	Elégséges	Jeles	Jó	Elégséges	Jeles	Jó	Elégséges	Jeles	Jó	Elégséges		
3016	5	—	40	7	—	43	8	—	39	7	—	43	4	—	33	6	4	25	10	2	—	25	13	—	33	1	—	
131918	1	142211	—	192111	—	91618	3	152110	1	112210	—	1315	9	—	1812	8	—	71413	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
71429	1	6730	4	91229	1	91719	1	111817	1	42514	—	71317	—	—	81515	—	—	13	9	12	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	71227	1	121620	3	101719	—	101917	1	91321	—	15	9	13	—	101414	—	14	13	7	—	—	—	—	—	—	—	
131522	1	101025	2	111822	—	91223	2	151714	1	131020	—	17	7	13	—	111215	—	17	8	9	—	—	—	—	—	—	—	
151718	1	2718	1	2913	9	1336	7	2915	3	2515	9	1413	10	—	9	17	12	18	6	0	—	—	—	—	—	—	—	
2918	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1826	7	151418	—	201515	1	141219	1	2120	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
51727	2	61724	—	31729	2	71326	—	101720	—	141217	—	121213	—	—	13	8	17	12	13	9	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
131919	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2424	1	1721	7	1429	7	732	4	2120	2	82010	—	1814	—	—	2213	—	—	15	13	—	—	—	—	—	—	—	—	

TARTALOM.

Calasanzi, az ifjúság mintaképe. — Walter János dr. ...	3
Calasanzi, a szent. — Balanyi György dr. ...	6
Calasanzi, a nevelő. — Kisparti János dr. ...	9
Dr. Csernoch János. — Walter János dr. ...	14
Dr. Serédi Jusztinián. — Walter János dr. ...	16
Bontó József. — Balanyi György dr.	18
Beszéd az abiturientiensekhez. — Verebely Tibor dr.	20
Cserkészseink a dániai nemzetközi tengericserkész összejövetelen. — Bátori József dr.	21
Iskolánk multja	29
Iskolánk az 1927/28. iskolai évben ...	32
A tanári testület működési köre.	47
A tanárok hitéleti, társadalmi és irodalmi munkássága ...	51
Tananyag	57
Tankönyvek	58
Szertárak és könyvtárak	59
Ifjúsági egyesületek ...	60
Érdemsorozatok	72
Érettségi vizsgálatok ...	91
Statisztikai adatok	92
Tájékoztató az 1928/29. iskolai évről ...	94